

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 60 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is

II. év.

Budapest, 1898, vasárnap, április 24-én.

113. szám.

Tárt ajtó vagy zárt ajtó.

Egyik felhivatalos estilap az este nagyon komoly helyen és nagyon komoly képpel ujságolta a következőket:

Szászok klubja. Az a szárnyaló hír, mintha a szabadelvű pártból kivált szász képviselők külön pártklubot szándékoznának alapítani, nem felel meg az igazságnak. A szász képviselőknek eszük-ágában sincsen szász nemzetiségi pártot szervezni.

Most már érdemes ezzel a kérdéssel foglalkozni. A legtöbb kérdéssel csak akkor érdemes komolyan foglalkozni, mikor már megczáfolták. Mert a czáfolat nagyon sokszor jelenti a hírek megerősítését, de föltétlenül azt jelenti, mikor a hirt nem mondta és nem irta senki. Ugyan ki vádolta a kivált tizeket azzal, hogy klubot akarnak alakítani? Senki. Ki panaszkolta föl nekik az összebuvásukat, együttműködésüket? Egy lélek se. Hát akkor minek czáfolnak? Nem kell hozzá szász ész, hogy az ember kitalálja. Azt akarják kikémlelni, rávasszul kitaktikázni, vajjon mit szólnának hozzá, ha csakugyan megcsinálják a klubjukat. Kiváncsiak a véleményekre, tudni szeretnék a következményeket, látni akarják a hatást.

Ha csak ez kell, tiz szászok, ám legyen meg. Tegyük meg nekik azt a kis szivességet, beszéljünk a leendő szász klubról.

Azaz dehogy a leendőről. Mert a szász párt már megvan, a szász klub

már működik. Megvan azóta, hogy a szép szász hölgyeket felküldték Bécsbe és a szász képviselőket hazahívták Erdélybe. (Ravasz szász nép. Előbb elküldi a szép asszonyait s csak azután hívja haza a képviselőit.) A szász hölgyek nem mentek semmire Bécsben, nem tudtak bejutni a király fogadótermébe. A szász képviselőkkel sokra mentek otthon, ki tudták őket hozni a szabadelvű pártból.

S ezzel már meg is volt a szász-párt. Hiszen természetes, hogy összebujtak szegény hontalanok, csak valamivel szegényesebb hajlékban, mint a Lloyd-palota. Nincsenek libériás inasok, nincsen bársonykerevetjük, nincsenek villamos napjaik, amelyek pazarul világítanak, és miniszterei, akik mellett sütkérezni lehet. Egy kávéház separéjába szorultak, ahova hajdan is csak elbujni jártak, s itt csinálódott meg magát a pártkörük, anélkül, hogy kiakasztották volna a bejegyzett cégétáblát.

Mert elvégre is mi kell egy pártklubhoz? Helyiség és képviselők; piccoló fekete, kártya és közös politika. Jó egy pártvezér is, aki határozati javaslatot nyújthat be, amelyet aztán a tisztelt Házban kilenczen elfogadnak, (Együtt van a tiz; egy darab pártvezér, kilencz darab szavazó.)

A szász klub már a helységnevek megmagyarosításáról szóló törvény megalkotása előtt kezdett alakulni, most már készen van és ki is lépett a küzdő-

térre. Ellenzéki párt, amely a kongrua-törvényjavaslat ellen összetartással és taktikával dolgozott. Mind ellene szavazott, noha maga a pártvezér jónak látta otthon maradni. Helyette a spiritus rector, a schulvereinos professzor dirigálta a pártot.

Hogy mért maradt otthon a pártvezér, hogy mért nem tüzi ki a tizek pártja nyíltan a lobogóját, arról is essék szó. Szász csalafintaság az egész, amelynek a nyitja ott van vastag bötükből ennek a cikknnek az élén. Az ajtó az oka mindennek; az ajtó, amely a közmondás szerint vagy tárva, vagy zárva legyen. Most még azt hiszik szász politikusaink (talán igazuk is van), hogy az ajtó, már mint a szabadelvű párt ajtaja, tárva van. Bemehetnek rajta, amikor akarnak. Talán mind a két szárnyát is kitarják előttük. De ha szint vallanak, ha elnököstől, rectorostól és pártostól bevonulnak a separéba és kiírják a cégért; „Ausschliesslich privilegierte sächsische National-Politik“, akkor talán becsukódik az a szép aranyveretű szárnyasajtó, amelyre a felszemük egyre pislog, s amely mögött igazi miniszterek fényében lehet sütkérezni, közönséges Auer-lámpások helyett.

Ebben van aztán a politikai immoralitás. Ebben van a szászok hibája, amelyet érdeme szerint ostorozni kell. Ám, ha gondolják, csinálják meg a szász nemzetiségi pártot. Ahogy megvagyunk

Magas régiókban.

A Közép-Afrika legszélsőbb két pontját — Dakant nyugaton és Makdishut keleten — összekötő Higgins-rendszerű villamos-vasut egyik állomásán, El-Milában, a Tsád-tó északi partján, négy férfi szállott be a két percczel előbb délről megérkezett „Syrius“-ra, a „Cap-town-edinburghi Légvonalu Gyors Repülőgépek Részvény-Társaságának“ egyik legmodernebb járművére. A négy férfi helyet foglalt az alsó gondolának egyik első osztályú fülkéjében, azután megtették a téli ruhába való átöltözéshez az előkészületeket, szivarra gyújtottak és sorban bemutatkoztak egymásnak:

— Tanahassi Yoshimo vagyok — mondá a legkésőbb beszállott, egy sárgás arczbőrű, apró termetű ur.

— Ah, Tanahassi, a híres sebész Bahiából? Én Archibald Hawkens vagyok, a régi-ségtan tanára a kecskeméti egyetemen — mondá a második ur, fejbőlintással üdvözölve a többieket.

— Roderigo di Dyaz — mutatkozék be a harmadik, rendőrkapitány Klondykeban; uram? mondá a negyedik ur felé fordulva, ki az ablaknál ülve jegyezgetett.

— Nevem Rozgonyi Mór, a Tsimanoff et Comp cég képviselője Tobolskban.

A „Syrius“ eközben — betartva a törvényesen előírt 300 méter magasságot — szokott gyorsaságával haladt kijelölt útján. Csaknem egyenesen északi irányba tartva, azon kormányzáság fölött lebegett, mely a régi Ulad-Soliman helyén keletkezett. Ahol egykoron fenevadak, emberek és állatok tanyáztak szörvénnyesen az őserdők rengetegében, ott most

sűrű lakosságú városokban az utcák és gyárak szellőztető kürtői meredtek a Syrius alatt.

A gondola négy utasa élénk társalgásba volt merülve. Hogy honnan jönnek, hova mennek, azt már elintézték. Dr. Tanahassi Marseillebe szándékozott valami orvosi konzultációra Dr. Collinssal Uptalából; Archibald Hawkens Alaskába utazott a Behring tenger-szorost összekötő hid munkálataihoz a Cap Prinz of Wales és az East-Cap között, ahol ásatásokat végzett. Roderigo di Dyaz, klondykei rendőrkapitány egy hírbeid kaszszabetörő nyomaít követte Captownig; most — Athénbe siet, hol biztos sikert remél. Rozgonyi ur iramszarvasbőrökben utazott Dél-Afrikában és most üveggyöngyöket szállít Primorából és vízhatlan csónakokat Birminghamból a számojedek földjére.

A léghajó a Smithson-tenger — az egykori Sahara-sivatag helyébe Smithson mérnök által átvezetett óriás vízfelület — fölé ért. A légáramlat erősebb és hűvösebb lett.

— Engedelmeikkel felhuzom az ablakot, mert nagy a czug, — mondá Rozgonyi ur, tenyerével betartva a fülét.

Archibald Hawkens végignézett az iramszarvasbőrben utazó utitársan.

— Ha önt, uram, üzletei úgy egy-két évszázaddal ezelőtt vezették volna e vidékre, egészen más szeleket érzett volna a füle körül fujdogálni.

— Hát mi lett volna, felelé Rozgonyi? Akkor is ültem volna a Syriuson elsőosztályú kóupeban és folytattam volna utamat a Lisszabon-wladiwostocki expresszen Tobolskig.

— Azt aligha tette volna ön, mr. Rozgonyi, mert abban az időben még a Smithson-

tenger, mely fölött most a Syrius lebeg, csak egy homoktenger volt, a hajdani Sahara-sivatag, amelyen a mostani accumulatorokkal hajtott hajók helyett, melyek óránként 200 kilométert futnak, lomha „sivatag hajók“ jártak, pupos tevék...

— Melyeknek hónapok kellettek, mondá dr. Tanahassi, hogy egyik végéről a másikra érjenek a viharok és beduinok által megtizedelt utasokkal.

— Annyira másképen állottak a dolgok, csak két évszázaddal is ezelőtt? kérdé a klondykei rendőrhivatalnok. Az embernek nehezebbé esik elképzelni, hogy valaha más viszonyok uralkodtak. Foglalkozásunk úgy kitölti a jelen minden percét, hogy igazán nem marad időnk a multa visszagondolni.

— Igaza van; de épen ezért élek én — az archeolog — a multban; és így önkénytelenül is össze kell hasonlítanom a jelent a multtal.

— Ugy ön a legmervadóbb bíró annak megítélésében, hogy csakugyan szebbek voltak azok a „rég jó idők“? A kérdést Tanahassi intézte az archeologhoz.

— Nem, tanár ur; nem voltak szebbek. A mult sohasem szebb, mint a jelen. És a jövő jobb lesz a jelennél. Mai viszonyaink annyira felülmúlják a közelmúlt idők viszonyait minden tekintetben, hogy számtalanszor csodálkozom afölött, hogyan lehettek az emberek, mondjuk 250 évvel ezelőtt.

— Tehát 1898-ban, jegyzé meg hirtelen a Tsimanoff et Comp képviselője.

— Igenis, például 1898-ban; hogyan lehettek az emberek a szellemi életnek oly primitív foká. Egyet azonban tisztelettel kell

a Visontai-Sima-párttal a parlamentben, megleszünk velük is. Sőt meg is becsüljük őket, számot vetünk velük, mint egy kétszáz ezer lélekből álló nemzetiség képviselőivel. (Szegény szászok; csak százhuszszerezen voltak száz év előtt, mikor bevándoroltak, most kétszáz tiz-ezren vannak. Ki hitte volna, hogy egy elnyomott faj ilyen szapora?) Választhatnak pártvezért, kiadhatnak kommunikékat, benyújthatnak javaslatokat, lehet vezérszónokuk és végrehajtó-, szervező- és vitarendező bizottságuk. Mindez kényelmesen kikerül tiz százból. De a kétszínű játékot hagyják abba. Ne álltasák odahaza választóikat azzal, hogy megvan a szász nemzetiségi párt s ne hirdessék idefönn, hogy szász párt alakításáról szó se lehet.

Föl a sisakkal. Valljanak szint. Mert a zárt ajtók nemcsak a nyílt ellenség ellen valók. Zárt ajtókat talál a képmutató, a kétszínű, a hasított nyelvű is.

POLITIKAI HIREK.

A kvóta-küldöttség ülése. A magyar kvóta-küldöttség ma délután 5 órakor Szóll Kálmán elnöklése alatt ismét ülést tartott, melyben mindenekelőtt az eljárás módjait tárgyalta és közel két órai tanácskozás után abban állapodott meg, hogy magáévá teszi az előző országos bizottság 1897. május 1-én tartott ülésének jegyzőkönyvében kifejtett álláspontot. Mielőtt a bizottság az előterjesztett és esetleg még előterjesztendő adatok részletes tárgyalásába bocsátkoznék, szükségesnek tartja megtudni, hogy az osztrák bizottság elfogadja-e a hozzájárulási arány megállapításának és kiszámításának azt az alapját és módját, amely a kiszámításra nézve 1868 óta alkalmaztatott. E megállapodásokat üznetben kifejtve fogják az osztrák küldöttséggel közölni. Az ülésen jelen voltak báró Bánffy miniszterelnök, Lukács és Josipovich miniszterek is.

A horvát regnikoláris küldöttség. Zágrábból táviratozzák: A regnikoláris küldöttség ma Gyurgyevics Vázo elnöklése alatt ülést tartott, amelyben dr. Frank megtette óráját, kiemelve az önálló pénzügyet. Az ülés lefolyása inkább akadémiikus jellegű volt. Határozatokat nem hoztak. A legközelebbi ülés hétfőn lesz.

A hitelszövetkezeti törvény. A képviselőház igazságügyi bizottsága Fabiny Teofil elnöklése alatt tartott mai ülésében folytatta a gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről szóló törvényjavasltnak és pedig a tagok jogviszonyairól rendelkező második fejezetnek részletes tárgyalását. A 8-10. szakaszokat érdemleges módosítás nélkül elfogadta a bizottság. A 11. szakasz akként módosított, hogy az üzletrészek megállapított névértéke a szövetkezet fennállása alatt se fel nem emelhető, se le nem szállítható. A törvényjavaslat egyik legsarkalatosabb részét magában foglaló 15-ik szakasz, mely szerint „a tag a szövetkezet kötelezettségeiért üzletrésze névértékének ötszörös összegéig felelős”, Erdély miniszter felvilágosításai után változatlanul fogadták el. A 19-ik szakaszba felvetették, hogy a kizárás csak az alapszabályok által megállapított okból történhetik. Beható tanácskozás folyt a törvényjavaslat 23-ik §-a fölött, mely szerint „az országos központi hitelszövetkezetbe rendes tagul belépett szövetkezetnek tagjai irányában fennálló követelése az illető adós tagok összes ingó vagyomára nézve minden más, törvényes elsőbbséggel nem bíró követelésekkel szemben végrehajtási elsőbbséggel bírnak.” — A bizottság a szakasz fölött való elhatározást a legközelebbi ülésre halasztotta. A 24-ik szakasz változatlan elfogadásával a tárgyalás folytatása hétfőn délután 5 órára tüzetett ki s ezzel az ülés véget ért.

A horvát regnikoláris küldöttség ülése. Zágrábból táviratozzák: Dr. Frank a regnikoláris küldöttség mai ülésén a többek között így nyilatkozott:

Mint hogy Magyarország Horvátországot pénzügyileg, gazdaságilag és politikailag kiszípolozza, a közjövödelmek minden ellenőrzéséből Horvátországot illojális módon kizárja; minthogy a zárszámadások a bevételek emelkedése dacára minden évben folytonosan növekedő deficitet mutatnak fel Horvátországban; mivel Magyarország adósságait, mint közseket számolják el, míg a horvátországi bevételeket nem írják Horvátország javára, minthogy továbbá a fennálló pénzügyi viszony nem felel meg sem Horvátország pénzügyi erejének, becsületének és tekintélyének, minthogy Magyaror-

szág megmutatta, hogy a törvényhozó és közigazgatási hatalmat nem képes az állam és a gazdasági követelmények érdekében gyakorolni, amit legutóbb a hitelszövetkezetekről szóló törvényjavaslattal is bizonyított, minthogy Horvátország azokért a nagy veszteségekért, amelyeket pénzügyi téren való szabadságának és függetlenségének hiánya miatt az utóbbi években szenvedett Magyarországot teheti felelőssé, a pénzügyi viszony nem hosszabbítandó meg, hanem követelendő, hogy ismerjék el Horvátországnak pénzügyi téren való szabadságát és függetlenségét. A küldöttség Franck nyilatkozata felett napirendre tért.

A vita végén.

(Az országgyűlésből.)

Mócsy Antal táviratban fenyegetőzött, hogy hosszú beszéddel jön a kongrua-javaslat ellen. De csak a távirat jött meg, az öreg Mócsy nem. Így aztán a Buzáth Ferenc beszéde után felhangzott az elnöklő Láng Lajos megváltó szava:

— A vitát bezárom.

A Ház ilyenkor rendszerint éljenez vagy nem éljenez. De mindig örvend. Ma azonban az öröm egyszerűen kitört. Egész csomó honatya kiáltott lel:

— Hála az égnek!

A pártok különben már készen várták a szavazást. Tömött padsorok rejtették a hadakat. De még hátra voltak a záróbeszéd, ha nem is sok. (A legtöbb határozati javaslatnak ugyanis nem akadt tiz aláírója, pedig enélkül nincs záróbeszéd). Első sorban az előadó öszszegezte a vita tanulságait; majd gróf Apponyi Albert mondott hosszabb záróbeszédet, amely a polemikus részen felül csak azt akarta jelezni, hogy a nemzeti párt még az Apponyi indítványának mellőzése esetén is elfogadja általánosságban a javaslatot, de a harmadik olvasásnál ellene fordul — hacsak a részletes tárgyalásnál apránként el nem fogadják az Apponyi indítványát. Erre azonban kicsi a kilátás, mert a Wlassics Gyula erőteljes záróbeszéde éppen ezt a kilátást rombolta le. A kultuszminiszter ugyanis ezúttal még sokkal erélyesebben bánt el az Apponyi javaslatával és az egységes nemzeti politika szempontjából kérte a törvényjavaslat változatlan elfogadását.

A többség lelkesen megéljenezte a mi-

ezen korbéli őseink becsületére megvállanunk: a 90-es években történtek ugyanis azon korszakalkotó, világra szóló felfedezéssel, melyek mai viszonyaink alapját képezték.

— Ön bizonyára a népesebb és telepítési korszakot érti a XX. század elején, kérde Roderigo di Dyaz. Ugyan mondjon nekünk valamit erről; az unalmas Smithson-tengeren nem tölthetjük el kellemesebben az időt.

— Szívesen, mondá a régiségtan tanára. Tunisig még sok időnk van, addig megemlékezhetünk egyről-másról. Az emberi haladás és művelődés történetében talán egy korszakban sem történt olyan nagyszabású, általános haladás, mint a harmadik évezred előtti utolsó században. Ez a valóságos „ugrás a természetben” főképpen kis — majdnem egyidejű — felfedezésnek köszönhető, mely felfedezések körülbelül 250 éve, tehát a XIX. század utolsó éveiben történtek. Az első felfedezés egy magyar orvosé volt, mely felfedezésnek köszönhető, hogy az emberiség ma nemcsak hogy nincs a végkipusztulás útján, sőt ellenkezőleg, hogy az emberiség száma a felfedezés óta majdnem megötszöröződött. A XIX. század végén ugyanis még egy rettenetes betegség tizedelte az emberiséget az egész földgömbön, mely betegség...

— Ön bizonyára a tuberculosist gondolja, szólott közbe Tanahassi, a sebész; ezt a betegséget hála Istennek ma már csak nevével ismerjük, maga a betegség már réges-régen — meghalt.

— Ugy van, a tuberculosist volt. Az a magyar orvos — tisztelettel említessék a neve, de én bizony már nem emlékszem rá — az 1890-es évek végén egy szert fedezett fel, melynek segítségével a már tüdővész ember meggyógyult, a szerrel beoltott egészséges ember pedig a betegséget meg nem kapta. Hogy

mily óriási jelentőségű volt e felfedezés, azt uraim, megítélhetik abból az egyetlen körülményből, hogy csak az illető orvosnak a hazájában mintegy 70 ezer ember pusztult el évenként tüdővészben. Spanyolországban — (a mai braziliai provinciát értem, melynek 55 millió amerikai, orosz és kínai lakosa van, akkori időben csupán 10 millió spanyol lakta) — ott 46 ezer embert követelt a tüdővész minden esztendőben.

Nos, uraim, ezt a nagyszabású felfedezését említett orvos felajánlotta a saját kormányának kísérletezés végett. A „saját kormány” azonban véletlenül nem volt ideje arra, hogy nyomorult tüdővész betegek ügyével foglalkozzék és az ajánlatot nem fogadta el. Az orvos saját kartársainál sem találván egyebet, mint gunyt, irigységet és féltékenységet, ott hagyta hazáját és kollégáit és átment a szomszédos Oroszországba (így nevezték tudvalevőleg, abban az időben a „hat világrész” urának, a czárnak azon időbeli kis országát), aki a találmányt a bevált fényes kísérletezések után megvette az orvostól öt millió rubelért.

— Az egészen szép kis üzlet lehetett, jegyzé meg Rozgonyi ur.

— A czár a szert monopolizálta és az azzal való beoltás kötelező lett egész Oroszországban, más államoknak nem juttatott belőle egyetlen egy cseppet se. A betegek meggyógyultak, de ami fontosabb volt: az emberek immunná lettek téve s így három évtizeddel később — 1930 körül — az orosz területen nem volt több tüdővész. Mig a többi államok népessége rohamosan fogyott az irtózatos betegségben, addig az orosz nép ép oly rohamosan gyarapodott. Néhány évtizeddel később szűk volt a határ; a jakutok, osztyákok, ozukcsok lakatlan, hólepete mezőit benépesítették; viruló városok keletkeztek a Lena, az Indi-

garta partjain. Nemsokára a gobi sivatagra került a sor és ahol egykor tevéken utazó karavánok pusztultak el a sivatag végtelen száraz homoktengerein, ott népes városok, gyárak, egyetemek keletkeztek. A már akkor is hatalmas birodalom egyszerűen sérthetlenné vált: harmincz millió fegyverest állíthatott talpra és a határokra 24 óra lefolyása alatt.

Mielőtt azonban tovább mennék, vissza kell térnem a második felfedezésre, a világot felforgató átalakulásnak egy második faktorára.

Csaknem ugyanazon időben, midőn az említett magyar orvos felfedezését az orvosok monopóliummá tették, fellépett egy másik orvos is az ő felfedezésével. (Ez egy osztrák volt, tagja annak a népkonglomerátusnak, mely részben a Tazmanióra áttelepített cseheket, részben pedig az Argentiniában élő zsidókat követte csupa merő ragaszkodásból.)

Ez az orvos viszont azt fedezte fel, hogy miképpen határozhatnak a szülők afelett, hogy a leendő ivadék a férfi- vagy a női nemhez tartozzék. Amint a felfedezés szárnyra kelt, az egész földgömbön persze az a szerencsétlen gondolat terjedt el, hogy ezután csak fiúgyermeket szülessenek.

— Ime egy újabb bizonyítéka annak az alacsony foku judiciumnak — mondá dr. Tanahassi, melylyel 250 év előtti őseink ékeskedtek.

— Tudjuk azonban — folytatta a régiségbuvár — hogy ismét az egyetlen orosz nemzet volt az, mely nem hódolt az abszurdumnak. Elfogadta, sőt kultiválta is elég sűrűn e felfedezést, csakhogy egészen eltérőleg a többi nemzetek felfogásától. Mig ugyanis amazok — hogy mi okból tették, azt nem tudjuk, erre vonatkozó adatokat nem találunk az egykori iratokban — arra törekedtek, hogy ugyazólván megszüntessék a női nemet, addig az orosz nemzet egyszóval erővel a női nem

nisztart s aztán általánosságban megszavazta a törvényjavaslatot. A határozati javaslatokat ellenben mellőzték. Mind elbukott és sorsuk csak annyiban különbözött, hogy míg az Apponyi javaslatára mégis szavaztak vagy huszan, addig a Zichy javaslata mellett csak négy, a szászok javaslata mellett csak nyolcz, végül a Polónyi javaslata mellett összesen csak két ember állt fel. Ebből is Polónyi maga volt az egyik.

Haragjában aztán Polónyi felkiáltott:

— Tudomásul veszem, hogy a negyvennyolczas párt leszavazott egy negyvennyolczas törvényt.

Különben a Ház már a mai ülésben megkezdte a részletes tárgyalást is. De csak az első szakaszt intézhette el, mert már ehhez is többen beszéltek. Mondják, hogy a részletes vita során beszélni fog Tisza Kálmán is.

A képviselőház ülése.

Az ülésben Láng Lajos elnököl.

Neményi Ambrus és Bedő Albert bizottsági jelentéseket terjesztettek be.

Aztán következik a napirend.

A kongrua.

Buzáth Ferencz szerint Tisza Kálmán rosszakaratulag kritizálta meg a Zichy János beszédét. Ő úgy véli, hogy az egyházpolitika mostani folytatásából nem következhetik más, mint a revízió, s a reformátusoknak, akiket a papi jövedelmek megromlása s a hívek számának szembetűnő apadása folytán leginkább sújtanak az egyházpolitikai törvények, az volna a legjobb, ha a néppárt törekvéseit támogatnák. Az állami anyakönyvek évi másfél milliójába kerülnek az államnak. Nem jobb volna ezt a kongruára fordítani? Kérdi a kultuszminisztert: vajjon a zsidó egyház jövedelmei közé fölvette-e a gabella-jövedelmet? A köserlelőből nagy jövedelme van a zsidó egyházaknak. Mezei Mórral szemben bizonyítja, hogy a zsidóknak nincs szervezetük s magyarázza, hogy a csodarabbik zsidó-nemzetközi politikát folytatnak. A munkácsi rabbi halálos ágyán föléskette az egyházi tanácsstagokat, hogy a fiát fogadják el utódjának. Meghalt s a fia, aki magyarul sem tud, beült az örökébe. A kultuszminiszter protestált ellene, de hasztalanul, tehetetlenek bizonyult...

Rakovszky István: A munkácsi kis Pipin nagy ur.

Buzáth Ferencz: Mindenkivel szemben hatalmas a kormány, csak a zsidósággal nem. Ajánlja,

hogy a Gellérthegyten föllátható Pantheonban az inkompatibilisek szobrait helyezték el újabb 3 milliónyi költséggel. (Nagy tetszés a néppárton.) Gróf Zichy János határozati javaslatát pártolja.

Az elnök bezárja a vitát.

A záróbeszéd.

Tuba János előadó tiltakozik azoknak fölfogása ellen, aki az ő beszédét egy kalap alá fogták a gróf Zichy Jánoséval. Biztosítja ezeket, hogy nincs oly nagy politikai kalap, amely alatt ő megférhetne gróf Zichyvel.

Thaly Kálmán: Hát a kiegyezési kalap? (Nagy derűtlenség.)

Tuba János: Az más. Én az egyházpolitikát értettem! Ezután Apponyival polemizál és bizonyítja, hogy a Tisza Kálmán szónoklatában és az előadói beszédben kifejezésre jutott fölfogásban ellentét nincsen. Ajánlja a javaslat elfogadását.

Gróf Apponyi Albert: A vitának van néhány megnyugtató eredménye, de általános megnyugvást nem idézett elő. A Radó, Fabiny és Bethlen beszédéből megnyugtatót nem lehet kiolvasni. Nem megnyugvás, hanem a rezignáció szólt ki e beszédekben. A parlament sorvasztó betegsége az, hogy a rezignáció veit erőt a meggyőződéseken a pártfejelem következtében, amely ellen Tisza élete egész folyamán hadakozott. Teljes készséggel elfogadja a György Elek pótindítványát az ő határozati javaslatához. Nem hiszi a szónok, hogy a részletes tárgyalás során a javaslat teljesen megkorrígható; de miután az ellenzék egy része azt hiszi: nem akar elzárkózni attól, hogy a részletes vita rendén ez a korrekció megtörténjen s majd megpróbálja a módosításokat benyújtani. A maga határozati javaslatát természetesen föntartja. Fejetegeti azután, hogy az 1848: 20. törvényeziknek nem logikai következése a felekezeti vagyon konfiskációja, sem az nincs ebben a törvényben, hogy a lelkészek állami hivatalnokká változtassanak át. Hiszen ez a törvény az egyházi autonómia nagy barátja. Rámutat az 1848: XX. törvényezik 8. szakaszára, amely ezt világosan kifejezésre juttatja. Örömmel hallotta, hogy a szekularizációt minden párt visszautasította. (Helyeslés.) A katolikus egyházi vagyon rendezése igenis szükséges, aki ezt megakasztja: nagy felelősséget vállal magára. Ugy tudja, hogy a rendezés a katolikus hívek nagyobb áldozatkészségét fogja megkövetelni. Ekkor majd meglátszik, hogy nincs a felekezetek közt nagy aránytalanság.

A nem kvalifikált lelkészek segélyezése politikai szempontból fog történni. Ez világos. A nemzeti párt nem viselheti animozitással a görög keleti lelkészek támogatása iránt, de meg kell vizsgálva azt, minő föltételek, minő képzettség mellett

teljesíthetnek azok a papok kulturális szolgálatot? Wlassics azt mondta, hogy a lelkészségeknek adják a 400 forintokat. Amde Werner beszédéből kitűnik, hogy igen sok görög keleti lelkész csak mellékesen liturgiai foglalkozást űző ember, főfoglalkozására nézve földmivelő vagy iparos. Ezeknek az a 400 forint több, sem hogy túlkivánczolnának azon, sem hogy ez a segélyezés alkalmas volna ösztönzésül arra, hogy a görög keleti egyházak kvalifikált lelkészekkel lássák el falvacskáikat. A szónok ragaszkodik tehát határozati javaslatához. Az aránytalanság dolgaiban fölhozott kifogásait senki sem czáfolta meg, kitért az elől a miniszter is. Ne mondja azt Wlassics, hogy a hívők, egyházak megterhelésének megismerése igen sok időt venne igénybe s hátráltatná a segítés ügyét, hiszen lehetetlen volt a javaslatot elkészíteni anélkül, hogy a kormány meg ne ismerte volna az egyes lelkészségek jövedelmeit. Két művelet keresztülvitele lehetséges csak, hogy a szónok határozati javaslata értelmében a kvalifikátlanság és az aránytalanság nagy hibáit, amelyek veszedelmese az államra és a hitfelekezetek nyugalmára is megszüntessék, (Mozgás.) Nem biztos alpra adni az egyházaknak állami segélyt, annyit jelent, mint az állami hozzájárulást folytonos hullámszásoknak tenni ki. Mi lesz, ha az egyházak leszállítják hozzájárulásait? Mi lesz, ha szükségessé válik, hogy a felekezetek egyes lelkészeit 800 forinton felül honorálják? Erdekellentét fog keletkezni a hívők és lelkészek, lelkészek és felekezetek közt. Ebből majd a felekezeteken kívüliek számanak szaporodása fog következni.

A lelkiismereti szabadság tökéletességének követelménye, hogy ha valaki lelki megnyugvást nem talál a felekezetekben, azokból kiléphessen; ámde ez veszedelem az államra és társadalomra; hiszen az egész törvényhozás és törvényekkel való kormányzás nem más, mint az egyéni szabadság absztrakt követelményeinek korlátozása és a tisztán individualisztikus erkölcsi fölfogás a nagy tömegeknél csak rombolást szokott előidézni. Az osztálygazság és a méltányosság szempontjain kívül már ezért sem fogadhatja el a javaslatot úgy, ahogy van. Amit a szónok ajánl: az az egyenes út, amit Tisza Kálmán ajánlott: az a görbe út. Vannak szemek, amelyek úgy vannak konstruálva, hogy az egyenest görbőnek látják s a görbét egyenesnek látják. Nem a felekezeteknek adni a segítséget, hanem a lelkészségeknek s az egyházi bíróságok ítélete fölé helyezni a kormány ítéletét: ez a lenéző felekezetekre. A szónok határozati javaslata által nem akarja leszerelni az állami hatalmat; ez a gondolat távol áll az egész ellenzékétől, hiszen az állami hatalom nemzeti alapon van szervezve.

Ha néha az ellenzék mégis kisebbiteni óhajtja

szaporítását tűzte ki céljául. A következmény az volt, hogy midőn néhány évtized múlva a nemzetek arra ébredtek, hogy ugyszólván nincs nő, aki gyermeket szüljön, az óriásilag megszaporodott orosz nemzet férfi és nő mérlege egy állott, hogy valamennyi 30 éves orosz alattvalónak számítva egy-egy feleséget — 15 millió hajadon super-plust mutatott fel felesleges nőkben az 1964-iki népszámlálás.

A kábultságából felocsudott világ megdöbbenve tapasztalta kettős tévedésének következményeit, mikor hirtelen bekövetkezett az orosz nemzet könnyűvé tett invasiója. Hadaival, népeivel, asszonyaival és parancsaival elárasztotta az egész világot. Magától értetődik, hogy a parancsok elseje a szerummal való védőbeoltás kötelezővé tétele volt. Egyrészt óriási számával, másrészt asszonyai suprematijával egy csapással a fenekesitől felforgatott helyzet urává lett az orosz. Egészséges, izmos hadaival és pirosposzsgás, jól megtermett hájos asszonyaival nagyszabású fajkeresztet vitt véghez mind a hat világrészben. Hatot mondok, mert ezenközben Andrée, a szellem-óriás, már felfedezte volt „Nansenianát”, a hatodik világrészt, ahogy 400 évvel előtte Columbus felfedezte „Amerikát”.

A fajkeresztetés, a népösszekeverés és össze-visszazavarás alapos volt; „igazán oroszos”, amint e megjegyzést egykoru német és angol művekből olvashatjuk. Olyan alapos volt, hogy például ön, dr. Tanahassi Yoshimo — illetőleg az ön tiszteletreméltó dédapja — elkerült a bájos Japánból Braziliába; én, Archibald Hawkens Bostonból Kecskemétre; így jutott Roderigo di Dyaz Lissabonból Klondykébe és így került ön, Rozgonyi ur, Munkácsról Tobolskba.

— Persze, így aztán könnyen elképzelhető, jegyezte meg dr. Tanahassi, hogy az emberiségnek ily rohamos szaporodása és e

lakatlan vidékek benépesítése óriási átalakulásokat vont maga után.

— Ugy van, folytatá Mr. Hawkens, még pedig rögtön. Amint kicsi lett a föld, úgy kicsi kevés vagy rossz lett minden, ami azelőtt nagy, sok vagy talán genialis volt. Így a Szent-Pétervár-Wladivostock közötti viczinális vasútnkon — melyen még ma is 200 kilométer óránkénti lassúsággal czammognak ósdi accumulatorokkal hajtott locomotívjaink — abban az időben bizony időtlen járművek, „köszénnel” fűtött gőzszörnyetegek jártak alig 60 kilométernyi gyorsasággal.

— Apropos: köszön! mondá sennor di Dyaz — nemde, ez az a fűtőanyag, melynek utolsó darabját a pensylvanai bányákban találták és amelyet 2086-ban a moszkvai muzeumban helyeztek el?

— Igenis, ez az; elődeink alacsony nivóju értelmi tehetségüket láthatjuk abból, hogy óriási fáradsággal vágták ki a föld mélyéből ezt a fekete szennyes tömeget, hogy ezzel fűtsenek, hogy ez adjon meleget és világot!

Valóban, azok az emberek nem láttak, nem éreztek. Ott volt az orruk előtt — alig 20 millió mérföldnyi távolságban — a nap, ami kifogyhatatlan hő- és világítóforrásunk, mely több meleget és erőt ad egy év alatt, mint adná az egész földgömb, ha csupa merő köszénből állana is. De azért ők nem látták, nem ismerték. Csak jártak alatta és kilószámra írták be a papírost a „foltjairól”, meg a ködéről. Vagy itt van a legközvetlenebb elemünk: a levegő, a légkör. Hiszen benne jártak ők is úgy, mint mi, de azért nem vettek róla más irányban tudomást, mint hogy ilyen meg ilyen „bacillusok” meg „bakteriumok” uszálnak benne. Mi pedig, a „Syrius” utasai, a légkör elektromosságával hajtott repülő gépeinken oceánokon és föld-

részeken utazunk keresztül. Ők csak taposták a földet, sőt mint említők, véres verejtékkel hozták fel a mélyéből a köszénét, de hogy a föld delejessége által előidézett elektromosságot használták volna fel gépeik hajtására, ahhoz hiányzott a kellő intelligenciájuk. A Niagara, a Yangke-Kiang, a Duna vagy a Mississipi nekik csak víz volt, mely jó fürdőnek vagy italnak; de hogy felhasználják a folyók esetét, e kifogyhatlan örök erőket turbinák segélyével dynamók hajtására és az ebből nyert villamoságot ezer meg ezer mérföldnyi távolságra transformálták volna, az nem jutott eszükbe. Mi tízezer mérföldnyi távolságban élő ismerőseinket és barátainkat látjuk és halljuk a telefonofotoskoppal tisztán és teljesen; ők már genialis ötletnek tartották, ha egy berlini barátjuk mekegő suttogását hallották teszem fel New-Yorkban. Nemkevésbé érdekes az is, hogy...

E perczen belépett a Captown-Edinburgh Légvonalu Gyors Repülő Gépek R. T.-nak kaulauza a fülkébe:

— Bocsánat, uraim — mondá — a gondolak egyenlőtlen megterhelése folytán a gép nem működhetik zavartalanul, ami esetleg néhány óriás kését eredményezne; kérem tehát...

— Én minden órai késéért ezer rubel kárpótlást fogok követelni a társaságtól — szólott Rozgonyi ur, előlve időjelző készülékét és jegyzőkönyvét.

— Epen azért bátorodom kérni az urakat, sziveskedjenek megosztolni, két ur foglaljon helyet a jobboldali üres fülkében.

A következő perczen a társaság két tagja átment a jelzett fülkébe és ezzel az élénk társalgás megszűnt.

A megzavart egyensúly helyreállván, a „Syrius” száguldva repült tovább a holdbevilágította Smitheon-tengeren legközelebbi állomása, Tunis felé.

Gáspár Ferencz.

az államhatalmat: akkor ennek oka a kormányzat, amely sem igazságos, sem nemzeti, sem az egyenlőség szerint nem működő, sem az állami szempontokat nem becsülő kormányzat, hanem a szabadság minden jogának letiprására használ föl minden hatalmat. Az ellenzék immár az állami exozituráknak nem a jogok védőit, kezelőit, gyöngék segítőit, hanem minden jog letörőit látja és érzi napról napra. (Tartós éljenzés.) A vita rendén a szónok megerősödött ama nézetében, hogy a javaslatnak üdös eredménye nem lehet, tehát nem fogadja el. (Zajos éljenzés a baloldalon.)

Wlassics Gyula miniszter bebizonyítottak tekinti, hogy semmi más módon nem adható gyorsabb állami segítség, mint a mostani javaslat által; bebizonyítottak tekinti azt is, hogy a szükséges állami ellenőrzés szabadabban nem eszközölhető, mint a javaslat által. Molnár János beszédével foglalkozik ezután s bizonyítja, hogy ő sohasem volt híve az állam és az egyház merev szétválasztásának, hanem a tárgyi hatáskörök szétválasztásának a híve. Rakovszky sokat olvas, ismeri a tudományos életet, tehát felvilágosítottan arról Molnárt, hogy ez a tradicionális szabadelvű felfogás; kár volt tehát engem megtenni néppártnak. Az állam idáig 75.000 forintot juttatott katolikus lelkészeknek évenként, természetesen majd mind a görög katolikusok vették igénybe. Ezt az eljárást fűntartják, amíg a katolikus kongrua el nem készül. A katolikus kongrua a katolikus vagyontól fog rendeztetni és nem az államé. Ő felsége legfelsőbb felügyeleti joga szerint igenis, az egyházkormányzat ellenőrzése subordinált dolog. Ezt ne merje tagadni Molnár. (Tetszés a kormány-párton.) Igaza van Apponyinak, hogy az 1848: 20. törvényekből nem következhetik a szekularizáció, de viszont igaz az is, hogy ahol az állam veszi gondjaiba a felekezetek vagyoni ellátását: ott szekularizálják az egyházi vagyont. Am a kormány a történeti egyházakat fűnt kívánja tartani. Hogy visszaélések történnek: ennek nem lehet parlamenti következtetése az, hogy a jövődre nézve ne adjanak intézményes hatalmat a kormányzatnak, hanem csak az lehet a következtetése, hogy küzdjön az ellenzék a személyek ellen, akik a kormányon ülnek. A javaslat csak a létminimumot akarja megállapítani s ha aránytalanság lesz a felekezeteknek jutandó segítség összegében, ezt a kormány elismeri; de a törvényhozás dolga lesz a jövődre nézve intézkedni. Az Apponyi javaslatát, ezt elismeri, ideális s a legjobb intencziókkal van ellátva, de az bizonyos, hogy gyakorlati megoldásra nem alkalmas, különösen az egyházi adóztatás tekintetében. Apponyi államférfiúi eltévélődése az, hogy nem akar állami segélyt juttatni a nem kvalifikált lelkészeknek. Emelkedettebb álláspont az, hogy a nem kvalifikáltaknak is adunk segélyt. Ha az állam így gondoskodik ezekről: elvárhatja tőlük, hogy az állam hű fiaik legyenek. Ez humanus, szociális és nemzeti politika. Kéri a javaslat megszavazását. (Zajos helyeslés és éljenzés a kormány-párton.)

Következik a szavazás.

A többség mellőzi az összes határozati javaslatokat s megszavazza a javaslatot általánosságban. Apponyi javaslatát ellen szavaz a kormány-párt, Polónyi és a néppárt. Zichy javaslatát mellett csak a jelenvolt hat néppárti áll fel. A Polónyi javaslatát mellett csak Polónyi és Madarász József szavaznak.

Polónyi Géza: Megtagadtátok a 48-at! Ezt tudomásul veszem!

Az elnök öt percre felfüggeszti az ülést.

Azán következnek a részletes tárgyalások.

Madarász József a címmel indítványozza, hogy a címet hagyja el a Ház, mert neki egy betű sem kell a javaslatból és ő nem akar minden szakaszánál föl szólalni s minden szakaszánál külön kihagyási indítványt tenni.

A többség elveti az indítványt.

Polónyi Géza az 1. §-nál konstatálja, hogy az ő határozati javaslatának elvetése nem más, mint egy első törvény megtagadása. Ez páratlan a parlamentek történetében. Legkülönösebb, hogy a szélsőbal is megtagadta a 48-as törvény végrehajtását. Az is különös, hogy Láng elnök a szónok határozati javaslatát gumyosan bocsátotta szavazásra. Wlassics miniszter azt mondta: két rendszer van csak: a lelkészek állami fizetésének és állami segítségének rendszere. De van egy harmadik rendszer is: a javadalmaszások nyújtásának rendszere. Ez a régi magyar politikának a rendszere. E javaslat által bizonyítjuk, hogy közjogi és politikai biztositék tekintetében intézményileg különbséget teszünk a felekezetek közt. Ez részletfizetéses törvény. De mi szükség van erre? Hiszen gyökeresen rendezhetnők az ügyet a ezzel a vallásbéké felé közelednénk. Hosszasabban polemizál Mezei Mórral, akiről bizonyítja, hogy kardinális fölfogása ellen szavazott, amikor a javaslatot elfogadta. Ez újmódi parlamenti morál. Kossuth Lajos egy amerikai beszédében kifejtette, hogy az 1848: 20. törvények 3. szakaszában nincs benne a szekularizáció; de benne van az, hogy a

felekezetek szükségleteit az állam közadózásból fűdözi. Hogy mikép eszközölje ezt az állam, arra nézve a 48-as törvény utmutatást nem ad. Inparlamentaris az, hogy a katolikus vagyont nem állami költségvetésileg nem kezelik, sem az autonómia jogkörén belül: s mégis a katolikusokat egyházi célokra megadóztatják. Ugyanazok a protestánsok, akik küzdöttek azért, hogy a protestánsok ne köteleztessenek párbért fizetni katolikus eredetű birtokok után s ne köteleztessenek a kegyuri kötelezések teljesítésére: ugyanazok a protestánsok itt, a parlamentben támogatnak oly javaslatot, mely szerint a katolikusok fizessék a protestánsok és zsidók egyházi kiadásait! Hol itt az egyenlőség és logika? A szónok nem híve a szekularizációnak, de híve annak, hogy a katolikus vagyont jogi természetét állapítsák meg s ha arról van szó, hogy a jelenlegi állapot fűntartassék-e, vagy a szekularizáció végrehajtsék: akkor a szekularizációt fogadja el, mert az tűrhettelessen lesz, hogy ha az autonómiának nem fogja kiadni a kormány a katolikus vagyont, akkor az óriás katolikus vagyont a kormány minden ellenőrzés és minden budgetjog nélkül kezelje s még e czímen inkább belenyúljon a katolikusok ügyeibe, mint más felekezetekébe. Kijelenti végül, hogy az első szakaszt nem fogadja el.

Láng Lajos elnök kijelenti, hogy nem gunyolódott az elnöki székből Polónyival.

Thaly Kálmán azt mondja, hogy az ő nézete legközelebb áll a Bethlenéhez. Polónyi vadjára megjegyzi, hogy a szélsőbal ragaszkodik az 1848: 20. törvények 3. §-ához, amely egyik föbiztosítéka a protestáns jogoknak; de e törvények végrehajtását nem kívánja ettől a kormánytól. A katolikus vagyont magyar kézben van: maradjon ott továbbra is. Amíg közösügyes kormány van: addig a szónok nem barátja a szekularizációnak, mert nem engedheti meg, hogy a magyar vagyont rátegye közét a közös hadügyminiszter. Az 1. §. ellen nincs kifogása.

Az elnök ezután az ülést bezárja.

KÜLFÖLD.

Az erdélyi kérdés és a románok. Bukarestből jelentik: A román kulturliga az egyetemi hallgatók bizottságával együtt a nyár folyamán Románia számos helységében népgyűléseket szándékozik rendezni, melyeken az erdélyi kérdést akarja tárgyalni. E népgyűlések elsejt a görögök huavétfűtűjén Valuiban tartották meg, ahol az erdélyi oláhok elnyomatásáról beszéltek és megtámadták a magyarokat, akik, mint a kongruatörvény mutatja, már most a papokat is megvásárolják, hogy a román nemzetet ilyen uton is kipusztítsák. A népgyűlésen, mint a román lapok panaszoják, csak kevesen vették részt.

Az amerikai háború.

(Távirati tudósítások.)

Az ellenségeskedés az Unió és Spanyolország között megindult, habár formális hadüzenet nem is történt. Az Unió szenátusa ugyan tervez valamelyes nyilatkozatot, de erre valóban semmi szükség nincs. A yankeek már elfogtak egy spanyol kereskedelmi hajót; ugyanezt tették a spanyolok két amerikai hajóval. Kuba blokádját a szenátus elrendelte, s tegnap eldőrdült az első lövés, mikor a „Nashwill” amerikai czirkáló elfogta a jámbor spanyol „Buonaventura” kereskedelmi hajót, melynek sejtelve sem volt arról, hogy a háború a két ellenséges állam között már tényleg kitört. Annyi bizonyos, hogy különösen a tengeri harcz ép oly érdekes, mint heves lesz; s minthogy a modern berendezésű tengeri szűrnyetegek ez alkalommal állják ki a gyakorlati tűzpróbáját annak, amit tervezöik az elméletben elhatároztak: róluk, vaiaemennyi tengeri hatalom élénk figyelemmel kíséri az eseményeket, sőt ez irányban bizonyos intézkedéseket is tettek. Így például a német Geyer czirkáló-hajó parancsot kapott, hogy Bachiából haladéktalanul St. Thomasha menjen a német érdekek megvédése céljából. Ezenkívül a német tengerészeti miniszterium Krosig másodkapitányt a madridi német nagykövetséghez, Paschwitz másodkapitányt a washingtoni nagykövetség mellé osztotta be,

azzal az utasítással, hogy a két ellenséges állam hadikészülődéseit, valamint a haboru eseményeit közérőrl szemléljék s azokról jelentést tegyenek.

A mai nap eseményeiről szóló távirati tudósításaink a következők:

Kuba blokádja.

A háborus állapot tényleg bekövetkezett, minthogy Mac Kinley elnök tegnap proklamációt bocsátott ki, amelyben Kuba szigetének bizonyos kikötőire elrendelte a blokád s a semleges hajóknak 30 napi haladékot adott a körülzárólt kikötőkből való eltávozásra.

A blokád nem egyéb, mint elzárása valamely kikötőnek a tengeri forgalomtól, amelynek következtében sem személyek, sem áruk, sem postaszállitmányok az elzárt kikötőből sem ki-, sem be nem szállíthatók.

Az 1856-iki párisi deklaráció határozatai szerint a blokád csak akkor érvényes, ha tényleg meg is történt. Vagyis ha oly flotta által vitetik keresztül, amely elegendő ahhoz, hogy az ellenséges parthoz való odajutást megakadályozhatja.

Az Egyesült-Államok és Spanyolország ehhez a deklarációhoz nem járultak hozzá.

Az Unio jelenleg körülbelül 23 hadihajót küldött Kubára, amelyek elegendők ahhoz, hogy a 200 kilométer hosszú Bachia—Chonda—Caddenasut—Kuba északi partjától a Cienfuegos kikötőig elzárhassák. Akik a blokádát áttörök, azok a blokád-bírótság elé kerülnek. Kuba blokádjának természetesen nem a sziget kiéheztetése a célja, hanem az, hogy a kubai spanyol csapatok az anyaországból sem újabb csapatokat, sem hadiszereket, sem pedig élelmet ne kaphassanak.

A „Times” katonai szakértőjének véleménye szerint épenséggel nem bizonyos, hogy Amerika képes lesz a blokádát keresztülvinni, vagy pláne Kubát okkupálni. Másrészt igen kétes, hogy Spanyolország Kuba segítségére tudjon jönni, mielőtt flottáját teljesen nem mobilizálta és koncentráltta.

Az amerikaiak meglehetősen csalódnak, ha azt hiszik, hogy a spanyol garnizonokat kiéheztetik; minthogy a már meglehetősen kipusztított Kubában még elegendő mennyiségű élelmiszer van felhalmozódva. Az sem kiesnylendő dolog, hogy az amerikai haderőt a Kubában ép most fellépő láz-saison fenyegeti, ami a kubai spanyol csapatokat nem genirozza mert azok már ehhez meglehetősen hozzászoktak.

A Kuba blokádjára szánt hajóraj azt a parancsot kapta, hogy első sorban egy nagyobb terjedelmű tengeri kikötőt okkupáljon, hogy az a további műveletek bázisát képezze.

A hadügyi operációról kiszivárgott az a hír, hogy az a szándék forog fenn, hogy Havannának ostromzárólasát mindaddig fentartják, míg a szigetet meg nem lehet szállni.

Az a hír, hogy az Egyesült-Államok tiz nap alatt egyesíthetné hadi erejét, nem felel meg a valóságnak.

Tegnap késő éjjelig nem érkezett Washingtonba hír, vajjon a kay-westi hajóraj, mely Sampton parancsnoksága alatt áll, elérte-e a kubai vizeket. Ez a hajóraj meg fogja kíséreni, hogy a Kuba és New-York közt lefektetett kábelt birtokába kerítse. A hajóraj ágyú-lövésnyi távolságnyra rendezkedik be a havannai erődtűmenyek előtt. Az amerikai hadi operációk oda irányulnak, hogy összeűtközést provokáljanak a spanyol flottával Kuba előtt. A Hampton-Ruad-ban állomásozó repűlő hajóraj csak akkor indul el, mihelyt a spanyol flottának a Cap Verdi szigetéről való elindulásáról értesül. Ezt a spanyol flottát mindenáron foglalkoztatni akarják, mihelyt az északi vizeket eléri.

Azonban az a flotta egyelőre nem mutat hajlandóságot a megmozdulásra.

Mint Washingtonból táviratozzák, Mac Kinley szóba hozta a havai és a philippini szigeteknek okkupációját, mint a hadiműveleteknek legközelebbi célját.

Berlini szakkörökben nem hiszik, hogy Amerika Kubát másképp, mint óriási erőfeszítéssel tudja elfoglalni.

Németország érdekeinek megvédésére az épen most elküldött „Geier” kis czirkálóhajó nem lesz elégséges. Kijelentés van helyezve, hogy vagy az „Oldenburg” hadihajót, vagy az épen most elkészített két új nagy czirkáló hajót küldik el Havannába. Az igaz ugyan, hogy ez a két czirkáló még próbahajózást sem tett, de az is bizonyos, hogy sokkal hathatósabb védelemben fogja részesíteni a német hajózási érdekeket, mint a „Geier.”

Ellenséges hajók elfogdosása.

A spanyol „Buonanventura” kereskedelmi hajót tegnap a lakosság óriási örömvilágása közt hozták be a kay-westi kikötőbe. A zsákmány megér egy millió forintot. „Buonanventura” kapitánya természetesen nem tudott a háború megkezdéséről, s minthogy a veszteség kizárólag őt éri, nagyon el van keseredve. A hajó legénységét becsületző mellett szabadlábba helyezték.

New-Yorkban, ahol minden felőrában adnak ki a lapok különkiadásokat, óriási örömet keltett ez a zsákmány. A „Buonanventura” békesen hajózott Kay-West felé, épen akkor, amikor az amerikai hajóraj onnan kifelé hajózott Kuba blokádjára. A jelző hajó vette legelőször észre a spanyol kétárbochos gőzöst és azonnal szignalizálta „Nashville” czirkálóknak, amely kilépett a vonalból s teljes gőzzel az idegen hajó felé tartott. A „Buonanventura” kapitánya fölvonatta a spanyol lobogót, mire a „Nashville” legénysége viharos „Hurrá!”-kiáltásokba tört ki. Következő pillanatban a „Nashville” egy hathüvelykes ágyuból a „Buonanventura” elé lött, amely azonban nem állt meg. Erre a „Nashville” jobban megközelítette s egy második löveget küldött a „Buonanventura” fődélzeténél. Ez hatott. A spanyol hajó megállott, a „Nashville” előre haladt és egy dereglyét egy szakasz legénységgel a Buonanventura felé küldött. A hajó iratait átvették, és Sampton parancsnok a „Buonanventura”-t zsákmánynak jelentette ki. A „Nashville” bekísértette a kay-westi kikötőbe. Ezzel szemben a spanyolok sem maradtak tétlenek s egy Londonba érkezett távirat szerint egy spanyol hadihajó az angol part közelében elfogta a „Shenandra” amerikai négyárbochos hajót, amely 750.000 frank értékű kaliforniai gabona-szállítmánnyal utban volt San-Franciscoból Liverpool felé.

Ugyanerről az esetről egy antwerpeni távirat a következőket jelenti:

Három spanyol czirkáló-hajó a „Saint-Louis” nevű amerikai gőzöst épen akkor fogta el, mikor ki akart kötni. A hajón háromszáz utas és két és fél millió frank értékű rakomány volt.

Még érdekesebb a „Páris” nevű amerikai gőzös esete.

A „Páris” Southampton-ból indult el, miközben az amerikaiak legnagyobb lelkesedéssel énekelték a Yankée Doodlet. A hajón 186 utas volt, köztük 16 szalon-utas. Azonkívül magával vitt a gőzös Nordfeld gyárából kikerült lövegalkatrészekből egy hatalmas rakományt.

A hajó New-York felé tartott.

Ma délelőtt a hír terjedt el Londonban, hogy a spanyolok a gőzöst az angol csatornában, ahol lesték rá, elfogták. A hírek egész Londonban hitelt adtak, mert állítólag már több nap óta látták az angol csatornában spanyol hajókat. A gőzös kapitányát még elutazása előtt sürgősen figyelmeztették, hogy lehetőleg szorosan a part mellett hajózzék, hogy esetleges támadás elől valamely kikötőbe menekülhessen és végül, hogy az oceánon ne menjen a szokásos útvonalon.

A hajó utasainak a spanyol hadihajók megengedték, hogy válasszanak a között, hogy a menetdíj visszatérése mellett Angliában maradnak-e, vagy pedig fogságba mennek. Az előbbi kedvezményt senki sem fogadta el. Sőt mi több, általános jókedv támadt a hajón és egy fiatal angol hölgy megjegyezte, hogy igazán nagyon komikus lehet az a fogság.

A hajó elfogásáról szóló hírek egyelőre még ellentmondanak egymásnak.

A késő éjjeli órákban jelentik a Reuter-ügynökségnek Kay-Westből:

Egy ideérkezett vontatóhajó azt a hírt hozta, hogy a „New-York” czirkálóhajó azt a spanyol személyszállító hajót, amely Havanna és Porto-Rico között a szolgálatot teljesítette, elfogta. Azt hiszik, hogy ez a hajó az „Alphonso III.” Az a hír van elterjedve, hogy az atlanti-tengeri hajóhad Kuba előtt ostromzár czéljából állást foglalt.

A semleges lobogó oltalma alatt.

Berlinből táviratozzák: A nagyhatalmak között még mindig folynak a tanácskozások a semleges zászló jogainak biztosítása végett. Németország ebben az akcióban nemcsak a kezdeményező, hanem állandóan a legnagyobb igyekezetet tanúsítja a kérdés megoldásában. A buzgalom teljesen indokolva is van Németország hatalmas tengeri kereskedelmének érdekei által. A tárgyalások első sorban a berlini kabinet és Páris és London között folynak. Azután, ha majd ezek egyezsége jutnak, fordulnak a többi nagyhatalmakhoz, hogy ez ügyben közös lépésre határozzák el magukat és remélik, hogy a hatalmak közös nyilatkozatának sem Amerika, sem Spanyolország kormányánál nem marad el a hatása.

Itteni mérvadó körök azt hiszik, hogy sem Spanyolország, sem Amerika nem fogják az európai nagyhatalmak haragját magukra vonni azért, hogy a semleges hajók rakományait megvizsgálják. Washingtonból táviratozzák:

Az Egyesült-Államok tegnap kéziratot intéztek a hatalmakhoz, oly javaslatokkal, amelyek a kalózásnál és a semlegességnél követendő alapelvekre vonatkoznak. A jegyzőket a tengerentúli kereskedelemben érdekelt hatalmak nagy meglepéssel fogadták, mert bennük az első intézkedést látják az iránt, hogy Spanyolország kényszerítessék arra, hogy a kalózástól elálljon. Tudni vélik, hogy Amerika köszénraktárt fog Havai-ban berendezni. A sziget annexiójáról nincs szó. Dánia közölte a külügyi hivattal, hogy szigorú semlegességet fog tanúsítani.

Az olasz kamara mai ülésében foglalkozott ezzel a kérdéssel és előreláthatólag az olasz kormány hozzá fog járulni a hatalmaknak e részben való közös akciójához.

Ezzel kapcsolatban az olasz tengerészeti államtitkár közölte a kamarával, hogy az amerikai vizekre egy olasz hajórajt küldtek és azt szükség esetén szaporítani is fogják.

A new-yorki kikötő védelme.

Nagy gondot okoz az amerikai kormány-nak a new-yorki kikötő megvédelmezése. A révhivatal mérnökei rájöttek, hogy a new-yorki kikötőben elhelyezett tengeri aknákhöz vezető drótokat átvágták. Ennek a tettnek végrehajtásával a spanyolok kempjeit gyanúsítják. A tengerészeti miniszter megvásárolta a jelenleg New-Yersey-ben horgonyzó Holland nevű tenger alatt járó torpedó-hajót, melyet a new-yorki kikötő megvédelmezésére fog felhasználni. Itt egyben megemlítjük, hogy a kongresszus elfogadott egy billt, mely elrendeli három első osztályú páncélosnak, négy monitornak, 12 torpedó naszádnak, 16 torpedó pusztónak építését.

Spanyolország torpedó-vásárlása.

Fiuméből táviratozzák: A spanyol kormány táviratilag fordult a fiumei Withéhead-féle torpedó-gyárhoz, hogy engedje át ő neki azt a 895 torpedót, melyek más államok megrendelésére készülvén, a raktárban az elszállítatásokra várnak. Bár a spanyol kormány a rendesnél jóval magasabb árat hajlandó fizetni, a torpedó-gyár még sem teljesítette kérését, mert a készletben lévő torpedókat záros határidő alatt Japánba kell küldenie.

Az angol-amerikai szövetség.

A „Köln. Zeitung”-nak New-Yorkból jelentik, hogy az ottani angol követ határozottan tagadja azt, mintha Mac Kinley-nél tett látogatása az Anglia és Amerika között kötendő szerződésekké állana összefüggésben.

A „Kölnische Zeitung” londoni tudósítója pedig azt jelenti, hogy az angol-amerikai szövetségről szóló híreket már dementálták. Az angol lapok a szövetség kérdéséről szólva már sokkal tartózkodóbban írnak.

Hírek Madridból.

Minthogy a politikai személyiségek egyhangulag a liberális kormány javára nyilatkoztak, a regens-királyné kifejezte S a g a s t a miniszterelnöknek bizalmát.

S a g a s t a miniszterelnök tagadja, hogy miniszterválság forogna fönn. Azt hiszik, hogy a cortex a kormány által előterjesztendő pénzügyi javaslatok megszavazása után, körülbelül május első felében, elnapolja üléseit. A Zöldfoki-szigeteknél állomásozott hajóraj utjának irányát és rendeltetését nem tudják. Azt hiszik, hogy fölbukkanása nagy meglepetést fog kelteni. Az a hír, hogy a „Nashville” amerikai hadihajó Key-West mellett elfogta a „Buonanventura” spanyol kereskedő hajót, itt nagy felháborodást keltett, mert az ellenségeskedés még akkor nem kezdődött meg. A lapok ezt martalóc-eljárásnak nyilvánítják és azt mondják, hogy a nemzetközi jog határozatainak e lábbaltiprása jellemző a yankeekre nézve.

Tegnap a spanyol hadihajók elfoghattak volna két amerikai kereskedelmi hajót, minthogy azonban a háború még nincs megüzenve, Spanyolország tiszteletben tartotta a nemzetközi jogot, amit az amerikaiak nem tettek.

Az „Alphonso XII.” postagőzösnek a „New-York” amerikai czirkálóhajó által való elfogatásáról szóló hír valótlannal, mivel az „Alphonso XII.” Spanyolország közelében van. A „New-York” amerikai czirkálóhajó nem az „Alfonso XII.” spanyol postagőzöst, hanem az 1892 tonna nagyságu „Petro” nevű spanyol gőzöst fogta el, mely április 17-én érkezett Antwerpenből Havannába.

M o r r e t miniszter kijelenti, hogy a Kubával való távirati összeköttetés teljes megszakítása ki van zárva, mert ha a Key-Westbe vivő kábelt elvágják is, a bermudas-jamaikapernambucói kábel, amely a francia társaság kábeljéhez csatlakozik, működésben marad. A miniszter hozzátette, hogy a kábel védelmét a táviró-egyezmény garantálja. Az a hír, hogy a tengerészeti miniszter átveszi egy hajóraj vezényletét, alaptalan. Az Antilláknál levő hajórajnak M a n t e r o l a tengernagy, az egyetlen repülő hajórajnak pedig C e r e r a tengernagy lesz a parancsnoka.

TÁVIRATOK.

A kelet-ázsiai kérdés.

London, április 23. A kínai ügyekre vonatkozó kékkönyvet ma tették közzé. A kékkönyvben közölt iratok szerint S a l i s b u r y lord tudatta a pekingi angol követtel, hogy Oroszország ama kívánságával szemben, hogy Port-Arthurt és Talieu-Vaut bérbe kapja, ajánlatosnak látszik ellensúlyozó lépést tenni. Erre legalkalmasabb volna talán, ha Japán átengedné Vei-Hai-Vei Angliának. M a c d o n a l d angol követ azt válaszolta, hogy az egyetlen ok, amelylyel Oroszország kívánságát támogatta, az volt, hogy Manduria védve legyen más hatalmak támadása ellen. M a c d o n a l d hozzátette, hogy bár Oroszország ezzel Angliára és Japánra célzott, az orosz ügyvivő vonakodott megnevezni, hogy mely hatalmat értik és a kínai kormány átlátta ez ürügy tarthatatlanságát. Erre a kínai kormány azzal a kérelemmel fordult S a l i s b u r y lordhoz, hogy támogassa őt és jelentse ki az orosz kormány-nak, hogy Angliának nincs semmiféle terve Manduriát illetőleg. Ez a kijelentés megtörtént. De a szent-pétervári brit nagykövet közölte Salisburyval, hogy gróf M u r a v i e v szilárdul el van tökéelve, hogy a keleti viszonyok fejlődésének bizonytalansága miatt két kikötőt bérbe vesz. M u r a v i e v megígérte, hogy mind a két szerződéses kikötő nyitva lesz a külkereskedelemben, de később ezt az engedményt Port-Arthurra nézve visszavonta. Márczius 24-én azt táviratozta M a c d o n a l d, hogy Kína kénytelen akarata ellenére engedni Oroszországnak, mert az elenséges intézkedésekkel fenyegetőzik. Márczius 25-én Salisbury lord közölte Macdonalddal, hogy a hatalmak egyensúlya a peccsüli-öbölben tényleg meg van zavarva, minélfogva ki kell eszközölni Vei-Hai-Vei bérbeadását a japánok kivonulása után. Egy brit

hajóraj utban van Hongkongból a peccsili-
öbölbe. Másnap tudatta Salisbury a né-
met kormányval, hogy Anglia nem szándéko-
zik behatolni Németország érdekszférájába San-
tung tartományban.

A drezdai ünnep.

Drezda, április 23. Délután félkettőkor az
Alam-téren katonai díszszemle volt, amelyen Fe-
rencz József császár és király, Vilmos
császár és Albert király ő felségeik, továbbá a
bajor regens-herceg és a többi itt időző fejedelmi
személyiség, mintegy negyvenen, a szász királyné
a szász királyi hercegekkel és hercegnőkkel, az
idegen katonai attachék, az ezredek küldöttségei és
fényes kíséret vettek részt. A két császár és a szász
király ezredek egyenruháját viselték. Ferencz
József császár és király és Vilmos császár
személyesen vezették ezredeiket.

Drezda, április 23. Ma a királyi palotában
családi reggeli volt, mely alkalommal Albert
király a fejedelmi személyiségek szerencsekívánatait
fogadta. Az utcák ünnepélyes díszet öltöttek.

Pasis vád alá helyezése.

Belgrád, április 23. Pasicot Milán
király megsértése miatt helyezték vád alá.
Abban a nyilatkozatban, amelyben visszautasít-
ja azokat a vádakot, mint a Macedoniában
valaha a szerb érdekek ellen működött volna,
azokat a szavakat inkriminálják, amelyekkel
Pasics kijelenti, hogy 1885-ben Milán király-
nak ellenese volt.

Kihallgatás a szultánnál.

Konstantinápoly, április 23. A szultán tegnap
a szelamlük után kihallgatáson fogadta Cambon
francia nagykövetet.

Az oroszok keleti expedíciója.

Odessa, április 23. Minthogy a szélső ke-
letre szállítandó javak, utasok és katonák száma
jelentékenyen megnőtt, az önkéntes flotta azok száll-
ítására a már utban levő „Les Alpes” gőzösön ki-
vül még három nagy francia magángőzhajót bé-
relt ki.

A Kongó állam Ugye.

Brüsszel, április 23. A belga kormány a
jövő héten törvényjavaslatot fog előterjeszteni,
amely tíz esztendővel meghosszabbítja azt a határ-
időt, amelyen belül Belgium a Kongó-államot újra
átvetheti.

A német választások.

Berlin, április 23. Tegnap kelt császári ren-
delet alapján a birodalmi gyűlési választások június
16-án lesznek.

HIREK.

Széljegyzetek a szociáldemokráciához.

A véleményiszony.

Azon régi időben, midőn még állt a
hamuszínű jezsuitaklastrom az Egyetem-téren
és professor Lenhossék úgy dúskált az emberi
lágyszemekben, mint Byron az érzelmvilágban
és professor Wenzel a világító gáznak vörös
fényénél volt kénytelen praelegálni, mert mi a
jogtörténelem órájára hecsuktuk az ablaktá-
blákat és továbbá a főbejáratnál heinei finá-
csok örködtek, hogy valami szemtelen magán-
tanár valahogy új eszméket ne csempészzen
be a fakultásra; tehát ebben a régi időben,
mely hajdanak nem nevezhető, mert akkor
már Pulazky Ágost is tanárkodott, pedig tudjuk,
hogy ő nem a múlté, hanem a jövőé: ő tíz év
előtt lefolyt időben valami sajátos betegség
által inficizálhattunk a jog- és államtudományi
karon. Ha ma odaállnánk vele a fejlettebb
orvostudomány matadorai elé, valamelyikünk
bizonyára elvonoztatná a királyi szakgyógy-
sítólétszere és az előadó tudor így szólna:
„Nem zárkozhatom el annak kijelentése elől,

hogy a jelenlevő ur azon sajátos idegenergia
hiányában szenved, melyet századunk nagyjai,
különösen a kiváló dr. Tortenkäfer és a
mélyenlátó Sagefemme röviden „vélemény-
iszonynak” (phobia sententiae) neveznek. A
beteg normális időben egyszerű idegességet
mutat, olyat, aminő nélkül napjainkban már
csak a favágók vannak meg; arczán és alak-
ján stigmák sem tapasztalhatók, látak nem szü-
kültek, térdreflexek jók; azonban mindez
hirtelen megváltozik, ha a betegnek félelmi
köréből való kérdéseket adunk. Például:
„Mondja meg uraságod, mit tart ön kellemesebb
kormányformának, a monarchiát-e vagy a respub-
likát?” vagy: „Lehetne-e valami koalíciót csi-
nálni Bánffyknak Apponyiékkal, sőt Zichy Nán-
dorékkal?” avagy: „Van-e abban ráció, hogy a
miniszterelnöknek nincs kilenczvennégy szobás
lakása, midőn az iparművészeti muzeum igaz-
gatójának tizennégy szobása van?” sőt avagy:
„Kit szeret a porosz nemzet jobban, Bismar-
ckot, vagy Vilmos császárt?”... A beteg ilyen
kérdések hallatára a véleményiszony (phobia
sententiae) összes tüneteit mutatja; az imént
még vidám csevegése elnémul, homloka ránczba
borul, ő maga fájdalmasan nyög és végül is
az ágy alá buvik. Onnan sem szól egy szót
sem s csak akkor kuszik elő, ha a kérdező
esküvel igéri, hogy nem hozza többé elő Bis-
marckot, meg a koalíciót és a két legelter-
jedtebb kormányformát. Akkor aztán kimászik
az ágy alól és fájdalompenzül még egy Trian-
gulares-szivart szokott kérni.

Ezt a különös bajt a közgazdasági pro-
fesszoraink terjesztették az egyetemen. Ketten
voltak ők. Az egyik egy zömök turáni fej volt,
hégeiánus és kálvinista volt, a filozófia nagy
kedvelője volt és mindig azt mondta volt, hogy
a filozófia csak igen kivételes elmék számára való
foglalkozás és eközben lopottan mosolygott is,
jelölül annak, hogy ő e kivételes elmék közé
tartozik, hál' Istennek. Tehát e nehézkes szavu,
de igen értelmes ember, ki saját személyében
is a hégei Höhere Einheit-ban egyesítette a
legkülönbözőbb jelenségeket, úgy mint a tari-
tást, a politizálást, a szőlőmivelést, a titkos
tanácsosi méltóságot stb., e nagystilű közgazda
rendesen az ágy alá bujt, ha valamiről íté-
keznie kellett. Tudniillik előrebocsátván például
azt, hogy a vizi-ut a legolcsóbb ut, rögtön utána
olyan eseteket tudott felsorolni, amelyek követ-
keztében az ember nem formálhatott magának fix
véleményt a vizi-utról. A zömök professor pislo-
gott, pislogott, előállt természeti példákkal,
hogy ime, a mozgási theóriát is legyőzi a föld
vonzó ereje meg a surlódás, hogy tehát a
theóriák a vizi-ut tekintetében sem sokat ér-
nek és a pedellus csöngetett, az órának vége
volt és az ember nem szereshetett véleményt
a vizi-utról.

A másik gazdasági professor éles germán
fő volt, buzgó katolikus volt, reggel a feren-
cziek templomába járt misére és ha Csaplár
Benedek misézett, akkor egy negyedórával
később kezdte az előadást, mert Csaplár Bene-
dek mikor misézik, még lassabb ő a vizitnál.
Tehát e kellemes és vallásos professzor szintén
szeretett az ágy alá bujni, sőt emlékezetem
tárházában pláne úgy maradt meg ő, hogy
mindig az ágy alól látom kidugva kedves német
arczát, aminő a fölmerült kérdéseket magya-
rássa és halkéz felől a pro-argumentumokat
olvassa le egy czéduláról, jobbkéz felől meg a
contra-argumentumokat olvassa le egy másik
czéduláról. A téremben őszöd van, az ifjuság
dohányzik és figyel, künn május és orgona-
virág, benn a tudomány tömjénfüstje, az argu-
mentumok felsoroltattak pro és contra és a

professzor... no most, no most mondja ki
a véleményét... nem: a professzor feje
most buvik az ágy alá vissza. Például: „Az
állandó hadsereg gazdasági előnyei, hogy:

1. az alsóbb néposztályoknál fejleszté a
közművelődést és
2. nagy konzumszükségleteivel az iparon
lendit.

Ennek ellenében azonban felhozható,
hogy:

1. az alsóbb néposztályokat más uton is
meg lehetne tanítani írásra, olvasásra és
2. a katonák akkor is ennének, ha civi-
lek maradtak volna.”

Ez így folytatódott aztán a gépekről, a
kisiparról, a nagyiparról, az erdőgazdaságról
és a börzéről szóló fejezeteknél is, a pedellus
továbbá ebben az esetben is csöngetett és óra
után aztán a katonaság gazdasági jelentősé-
géről sem volt véleményünk.

Azt hiszem, a véleményiszony gazdaság-
politikai kérdésekben így ragadt ránk, egész
generációkra. A genesis, amit itt sejtek, persze,
hogy tulzott, de az eredmény csakugyan azt
mutatja, hogy — a szociáldemokráciáról
nincs véleményünk. Holott már zaj van oda-
kűnn és éji nesz, baj, baj London utcáin ez
jó, hogy a lord-majoroknak még nem eseti
bántódásuk. De véleményünk azért a dolgról
nincsen. Ugyanis nyilatkozunk a kérdéstről
gyakran és pedig ilyen formában mindig:

„Ezen rendőrileg nem engedélyezett és
már legelemibb nyilvánulásaiban is a kihágási
büntetőtörvénykönyvbe ütköző mozgalom zász-
lós felvonulásaival együtt újabb szabályrende-
letek által is tiltatik. Ennélfogva kötelességük
a hatóságoknak, hogy az egészet már csirájá-
ban elfojtsák, annál inkább, mert hazánkban
minden társadalmi osztálynak jól megy a dolga.
A lakosság tehát figyelmeztetendő, hogy
a lelketlen izgatók megérkezését jelentsék
fel a legközelebbi csendőrszéknek; a lelkészek,
jegyzők és tanítók pedig világosítsák fel a né-
pet a szociálisztikus mozgalmak lényegéről,
amiről oly sokat tudnak. A zászlók és színes
jelvények elköszandók.”

Ilyenformán szoktunk nyilatkozni a kér-
désről. Ime tehát ez csak beszéd, nem véle-
mény. Mert valljuk be: bensőnkben habozunk
ítéletet mondani a szociáldemokráciáról. A
contra-nézet érvei mellett ugyanis a művelt társa-
dalom épen úgy felszivta a pro-érveket is és egy
titkos gyónás esetében ma talán még a rendőr-
tisztviselők is bizalmasan azt mondanák, hogy a
szociáldemokráciában még is csak va-
lami elméleti igazság rejlik.
Ne tagadjuk, tisztelt társadalom, mi ebben a
kérdésben tényleg ilyen kételkedők vagyunk;
nem tesz ennélfogva haszontalan szolgálatot
az, aki a p r o v é l é m é n y titkos elemének ki-
irtásán fáradozik, hogy a művelt közvéleménynek
benső egyensúlyát ségítsen helyreállítani kiséé.
Megpróbálom hát kiragadni magamat kortár-
sainnak öröklött véleményiszonyából és ezek-
ben a széljegyzetekben amellet fogok har-
czolni, hogy a szociáldemokráciában sem mi
elméleti igazság sem rejlik.

Papp Dániel.

Május 1-én új előfizetés nyílik az Országos
Hirapra; felkérjük tehát azokat a tisztelt előfize-
tőinket, kiknek előfizetése s hónap végén lejár, hogy
a megújításhoz időjkorán gondoskodni szivesked-
jenek, nehogy a lap pontos küldése fennakadjon.
Ugyanazalnap előfizetőinknek szivesen meg-
küldjük B. M. CROKER lapunkban most folyó érdek-
tesítő regényének

„A MILLIOMOS”-nak

eddig megjelent folytatásait.

A főváros környékán levő nyaralókba napon-
ként pontosan és későkorán viszik el a lapot.

A kiadóhivatal.

— **Dr. Lipcsy Ádám ügyvédi irodát nyitván,** a szerkesztés sok időt igénybe vevő teendőitől visszalépett, megmaradván kitűnő tehetségeivel ezentul is a lap egyik díszűl szolgáló munkatársának. Helyette Mikszáth Kálmán, ki eddig is viselte a felelősséget a közönséggel szemben, mint a lap főszerkesztője, vállalja a szerkesztés részleteiért való felelősséget is s ezentul egész munkásságával igyekszik öt kipótolni a lapnál, melyet oly páratlan mértékben karolt fel az olvasóközönség.

— **A bolgár fejedelem Budapesten.** Ferdinand bolgár fejedelem titkára kíséretében ma átutazóban egy órát a fővárosban töltött. Egy óra 5 perczkor érkezett meg és miután megebédeit, két óra 20 perczkor utazott tovább. A fejedelem Bécsbe utazott édesanyja, Klementina főherceggasszony látogatására.

— **Személyi hír.** Gróf K h u e n-H é d e r v á r y horvát bán, mint Z á g r á b ó l jelentik, ma este innen Budapestre utazik.

— **A felsőmagyarországi őszi hadgyakorlatok.** L ó c s e i tudósítónk írja: F a b i n y i altábornagy C z i e g l e r tábornoki ezredessel és a helybeli 85. számú ezred parancsnokával W a f r a ezredessel együtt gróf C s á k y Z e n ó főispán lakásán értekezletet tartottak, melyen Raisz Aladár alispán is részt vett. — Elhatározták, hogy az őszi nagy gyakorlatok alatt a főhadiszállás Lőcsén lesz, ahol a megyeháza és több arra alkalmas épület áll rendelkezésre. A gyakorlatokon résztvesz ő feléje a király, József, Este Ferdinand és Salvator főhercegek. A nagygyakorlatok szeptember 8-án kezdődnek és több napig tartanak Szepes vármegye területén a Poprád folyó mentében Lucsivna és Poprádtól kezdve a Hernád völgyében fekvő Szepesváralja és Branyiszkölg.

— **Tisztek távlovaglása.** Temesvári tudósítónk táviratozza: A nagyszebeni huszárdandár tiszti iskolájának a tagjai H r o c h őrnaggyal hoeszabb távlovaglásra indultak és a kis csapat D é v á n és Lugoson kgresztül — 300 kilométernyi lovaglás után — ma Temesvárra érkezett. A temesvári tkzértisztek eléjük lovagoltak s a városba érkezve, megvendégelték őket. A tisztek hétfőn folytatják utjukat.

— **Költészet és valóság.** A Magyar Színházban történt ma este, az „Utazás egy apa körül” című operette előadásán. A harmadik felvonásban Iványi, aki egy zsebtolvajt személyesít, szerepéhez híven, kilopja egy hölgynek a zsebéből a pénzes tárcsáját. Ezt a műtétet nagy realizmussal csinálhatta, mert a karzatnak egyik látogatója tapsal honorálta. A különös színházi vendég szemel szurt az ügyeletes rendőrnek és igazolásra szólította föl. Kiszült, hogy a lelkes műbárát G o r c s á k János ismeretes zsebmetsző, aki a központi vásárcsarnokban több izben működött szép eredménynyel. Bevitték a kerületi rendőrkapitányságra. Ez az eset intés lehet a bécsi rendőrségnek is, hogy vonja vissza a tapsolást eltiltó rendeletét, mert ime, szegény Gorcsák, ha nem tapsol, ki tudja, mikor botlik bele a rendőrség?

— **Halálozás.** Vendégi V e n d é g h y Gábor, Abauj vármegye egykori első alispánja, a szepesi választókerület volt országgyűlési képviselője, a családi utolsó férfitagja, április 22-én, életének 83-ik évében meghalt Gygy-Vendégiben. — Ch o r i n Róza, néhai Ch o r i n Zsigmond volt negyvennyolczas honvédtisztnak és a „Magyar Híradó” volt szerkesztőjének egyetlen leánya, hosszú szenvedés után tegnap meghalt. Temetése holnap délután 3 órakor lesz a kerepesi-temető halottas házából. — Borsod vármegye közönségének gyászja van; gróf P é c h y Konstantin tibold-daróczi nagybirtokos, a magyar főrendiház és Borsod vármegye törvényhatóságának bizottsági tagja, e hónap huszadikán, ötven éves korában meghalt. Elhunytát a Péchy-, Fáy-, Zichy-, Klobusitzky-, Sennyei-, Pongrácz- és Majthényi-családok gyászolják. Hílt tetemeit ma helyezték örök nyugalomra a boldogkővári családi sírboltba.

— **A görögök archimandritája meghalt.** Gregorius G o g o s archimandrita a görög nyelvű keleti egyház budapesti lelkésze ma délután 4 órakor meghalt az egyház Petőfi-téri házában. Az elhunytban a görög egyház egyik kitűnő férfiát veszítették, aki mint emberbarát mindenütt a legnagyobb

tiszteletnek örvendett. Az elhunyt már egy év óta fekvő beteg volt és súlyos gégerákban szenvedett, míg ma a halál megrájtotta szenvedéseitől. Az elhunyt életrajzi adatai a következők: Született Lesboszigeten 1826. évben. Tanulmányait Konstantinápolyban, Athénben és Párisban végezte kitűnő sikerrel s mint dr. theologiae tanár volt Konstantinápolyban. Később az alexandriai patriarchatus hit szónokája volt és mikor az angolok ez előtt 18 évvel bombáznni kezdték Alexandriát, akkor, hogy az esetleges veszélyt elkerülje, Budapestre jött s azóta él itt mint a görög község lelkésze, archimandrita címmel. Temetése hétfőn délután 3 órakor lesz olyan keleti pompával, amilyent Budapest még allig látott.

— **Gárdos követője.** Két hét óta szenczáncios méregkeverési ügyben folytat vizsgálatot a budapesti rendőrség. A bűnyűnek, a mely minden részében hasonlít a Gárdos Lajoséhoz, egy hivatalnok a szomorú hőse, aki Budán, a csalogány-utcában lakik. A bűnyűi följelentés, melyet a hivatalnok anyósa tett meg, arról szól, hogy a férj m o r f i u m m a l megmérgezte a feleségét. A vizsgálatot Z s a r n a y rendőrtanácsos vezeti. Valószínű, hogy a megmérgezett asszony holttestét exhumálni fogják.

— **Intézkednek.** A rendőrség újabbán F a r k a s Ferencz mázolót, S t y x Károly malommunkást, J u n g b e r t István érczöntőt, J o ó Ferencz esztergályost, C s e r n u s Ádám mészáros, V a r g a István lakatos, N e p o m u k i Róbert szobrászt tiltotta ki a fővárosból. Engelbach rendőrtanácsos az egyik kiutasított előtt kijelentette, hogy ezt a rendszabályt megfőlebbezni nem lehet. S t y x Károly és V a r g a István azt kérték, hogy ügyeik rendezésére engedjenek nekik némi időt. Engelbach tanácsos megvassalva küldte őket a városba, hogy ügyeiket rendezhessék.

— **Megdézsmált gabonaszállítvány.** Z á g r á b ó l táviratozzák: A sziszeki állami vasuti raktárakból óriási mennyiségű gabona tünt el. Huszonnégy vagon gabonaszállítvány, amelyből több mint 200 métermázsa kukorica és 400 métermázsa buza hiányzik. Sziszekre vizsgáló-bizottság érkezett Budapestről.

— **A palotás Berlinben.** A német táncmesterek egyesülete minden tavasszal táncakadémiát tart néhány hónapig. A világ legkiválóbb táncmesterei oktatják itt az egyesület tagjait. Az idén R ó k a Pál fiatal budapesti táncmestert is meghívták, aki a palotást, a csárdást és a társalgót tanította. A napokban volt a vizsga M u r i e b Pál porosz királyi táncos elnökte alatt. Óriási nagy közönség volt jelen, amely a palotást valóságos tüntetéssel fogadta. Az akadémia R ó k a Pált díszes elismerő oklevéllel tüntette ki s egy remekművű serleggel is megajándékozta.

— **Furcsa tévedés.** B é c s b ó l írják: Dr. K a i z l osztrák pénzügyminiszter tegnap, az ifjucsehek klubjából több barátját hívta meg ebédre. Az egyik meghívott az ebéd idején kocsit hozatott, hogy előkelő barátjához hajtasson.

— **A pénzügyminiszteriumba!** — kiáltott oda a kocsisnak, aki gyorsan elhajtott és rövid idő múlva a miniszteri palota hatalmas kapuja előtt megállott. A kapus kíségti a vendéget kocsijából és ahhoz a lépcsőhöz vezet, amely a kegyelmes ur lakásához vezetett. A képviselő az előszobában találja a komornyikot, aki kissé csodálkozva a szokatlan látogatás felett, veszi át a felöltőt és bötöt, aztán elkéri a képviselő névjegyet, hogy a kegyelmes urhoz bevigye. Csakhamar megnyílik az elegáns miniszteri dolgozószoba ajtaja. A képviselő benn egy karesu urat talál, aki öt udvariasan üdvözli, akit azonban nem ismer és a kegyelmes ur egyik hivatalnokának tart. A képviselő kissé csodálkodik, hogy a teremben csupán egy idegen embert talál, holott azt hitte, hogy a háziur fogja fogadni és klubtársai is itt lesznek. Megnevezi magát, mire udvariasan felszólítják, hogy foglaljon helyet. Rövid szünet áll be, majd néhány konvencionális frázist mond a képviselő az időről és más közömbös dolgokról. A megszólított mindinkább csodálkozó arcot vág. Végre azt kérdezi:

— Minek köszönhetem a szerencsét képviselő ur

— Oh! — mondá kedélyesen a másik — engem a pénzügyminiszter ő exczellenziájja ebédre hívott meg.

Erre a másik ur mosolyogni kezd.

— É n K a i l l a y közös pénzügyminiszter vagyok — mondá azután — és ön, képviselő ur, ugy látszik, hogy dr. K a i z l pénzügyminiszterhez szándékozott. Ő a legközelebbi utcában lakik.

Ez is csak olyan városban történhetik, amelyben két pénzügyminiszter is lakik.

— **Az igaztók kudarcza.** N a g y b e c s k e r e k i levelezőnk írja: Egy ideig úgy látszott, mintha a szociálisták, kik különösen magyar községekben nagy eredménynyel terjesztették tanaikat — czélt érnenek és a munkások ellenszegülnek a törvény ana követelményének, mely a mezőgazdasági munkást az igazolvány kiváltására kötelezi. Különösen ez utóbbi törvény ellen folyt az agitáció, de mikor papok, jegyzők, tanítók felvilágosították a népet arról, hogy ezek az igazolványok a munkásokra csak előnyökkel, de hátránnyal sohasem járhatnak, kezdtek belátni „a z u j r e n d” czélszerűségét és az április 15-ig beérkezett kimutatások szerint nem kevesebb, mint 11.000 (tizenegezer) munkás váltotta meg igazolványát, aratási szerződést pedig már eddig is s z á z n e g y v e n e t kötöttek. Ez eredmény teljesen kielégítő és legjobban bizonyítja, hogy az ál-apostolok hiába fáradtak Torontál vármegyében.

— **Közfogók.** R o s e n b e r g Izidor sztanisicsi kereskedő eljegyezte L i n d n e r Paula kisasszonyt, L i n d n e r Manó helybeli butorgyáros leányát. — Dr. S i m o n Gyula fővárosi orvos eljegyezte M e d e k Vincze fővárosi tekintélyes építész és háztulajdonos leányát, O l g á t.

— **A kapitány-kisasszonyok.** J ä g e r Teréz és J ä g e r Janka bizonytalan foglalkozású leányok, akiknek apját nem ütötte le a hajókötél, hanem három aranycaillaggal díszítették fel a császári és királyi armádiában Königrátnál, lakást béreltek K e r e k e s Gyula bórkereskedőnél a Csalogány-utca 18. szám alatt. Ez nem lett volna baj. Szeretők tartottak, nem is egyet, nem is kettőt, hanem százat. Ez se lett volna baj. Hanem a szeretők egytől-egytig szegény legény volt, pénzt kért és a kapitány-kisasszonyok adtak. Hogyha nem volt kerítettek és pedig Kerekes Gyula bórkereskedő fiókjából. Összesen valami 700 forintot vettek ki. Ez már baj volt és a két kisasszonyt le is tartóztatták.

— **A tegnapi emberpusztítás.** A váci-uton történt szerencsétlenségnek újabb áldozata is van, S z i m o n s z b e r g e r Ferencz kőműves, a sebesültek egyike ma hajnalban a Rókus-kórházban elhalt. A sérültek közül még kettőnek az életét féltük. Szimonszberger Ferenczet felesége és három kis árvája siratja. A fővárosi tanács ma délelőtt rendkívüli ülést tartott a váci-uton történt tegnapi katasztrófa tárgyában. Hosszu tárgyalás után rendeletet adott ki, amelyben föl hívja a kerületi előjárókat, hogy szakközvegekkel az összes építkezéseket lehetőleg gyakran és szigoruan ellenőriztessék. Együttal föl hívta a középítési igazgatót, hogy a mérnökök inspekcziójára vonatkozólag mielőbb tegyen javaslatot, úgy hogy az inspekcziót minden órában meg lehessen találni. A tegnapi katasztrófa miatt a tanács föl hívta a polgármestert, hogy az illetékes kerületi mérnök ellen a vizsgálatot indítsa meg.

— **Schnabel Tóni.** Ravasz furfanggal hígondolt betörést követett el Oszlopon e hónap 21-én S c h n a b e l Tóni banki lakos. Schnabel e hónap 20-án beállított B o b a n i c s János oszlopi lakoshoz és elmondta neki, hogy őt V e n z l József kisbéri tisztartó, kit e vidéken mindenütt ismernek, megbizta, hogy Oszlopról nyolcz pár ökröt vásároljon; eljött hát, hogy Bobanicst megnézzék. Bobanic megmutatta az ő négy pár ökrét és az alkut csakhamar megrolt. Jó borsós árat kért a gazda Schnabeltől, de ez rövid alku után megvette az ökröket. Foglalót rögtön nem adott, hanem másnapra halasztotta, amikor a postán pénzt várt Venzltől. Bobanic, mint vendégszerető ember éjszakai hálásra magához hívta meg Schnabelt, amit

sz hálisan fogadott; este még jól megvacsorázta és éjszakára a paradés-szobába fektette. Reggel, amint Bobanics felkelt, rögtön siet a vendégszobába, hogy vendégének „pálinkás jöreggel”-t kívánjon. Óvatosan kinyitja az ajtót, nehogy esetleg álmából kelte fel a vendéget, bemegy, körülnéz, de imre a vendéget sehohsem látja: eltűnt, hanem igenis lát helyette valóságos felfordulást a szobában. Össze-vissza hányva minden, a szekrények sorba feltörve és elgondolható, hogy azokból minden elemelhető tárgy eltűnt; Bobanicsnak 23 forintja és összes fehérneműje — lábra kelt. És hogy humor híján se legyen a dolog, Schnabel lehuzta lábáról saját avult csizmáját, felvette a gazdának a gerendán függő vadonatúj csizmáját és ezek helyébe egy czédulát illesztett ezen szavakkal:

„Schnabel Tóninak máskor ne adj éjjeli szállást.”

Négy csendőr indult a kedélyes betörő keresésére.

— **Rablótámadások egy vasút ellen.** Pétervárról jelentik: A „Novoje Vremja” rostoki távirata szerint a vladivosztojk-kavkazi vasútvonal kavkazi, beszlári és hasszavjurti állomásain rablótámadások voltak, mely alkalommal többen megsebesültek. A rablók megkísérelték egy tehervonat és egy ellenőrzőpénztár kirablását is.

— **Buzaszentelés.** A legszebb tavaszi ünnepek egyike lesz április 25-én, a jövő hétfőn. E napra esik Szent Márk evangélista emlékünnepe, amikor ési szokás szerint a buzaszentelést tartják. A belvárosi főplébánia-templomban hétfőn reggel nyolcz órakor a szent mise után körmenet indul az egyetemi templomba, ahol a buzaszentelés lesz. Szer-tartás után a hívők visszatérnek a belvárosi templomba.

— **Öngyilkos földmíves.** Egri tudósítónk táviratozza: Bak József karácsondi földmíves a vonat elé vetette magát. Szorgalmas, jóra való embernek iamerték és senki sem tudja, mi lehetett az oka elkeseredett tettének.

— **A titkár ur.** Kósa László szabólegény megunt az ollót, czárnát, és egész terjedelmében magáévá tette azt a nézetet, hogy aki a munka nem esit elvet kitalálta, az egyszerűen és szelíden kifejezve, teljes életében munkakerülő volt. Ennek az álláspontnak megfelelőleg hivatal-kerítésnek szentelte fáradozását és hogy a közbizalom minél tüneményesebb módon övezze, titkár ur czímmal ruházta fel magát s ezenfelül nevét is megváltoztatta, amikor csak szükségesnek látszott. Összesen tizenhárom neve volt, ezek között a gróf, báró és doktor a körülményekhez képest változtatták egymást. Kósa László titkár ur azonban nem a közönséges hely- és hivatalzer-nék-szabadon járó sokaságához tartozik, ő soha se ugrott meg a kliensek előlegeivel, kaucziójaival. Neki előleg és kauczió nem is kellett, nem is kímálta ügyemivel senki. Kósa László dolga tisztá sor. Akinek hivatal kellett, azt elvezette valahova, olyan helyre, ahol az előszobában megvárakoztatják a vendéget. Ő bement, aztán kijött és hol a felöltője alatt, hol a kezében hozott valamit, amit odabenn elemelt.

— **Tessék csak barátom várakozni** — szólott a klienshez és otthagya az ajtó előtt. Ez pedig várt, várt, míg egyszer csak galléron nem ragadták a cselédék.

— **Itt a tolvaj!**... Csak a fejét, hogy meg ne sántuljon!

A szerencsétlen flótás hetet-havat összehordott, nem ért semmit. Bekísérték, lecsukták s mire értelmességét kiderítették, a titkár ur már hetedhét országban járt. Bajosan akadtak a nyomára, mert mindig más-más név alatt rejtkezdedt. Most csip-ték el, mikor éppen „a tizenharmadik hivatalt ker-sitette.”

— **A nevelő sorsa.** Szolnok város rendőrkapitánysága előtt tett panaszt e hónap 22-én egy franciaországi születésű és illetőségű fiatal nevelő, kétségbeesve kérvén a rendőrkapitányságot, hogy vitesse őt a francia konzul elé, hogy ott szökésével orvoslása iránt a kellő lépéseket megtehesse. A kapitányság által felvett jegyzőkönyv

szerint a nevelő előtti hat évvel került Kolozsvárra, hol most egy éve szerelmi viszonyba keveredett egy ügyvédjelölttel. A viszonynak látható következménye lön. Mult év szeptemberében, amikor már az anyaság jelei mutatkoztak, felhívták őt a kolozsvári rendőrkapitánysághoz, hol meghagyták neki, hogy eltolonczoltatás terhe alatt azonnal hagyja el a várost. Ez meg is történt. Előtti hat hónappal született meg szerelmének gyümölcse, egy fiúgyermek, kit, miután nem volt képes eltartani, visszahozott atyjához Kolozsvárra. Az atya el is vállalta a fiucskát. A szerencsétlen leány ekkor irt Tátra-Füreden lakó nővérének pénzért, hogy visszautahasson hazájába. A pénz megérkezéig egy szegény özvegy nőnél buzódott meg és noha ezenkívül senkivel sem érintkezett, sőt ez idő alatt az utcára se ment ki, mégis e hónap 12-én kora reggel egy rendőrbiztos a lakására ment és a kapitánysághoz vitte, hol napokig fogva tartották, elvevén okmányait és ruháit, sőt, mint a szolnoki főkapitány által felvett jegyzőkönyvbe mondotta a leány, őt erőszakkal a legszemérmelenebbül megvizsgálták. A szerencsétlen nevelő kétségbeesetten, csaknem megőrülve került a vizsgálat után a csavargók börtönébe, honnét ma tolonczolták Szolnokra. Tapossy Márton szolnoki főkapitánynak feltűnt a tisztességes külsejű uri leány, kérdéseket intézett hozzá s az a zokogástól és mély fájdalomtól elfojtott hangon adta elő szomorú és megrendítő sorsát, kijelentvén, hogy ez a gyalázatos erőszak azért történhetett meg vele, mert a kolozsvári rendőrség nem engedte meg, hogy magát igazolhassa és mert az az uri család, melynél öt éven át nevelősködött, e csunya eset alkalmával nem volt Kolozsváron. Tapossy főkapitány családja köré vezette a szegény leányt, ott adtak neki tiszta ruhát is. Ma szombaton pedig tisztességes kísérettel s a felvett jegyzőkönyvvel Rudnay elé viszik, kinek a szolnoki főkapitány külön is irt, hogy ez ügyben a francia konzulnál és helyügy-miniszternél szigorú vizsgálatot eszközöljön ki.

— **Elszökött Spanyolországba.** A háboru szele mindig teremt olyan ábrándozókat, akik nem akarnak ágyban párnák közt meghalni, hanem csatazaj és hősi babérok után vágyódnak. A legutóbbi görög-török háboru alkalmával is sok harezrakész magyar ifju jelentkezett a görög vagy a török táborhoz, már amelyik fél ügyével épen inkább rokonszenvezett és most a spanyol-amerikai háboru kitörése előtt is akadnak olyan magyar Napoleon-jelöltek, akik a harci dicsőség után sovárogyva, sietnek Spanyolországba és felajánlják vitézségüket a veszélyben forgó Hispania védelmére. Ilyen vállalkozó szellemű levante — mint nagyváradi levelezőnk írja — a 20 éves Balogh Simon, aki szülei nagy aggodalmára már napokkal előtti nyompanatul eltűnt Krmihályfalváról. Kutattak, nyomoztak, de sehogysem tudtak rájönni, hogy a fiu merre ment és miért hagyta el a szülői házat. Végre tegnap, kétheti távolléte után valamennyire megvigasztalta a bánatos szülőket egy messzé földről, Barcelonából érkező levél, melyben szokásának okát a következő érdekes sorokban adja a vakmerő fiu:

Kedves jó szüeim! Én fölöttem ugyan sohasem bánkodjannak, mert olyan helyen vagyok most, ahonnan csak mint híres ember fogok visszajönni. A spórkasszámban levő pénzt magammal vittem és a Pali bácsitól Debreczenben 40 forintot kölcsön kértem és ezzel útnak indultam Spanyolország felé, hogy én is harczolhassak abban a háboruban, melyet most fog megvívni a spanyol az amerikaival. Nagyon félttem, mert hogy nem volt utilevem, de azért sok gyönyörű szép országon keresztül eljutottam idáig, Barcelonáig, ahol nagyon megörült Lacortunéz generális, mikor azt mondtam neki, hogy Magyarországból jöttem és katona akarok lenni. Azt mondta, hogy ilyen emberekre van nekik szükségük és rögtön szép spanyol uniformist kaptam. Jövő héten levételem magam ebben a ruhában, aztán küldök egy képet magunknak is meg a Pali bácsinak is, akinek mondják meg, hogy ne haragudjon, mert becsaptam azal a negyven forinttal, de meglátják, hogy itt ember lesz belőlem. A tiszték azt mondják, hogy jövő héten megyünk a háboruba és én alig várom már azt az időt, hogy ott kitüntessem magam, továbbá háboru alatt három pezeta szöldöt

fogok kapni, ami 1 forint 40 krajczárt tesz ki a mi pénzünk szerint és így sokat is spórolhatok. Majd a háboruról sokat írok. Most csak annyit írhatok, hogy a spanyolok nagyon dühösök és én biztos vagyok benne, hogy megverik az amerikaiakat. Ezek után kérem kedves szüleit, hogy miattam ne nyugtalankodjanak, mert csak örömmük lesz bennem, ha majd haza térek. Csókolatom mindnyájukat és tisztelem a Pali bácsit meg a Léni német, szerető hű fiuk. Kelt levelem Barcelona városában, Balogh Simon, spanyol önkéntes.

A szülőket, akik fiukat már elveszettek hit-ték, ez a levél is megörvendeztette. De annyi bizonyos, hogy kevesen várják most olyan izgatottsággal a spanyol-amerikai háboru végét, mint az öreg Balogh-pár Krmihályfalván.

— **Május elseje.** Holnap négy munkásgyűlés lesz, az esztergályosoké, az asztalosoké, a vas- és ércöntőké és a nemzetközi szocialdemokrata párté. Mind a négyen május elsejét tárgyalják.

— **Játék közben.** Pertl István szarvastéri kávé 3 éves Aranka nevű leánykája játék közben a félelemten levő lakás ablakából kiesett és eszméletlen állapotban terült el a kövezeten. Ugy lát-szik, agyrázkódás érte.

— **Éji látogatás.** Az akadémia-utcai 6. szám alatt levő Neiberger és Hirsch-féle fűszerkereskedésben előre be nem jelentett látogatók jártak. Nagy halom fűszer és 165 forint készpénz tűnt el a látogatókkal együtt. A rendőrség a hivatalan vendégeket még nem fogta el.

— **Villamos gázcsillárokat ajánl a Csillárgyár** részvénytársaság Budapest, VII., Ilka-utca. (Közlekedés Zuglói közúti vasúttal.)

— **Bogdány S. szerencse által kegyelt fővárosi** sorsjegyjárodája figyelmes és pontos kiszolgálás által törekszik állandó vevőkört biztosítani magának, ennél fogva a sorsjegyvásárló közönség bizalommal fordulhat e céghez.

— **Díjmentes tagfölvétel.** Az alkotmány 50 éves jubileuma alkalmából a Zion-egylet VII., Erzsébet-körút 36. sz. a. irodájában naponta a hivatalos órák alatt 8-12; 3-6. április hó végéig a szokásos fölvételi díj-nélkül vesz föl tagokat. Telefon sz. 59-40.

— **Linhart Vilmos festő, műintézetét ajánljuk** színházi díszletek, czimerek, kávéházi és egyéb festések elkészítésére. Budapest, VIII., Hunyady-utca 27. Telefon.

— **A babona tévhit és mégis hinnünk kell benne,** ha tekintetbe vesszük, hogy a Beimel Lajos bankházában (Kecskeméti-utca 13. sz. alatt) vásárolt sorsjegyek közül a mult osztályosorajáték húzásánál aránylag a legtöbb nyeresemény huzatott ki.

— **Szépség-hibák:** szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, fagyas végtagok, hajhullás stb. ellen különféle szerek vannak forgalomban. Dr. Kóvász Benő fővárosi szakorvos feltűnő eredménnyel gyógyítja mindezeket a bajokat. Lakása Budapest, Kerepesi-ut 83. szám.

— **Auer Ignác fia** vászon és fehérnemű gyári raktára, házlebotás miatt felhalmozott árukészletét leszállított áron adja el.

— **Elektromasszage** dr. Kajdacsy Józsefnél, Budapest, V., Váci-körút 4. szám, I. emelet.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **Broulik redivivus.** Broulik Ferenczet, a tenoristát, annak idején egy intendánsi szépség miatt elbocsátották. Akkor báró Nopcsa volt az intendáns, tehát tartozunk a mostani kormánybiztosnak, Huszár Kálmán-nak, azzal a kijelentéssel, hogy nem ő az első sorscsapása az Operának. A színváz ezelőtti és jelenlegi vezetőinek igazuk holt: a színház Broulik nélkül is megélt. Az Operaház egyáltalán meg tud élni művészek, karmesterek és közönség nélkül, csak Huszár és Káldy urak nélkül nem. Erről Huszár és Káldy urak meg vannak győződve. Az Opera megélhetéséhez tehát, mint ebből lát-szik, nagyon kevés kell, jóformán semmi. Huszár Kálmán egy nem tudjuk miféle fizetési osztályba vagy rangfokozatba beosztott állami hivatalnok, akit végre sem lehet máról holnapra elcsapni. A magyar nyugdíj-törvény beszél szellemi fogyatkozásról, de valaki hiába nem tudja, hogy a művészet és írodalom mi fán terem, ez végre sem szellemi fogyatkozás. Ezt mi sem foghatnók rá senkire. Vagy csapják el Káldy-t, akinek szerződése augusztusban lejár? Ugyan miféle csudálatos pontján e földtekének tudna ő megélni az ő zenei tudományából? Tehát Káldy Gyulát elcsapni sem volna méltányos. Marad tehát minden a régiiben. Az Opera ezután is tart előadásokat és bár hitele nincs, még mindig köt egy-egy kölcsönügyletet. A „Sába királynője”

holnapi előadására például kikölcsönzi Br o u l i k o t, aki mint vendég Assádót fogja énekelni. Mert Perotti gyöngékedik és lemondott. Perotti roppant becses ereje a színháznak. Nem azért, mert kiváló tenorista (erre nem fektetnek súlyt az Operánál), hanem mert minduntalan indisponálva van. Tehát valahányszor a héten kitűzik, hogy énekeljen, ő lemond, és minden ilyen est után lehúzzák neki az obli-gát összeget. Sőt szabadságot is ad az Opera a szezon derekán művészeinek ugyanezek az ilyenkor levonásra kerülő summák fejében. A színház így egészen jó üzletet csinál. És miért keresse az Opera épen a közönségen a bevételeit, mikor egy tenorista huszonötezer forintot kap az Operától, a közönség pedig semmit.

* Rejtett arcz. A Nemzeti Színház ezidei utolsó premiéreje Blumenthal „Rejtett arcz” című vígjátéka lesz, amelyet májusban mutatnak be.

* Mozgó fényképek a Vigszínházban. A Vigszínház legközelebbi újdonságában, a „Mozgó fényképek” című vígjátékban, a bonyodalom bizonyos cýnematografikus fényképek körül fordul meg. A német színpadokon, ahol a darabot előadták, ezekről a mozgó fényképekről csak szó van, a Vigszínház azonban megkísérli azokat a színpadon he is mutatni. A színház vezetősége ebből a célból egy megbízottját Lyonba küldötte, ahol az ilyen cýnematografikus fényképfelvételek készülnek. A vígjáték bemutató-előadását április 30-án szombaton tartják meg.

* Arnoldson Sigríd Budapesten. Arnoldson Sigríd, a svéd csalogány, legközelebb három están át mint vendég fog fellépni a magyar királyi Operaházban. A „Mignon”-ban, „Tévedt nő”-ben és „Romeo és Juliá”-ban fog énekelni.

* Jubileum a Népszínházban. „A gyimesi vadvirág”, Géczy István pályanyertes népszínműve, szombaton, a hónap 30-án éri meg ötvenedik előadását.

* Hírek a Magyar Színházról. A „Gésák” szerdai, április 25-iki előadásán Fairfax hadnagy szerepét Kemény Lajos, a színház ujonnan szerződöttetett baritonistája fogja játszani. — „Satrogoff Mihály”-t, Csepreghy Ferencz látványos színművét, legközelebb újra felelevenítik. A látványosság május elején kerül szívre s ebben fog fellépni „A tatár khán táborá” című képen Miss Loie Fuller, a híres serpentin-táncosnő, aki Párisban és Berlinben csak legutóbb aratta diadalait s most Bécsnek egyik legnagyobb attrakciója. — Hétfőtől, április 25-étől, kezdve az előadások fél nyolc órákor kezdődnek.

* Olaszok a városi színházban. Italia Vitaliana, az olasz tragika táviratilag értesítette Föld igazgatót, hogy 28-án fellép a „Kamélias hölgy”-ben. Műsorán még a következő darabok szerepelnek: „Magda”, „Heddes Gahler”, „Fernande”, „Frou-Frou”, „A második asszony”, „Fedora”, „Niobe”, „Váljunk el”, „Adrien Lecouvreur”, „Toska”, „Spirítizmus”.

* Szonnyítás Budán. A Krisztinavárosi színház a jövő hét folyamán kezdi meg előadásait, még pedig premiérével. Az első előadás szombaton, a hónap 30-án lesz, amikor „A fekete rigó” című népszínmű kerül színre. Vasárnap ugyanezt adják.

FŐVÁROS.

(Kijátszott miniszteri intézkedés.) A belügyminisztérium néhány esztendő óta igen erőlyesen avatkozik a főváros ügyeibe s annak némely felszégtségét, baklövését, vagy rászul palástolt manőverét sikeresen ostorozza. De nagy hibája a minisztériumnak, hogy kiadott intézkedéseinek végrehajtása tekintetében majdnem föltétlenül megbizik a városi tanácsban s az ellenőrzést a minimumra redukálja. Pedig hogy mennyire megbizhatatlan a tisztelt tanács, azomoruan illusztrálja az alábbi eset, amely végeredményében kiszámíthatatlan károkat okozhat a fővárosnak. Még 1883-ban a Köszénbánya- és Téglagyár-társulat a II. kerületben a retek-utcai telepen annyira aláaknázták a talajt,

hogy a telep mentén elvonuló Trombitás-ut egy része leszakadt s a határos Törökveszdlő, a város felől hozzáférhetetlenné vált. A panaszok alapján a társaságot arra kötelezte a város, hogy rövid időn belül az utat állítsa helyre. Erre a társaság vállalkozott is, csak haladékot kért, amit meg is kapott. A nyert időt arra használta fel, hogy a leszakadt utat még jobban tönkre tette; hogy pedig a magánosokat, azomazéait megnyugtassa, épített egy U alakú, nagy kerületű utat, amelynek 12 százaléka az emelkedése. Így manipulált tovább egy évtizednél. 1895-ben a városi szabályozás alkalmával újra napirendre került az ügy. A tanács ekkor azt javasolta a közgyűlésnek, hogy tekintsen el a Trombitás-ut helyreállításától, mert igaz ugyan, hogy az elrontott ut az egész kies vidéket tönkretette, de az ut helyreállítása nagy költséget okozna — a társulatnak. A közgyűlés kivételesen megemeberte magát s a javaslat elvetésével kimondotta, hogy a társaság köteles az utat helyreállítani. Ezt a határozatot a belügyminiszter is jóváhagyta azzala meg hagyással, hogy az utépítés hatvan nap alatt megtörténjék. Történt ez 1896-ban. A társulat persze nem sokat törődött a határozattal, miután a város sem törődött a végrehajtással. Várt két esztendőt s most egy új beadvánnyal fordult — nem a fővároshoz, amelyvel feszült viszonyban van, hanem a közmunkatanácshoz. Az új beadványban munkához-építésre kér engedélyt s a úgy mellékesen azt az ajánlatot teszi a közmunkatanácsnak, hogy ne követelje a Trombitás-ut költséges helyreállítását, hanem elégedjék meg egy átlós uttal, amelyet a fogaskerekű állomásával szemben, a retek-utczától a téglagyártelepen keresztül a Trombitás-ut külső szakaszáig építené. S a közmunkatanács, amely első sorban a belügyminiszter rendelkezéseit tartozik megfigyelni és végrehajtani, csodálatosan belement az ajánlatba. Egyszerű elutasítás helyett tárgyalni akarja. Elfelejtí, hogy a téglagyár, ha az ajánlatot elfogadják, minden időkre ura maradna a területnek. Ott, ahol ma a kutvolgyi új kórház, a hadapródiskola, a pasaréti villatelep, az Erzsébet leány-árvaház telepedett meg s ahonnan az egész gyárnak mielőbb kotródni kellene. A magánérdeknek ez a dédelgetése nem maradhat titok s hiszszük, hogy a belügyminiszter tudomást vesz arról, hogy a rendelkezéseit főváros és közmunkatanács hogyan hajtják végre.

(A tulkiadás.) A pénzügyi bizottság tegnapi ülésén megtámadták a mérnöki hivatalt a középítkezéseknél napirenden levő tulkiadások miatt. A mérnöki hivatal ma emiatt testületileg tisztelteti a polgármesternél, rendelje el a hivatal ellen a vizsgálót, a vád alaptalanságának kiderítése végett.

(Kisebbségek.) A jözsefvárosi iskolaszék avégött fordult a tanácshoz, hogy ne építtessen többé háromemeletes házakat népiiskolái célra, mert az ilyen gyermekszármánya célszerűtlen is, egészségtelen is, hanem csináltasson inkább minél több apró iskolaépületet, olyat, amelyben nem 30, hanem legfőlebb 16 osztályt helyezhetni el. Az iskolák ilyenképen való decentralizálása nem kerülne többé, mert az épületek méretein és díszítésén nagyon takaríthatóknak. A kérelmet Rómi Róbert, dr. Havass Rezső és Lintner Lajos aláírásával ma adták be a tanácsnak.

Uj központi vásárcsarnok.

A vásárcsarnok-intézmény átálte nálunk is az első esztendőt s utólérte a fővárosi középítkezéseknek az a már nem ismeretlen malörje, hogy nem jó, mert szűk. A detailcsarnokok is kicsinyek, de legfőképen szűk az 1,987.190 forint költséggel épített vámházkörúti díszes központi csarnok. Ennek a hiányos volta annyira tűrhétetlen, hogy a vezetőkörök végre rászánták magukat arra, hogy legközelebb a nyilvánosság elé lépnek a központi csarnok kibővítése végett.

A kibővítés terveit alább ismertetjük, kapcsolatban a Belvárosban tervezett új detailcsarnok ügyével. Előbb azonban néhány megjegyzést kockáztatunk azzal az állítással szemben, miszta a központi csarnok csupán amiatt nem is

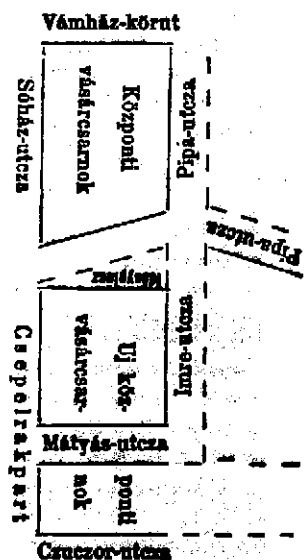
lélne meg a rendeltetésének, mért szűk. Ez az állítás tévedés. A központi vásárcsarnoknak a szervezete rossz s a vezetése még avatatlan, ez a főhiba. A csarnok rendeltetése az lett volna, hogy a budapesti élelmi piacot elegendő áruval ellássa, a vidéki termelőket a fővárosnak megnyerje, az élelmezést javítsa s az élelmi cikkek árát a spekuláció üzelmétől függetlenül, állandóan mérsékelt nivón tudja megtartani.

Ennek ellenkezőjét mutatja az első esztendő. A központi vásárcsarnok jelentéktelen krájerlájja degradálódott. A csarnokbeli kiskereskedő, aki drága helypénzt fizet, nem megy vásárolni a közvetítőhöz, akinél nincs hitelle. Minden kiskereskedőnek megvan a maga házi zsidója, aki bármely perczen szállít neki árut hitelle. Ezt a közvetítő nem teszi, de ép emiatt nem is tudja a belső kiskereskedést meghódítani. A nagykereskedőnek pedig nincs szüksége a lassu, szabályokhoz kötött közvetítőre. A nagykereskedő maga árasztja el ügynökeivel az országot, a termelőktől készpénzben veszi át az árut, amelynek elszállításáról az ügynök gondoskodik. A hatósági közvetítő egészen más oldalról szendéli a dolgokat. Nem küld a termelőhöz pénzzel, hanem felszólítást, telve információkkal. Ezekben elmondja, hogy a tejet, vaját, húst, gyümölcsöt stb. stb. ilyen és amolyan zsákban, dobozban, edényben kell szállítani. Ha az istenadta áru kellő időben érkezik, ezt, meg azt az árat kapja a termelő, vagy ha nagy a kínálat, ennyivel-annyival kevesebbet. A közvetítésért fizet x-percentet, a szállítás után kap y-százalék visszatérítést.

A mi termelőink, a legnagyobbakat sem véve ki, első sorban nem kereskedők, hanem termelők. Adnak árut s akarják a pénzt. Nem értenek hozzá, de nem is szeretnek foglalkozni a csomagolással. Ott az áru, akinek kell, vegye meg s vigye el. Nem szeretnek spekulálni, mert az kockázattal jár s bizony messze idegenbe nem szívesen küldik, csak úgy láttatlanul a nekik nagyon értékes holmit. Ez hát világos dolog s természetes, hogy a közvetítésnek nem csak itt helyben, hanem a termelőnél is helyben, készpénzzel kell történnie.

Ezek a külső okai a várt nagy forgalom elmaradásának. A belső ok: a központi vásárcsarnok tulzsufoltága. A legképzeltetlenebb összevisszaság uralkodik a drága alkotásban, amelynek díszes kupolái alatt valóságos hazard versenyt vív a detail-üzlet az en gros-val. Az előbbinek nagy kára a drága helybér, az en gros pedig nem tud mozogni a szűk helyen, amelynek minden díszit megadták, de kifelejtették éltető elemét: a gyors, kényelmes vasuti forgalom lebonyolítására alkalmas tórség be rendezését.

Az elmondottak pótlását ezélozza az a terv, hogy a központi csarnok mellé egy új csarnok épüljön, kizárólag a nagykereskedelem részére. A terv szerint a jelenlegi csarnok mögött levő telektől többé használnák fel az új központi csarnok céljaira, ilyenformán:

Az új központi vásárcsarnok tehát az Imre-utca, Csuczor-utca és Csepel-rakpart között levő telkeken épülne. A Sóház-utca a Csepel-rakparton, a Pipa-utca az Imre-utca mindkét oldalán levő házak lebontásával nyerne egyenes

meghosszabbítást. Az új csarnok hatezer négyszög-méter szabad területen épülne. Jóval alacsonyabb lenne társánál, de sokkal egyszerűbb stílusú is. Előnyös elhelyezést kapna a vasuti közlekedés is, amelyről a másik csarnokban megfeledeztek. Kikötője a régi csarnokéval közös lenne a kikötői alagut meghosszabbításával. A netalán évek múlva beálló forgalmi igények kielégítésére egy harmadik csarnok helyéül a közraktárak mai kezelő épülete s a raktárak egy része van kiszemelve, ha beállana az az eshetőség, hogy a raktárakat kitelepitik.

A 2-ik központi vásárcsarnok tervével kapcsolatban dolgoznak a belvárosi detailsarnok tervén is. Ennél nagy baj az, hogy nem kapnak olyan alkalmas telket, amelyen az építendő csarnok a két határos — IV. és V. — kerület igényeit legjobban kielégítene. Mind a két tervet most dolgoznak. Sorsuk függ a főváros szomorú pénzügyi helyzetétől, bár mind a két csarnok megvalósítását most már a kényszerűség sürgeti.

VIDÉK.

* (Polgármester választás.) A közigazgatási bíróság tudvalevőleg megsemmisítette Török Aladár jászberényi polgármesternek a választását. Az új választást, mint jászberényi tudósítónk táviratozza, ma délután tartották meg. Jászberényi törvényhatósága 110 szavazattal újból Török Aladárt, a szabadelvű párt jelöltjét választotta meg polgármesterre, Streitmánn Gyula nemzeti párti jelölt 66 szavazatával szemben. A városban nagy a lelkesedés.

* (A fiumei podesta választás.) Fiumei tudósítónk táviratozza: Tegnap este a városatyák bizalmas értekezletre gyűltek össze és élénk tanácskozás folyt közöttük arról, hogy mi módon lehetne a reprezentancia fölözletését elkerülni. A városatyák Mayländer indítványára egyhangulag elhatározták, hogy Milcenich helyettes podesta vezetése alatt testületileg mennek a kormányzó elé s megkérlik, hogy a podestaválasztó ülés előtt eszközöljön ki számukra kihallgatást báró Bánffy Dezső miniszterelnöknél. Gróf Szapáry László kormányzó ma már tudatta Milcenich helyettes podestával, hogy hétfőn fogadja a városatyákat, akiknek a kihallgatásra vonatkozó kérelmét Milcenich terjeszti majd a kormányzó elé. Lázás kíváncsisággal várják most a városatyák, hogy gróf Szapáry László megígéri-e a miniszterelnöki kihallgatás kieszközölését? Érdekes különben, hogy a tegnap esti bizalmas értekezleten dr. Grossich azt indítványozta, hogy ezuttal ideiglenes podestát válasszanak és ha a kormány három hónapon belül a kívánatos elégtételt Fiume statutumainak megadja, a podesta lemond és helyébe véglegesen választanak polgármestert. Ha nem adja meg a kormány az elégtételt, úgy az összes városatyák lemondanak. Ez tehát a mérsékelték legmérésékeltőbb tagjának az indítványa! Ezt azonban a többség nem fogadta el.

* (Új állami iskolák.) Wlassics miniszter elhatározta, hogy Békésben huszonnégy állami iskolát állíttat fel. Csabán állami gazdasági ismételő iskola megfelelő bérhelyiség esetén már a jövő tanévben, szeptemberben felállíttatják, amíg a város épületet emel. Orosházán nyolcz iskolának az evangélikus egyháztól való átvétele iránt tárgyalás van folyamatban. A többi iskolát nemzetiségi helyeken állíttatják fel. A mezőberényi polgári iskolának államsegélyt utalványozott a miniszter.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **Elítélt jogász.** Debreczenben, mint ottani levelezőnk írja, ma a büntető törvényszék egy elzúllott jogász felett ítél. Ifju Rigó Ferencnek hívják s a jogakadémiát botránnyos viselkedése miatt el kellett hagynia. A környéken barangolva Szovátra került, ahol a falusi bírótól 100 forintot lopott. Ma állott a bírág előtt az egykori jogász. Rátkay László országgyűlési képviselő védte. A törvényszék, az enyhítő körülmények tekintetbevételével, négyhavi fogságra ítélte, melybe egy hónapot beszámított a vizsgálati fogságból.

— **Összes ülés a Kuria.** A Kuria büntető tanácsai Czorda Bódog elnöklése alatt összes ülést tartanak a jövő héten s Németh Péter kuriai bíró referálása alapján megvitatják és eldöntik a következő kérdéseket:

1. Büntetést képez-e, tekintet nélkül az ellopott dolog értékére a lopás a büntetőtörvénykönyv 365. szakaszának harmadik pontja értelmében akkor, ha lezárt tartály lopatott el, de ez a tartály utólagosan töretett fel?

2. Büntetést képez-e, tekintet nélkül az ellopott dolog értékére, a büntetőtörvénykönyv 338. szakasza értelmében a lopás akkor is, ha az utolsó és a megelőzőtt büntetés közt tíz évnél hosszabb idő folyt le?

3. Ismételtető-e a körözés csupán az elévülés megszakítása czéljából?

E kérdések keretébe vágó bűnügyeket a döntésig elintézetlenül hagyják.

— **Az inkriminált plakát.** A provizórium dolgában tavaly karácsony másodnapjára népgyűlést hívtak egybe s olyan plakátokat küldtek szét, amelyek miatt a főügyesség sajtópört indított. A következő kitételeket inkriminálta:

„A bécsi császári királyi politika alkotmányunk ellen támadást intéz... Ausztria miniszterei eselleges abszolutizmus idején annyi millióval vásárolhatják meg a magyar politikuskokat, amennyivel akarják... A kormány a királyt esküszegésre akarja bírni, mert rendeleti uton is kész kormányozni“.

A vizsgálat során kitűnt, hogy a plakátnak Kornai István a szerzője, de mert annak szövegéhez a rendező-bizottság értekezletén annak mind a harminczöt tagja hozzájárult, kijelentették, hogy érte valamenyien elvállalják a felelősséget. Együttal mindannyian kijelentették, hogy ha tárgyalásra kerül a dolog, megobstruálják a sajtóbíróságot, mert minden vádlott visz magával egy-egy védőügyvédet. Valószínűleg azért történt, hogy a királyi főügyesség ma lemondott erről a sajtópörrel, nem nyujtván be a törvényes határidőben az esküdszéki tárgyalást kérő vádlevelet.

— **Orvosság helyett mérég.** Perdittka Gyuláné, akinek férje karlsbadi só helyett klórsavas káliumot kapott Landau Imre patikájából, tudvalevőleg kártérítési pert indított Landau ellen. Ezt a pert ma tárgyalta a VIII—X-dik kerületi járásbíró-ság. A fölperest dr. Báltaszéki Lajos képviselte. Mielőtt érdemleges tárgyalásra került volna a sor, az alperes képviselője pergátló kifogást emel először az alapon, hogy — mivel ugyanebben az ügyben büntető eljárás is folyik — az 1893. évi XVIII. törvénycikk 44. szakasza alapján a polgári per tárgyalása a büntető törvényszék ítélethozataláig felfüggesztendő; másodsor pedig, hogy a járásbíró-ság az 1893. XVIII. törvénycikk 1. szakaszának 5. pontja értelmében csak akkor illetékes 500 forinton felüli értékben ítélkezni, ha az alperesnek kártérítési kötelezettségét a törvény, vagy pedig valamely közokirat állapítja meg.

Az első kifogást a bíró elvetette, mert az idézett szakasz csak felfüggesztési jogot biztosít s nem állapít meg kötelezettséget; a második kifogásnak azonban helyt adott, mert a büntető törvénykönyv 292. szakasza ez esetben nem a gyógyszer-tartulajdonost, Landaut, hanem a gyógyszerész-ségedet, Mesköt kötelezi a kártérítésre, s így a kártérítési követelés nem a törvényen alapul.

— **Hamis tanuk.** Néhány hónap előtt Szabó Géza büntető járásbíró Severik Mária panaszára Noel Gyula géplakatost könnyű testi sértés miatt 7 nap fogságra ítélte. Az ítélet jogerőre emelkedése után Noel perujtásért folyamodott a bírósághoz, új tanukra hivatkozva, akik igazolni fogják, hogy ő el sem követhette a cselekményt, amiért elítélték, mert a kérdéses napon nem is volt ott — ahol a sértés történt. A pörújításnak helyt adtak s Kürthy büntető bíró tárgyalta a megújított pört. Az első tárgyaláson Dolovszák János és Szilágyi Antal, mint a karikacsapás vallották, hogy Noel — nem követhette el a vádbeli cselekményt, mert ezen nap velők és mellettük volt. Ma újra tárgyalni kellett volna a megújított pört. Azonban tegnap délután Dolovszák János ön-

ként jelentkezett Kürty bíró előtt s kijelentette, hogy hamis vallomást tett. Noel, aki gyermek-kori barátja, a büntetéstől való félelmében beszélt rá, hogy tanuskodjék mellette. Ma a tárgyaláson ezt a beismerő vallomását ismételte. A másik tanu szintén így vallott s mind a kettő viszávonta korábbi vallomását. Erre dr. Keszi Antal, a magánpanaszos ügyvédje, az alapperben hozott ítéletnek hatályban való fentartását kérte. Kürty bíró meghallgatván dr. Vámbéry Rusztem védőbeszédét, a pörújításnak nem adott helyet.

— **Gyilkos orvvadász.** Mult év szeptemberében cserkészni ment a somogy megyei kalmáncsai erdőre két vadász, Babocsay Pál és Padisah Ignác. Haragudtak az egyik erdőrrre és elhatározták, hogy ha valahol találkoznak vele, megsejézik. Lesbe állottak egy domboldalban, amerre az őr járt szokott. Kis idő múlva nem a várt erdőőr, hanem az erdész jött a dombon fölfelé. Ő sem volt valami kedves emberük a vadászoknak, Babocsaynak pedig különösen volt oka haragudni rá, hát hirtelen elhatározással ráfogta a puskáját és ráduplázott, úgy, hogy az nyomban meghalt. A kaposvári törvényszék Babocsayt ezért 10 évi fegyházra ítélte, melyet azonban a királyi tábla 13 évre emelt fel. Ma referálta az ügyet a kuria Székács Ferenc kuriai bíró s a tanács, Andrásovics Béla elnöklése alatt, Babocsay büntetését 15 évre emelte fel. Padisah a két alsófoku bírósággal egyetértőleg fölmentette.

— **Egy vádlott, aki szaval.** Kovács Laurának hívják. Azt mondja magáról, hogy ő az első magyar recitátornő, és hogy nem tartozik az utolsók közé, kitűnik abból, hogy ma egy nagyobb szabású védőbeszédet szavalt el a tekintetes királyi törvényszék előtt, mely föl is mentette őt a csallás büntetének vádjá alól. Az a tényállás, hogy Kovács Laura a szavalás művészetének iskolát alapított az Andrassy-uton, aztán hirdetések útján kaucezióképes szolgát keresett. Talált is egyet Preyer János személyében, aki a közjegyző előtt lefizetett neki 300 forintot óvadékképen. Tavaly májusban kellett volna a szolgának beköltözni az Andrassy-uton levő művészi otthonba, az iskola azonban csak szeptemberben nyílt volna meg. A lakás üresen állt, de azért Preyer beköltözött. Egy hét mult el s a recitátornő butorai nem érkeztek meg, csak egy tulipános ládát hoztak a vasutról, ebben Kovács Laura ruhái voltak. A szolgán erőt vett a bizalmatlanság, kérte a 300 forintját, de nem kapta meg. Erre feljelentette Kovács Laurát, akit a királyi tábla vád alá helyezett. Lenk Gyula táblai bíró elnöklése alatt ma tárgyalták a recitátornő pört, aki ma a tárgyaláson kijelentette, hogy ő az óvadékat kész visszaadni, ha a bíróság erre kötelezi. Preyer őt megkárosította, mert a szerződésben foglalt kötelezettségének nem tett eleget. Farkas alügyész családja miatt kérte elítélni a recitátornőt, a bíróság azonban fölmentette. Az ítélet ellen az ügyész s a magánpanaszos felebbezett.

— **Háromszoros gyilkosság.** Nagybecskerekéi levelezőnk írja: A ló Fülöp, a torontálvármegyei Szárcsa község egyik leggazdagabb lakója. nem élt a feleségével a legjobban. Oláh szokás szerint naponta berugott és olyankor agyba-főbe verte élete párját. Az asszony emiatt többször hazament a szülői-házba, de a férje rimázkodására mindig visszatért Albuhoz. A mult év nyarán Albu ismét részegen jött haza és nejevel együtt a tornáczon levő agyba feküdt le; két szolgálja, Olla Pável és Csinezán Pável pedig az istálló előtt fekvőhelyen tért nyugalomra. Olla éjféltájban fölébredt és elrémülve látta, hogy Albu egy fejszével úti a feleségét, mikor pedig a gazda észrevette, hogy a szolgálja figyelik, feljök közeledett és főbe verte a hülye Csinezánt. Ollával is akart végezni, hogy ne legyen tanja véres tettének, de a legény dulakodni kezdett vele, kiragadta kezéből a baltát s néhány pillanat múlva Albu Fülöp holtan feküdt vérében az udvaron. Ezt a vallomást tette Olla Pável a véres éj utáni napon a vizaglóbíró előtt, kijelentvén, hogy ugyanezt mondta el a község-házán is minden kényszer, vagy rábeszálás

nélkül. Mikor aztán már benn töltött néhány hónapot a fogházban a kitanulta a „rabnyelvet”, kihallgatásra jelentkezett és azt mesélte, hogy mikor a kérdéses éjjelen Albuék czivakodni kezdtek, ő elment az asszony hátyjáért, Pankaricsán Juonért, aki maga mellé vett még néhány segítőtársat és úgy ment a kertben keresztül Albuékhoz. Akkor ütötte ép le Albu a feleségét, a mi annyira feldühösítette Pankaricsánt, hogy először a brutális férjet, azután Csinezán szolgát gyilkolta meg. Ezután kitanította őt, Ollát és ezen kitanítás értelmében tette ő első vallomását, mert Pankaricsán, aki dús gazdag ember, tízezer forintot ígért neki, ha sikerül eltussolni a dolgot. Ebben a rejtélyes ügyben kezdte meg holnapután a végtárgyalást a nagybecskereki királyi törvényszék, amelynek végtelen nehéz lesz a dolga, mert úgy Albu, valamint a felesége meghaltak s csupán Olla Pével az egyedüli, aki tudja, miképen történt a dolog. Ez pedig össze-vissza hazudozik és csak magát akarja kirántani a bajból.

SPORT.

† Doria. Sportkörökben nagy feltűnést keltett az a hír, hogy Doriát, a Trial Stakes egyik kandidátusát, istállója annyira lefogadta, hogy 8-ról 3-ra szállott le az oddsa.

† Derbylovak vezetői. Gróf Batthyány Elemér megvette Ósiris-t, mely Mindig-nek vezetőlova lesz a munkában. Ugyancsak olyan czéliből vette meg Wiener-Welten lovag Gálát, mely derbylovaknak, Maikönignek lesz segítségére a trainingben.

† Országos kerékpár-versenyek. A „Sport Világ” szerkesztősége vasárnap délután 3 órakor a csömöri-ut és Stefánia-ut sarkán lévő versenypályán nagy kerékpár-versenyt rendez, mely tekintve a nevezések nagy számát, érdekesnek ígérkezik. A részletes program a következő:

- I. Megnyitó verseny 1000 m.
- II. Nyeretlenek versenye 1000 m.
- III. Főverseny 2000 m.
- IV. Tandem verseny 3000 m.
- V. Tereleány verseny 2000 m.
- VI. 25 km.-es verseny vezetőekkel (50 kör).

Verseny alatt katonazene játszik. Helyárak: Tribünjegy 1 frt. — Első hely 50 kr. — Második hely 20 kr.

A Trial Stakes.

— A bécsi löversenyek hetedik napja. —

Az esztendő első kiváló sporteseményét, a Trial Stakes eredményét már a tél óta nagy kíváncsisággal és lázas érdeklődéssel várja az egész turfvilág. E klasszikus versenynél háttérbe szorul a fogadási árhullámozás által befolyásolt kombináció s bár ezekre menő összegekig fogadtak a versenyre, most általánosságban tisztán csak az a közbeszéd tárgya, hogy vajjon e nagy tenyésztésverseny küzdelmeiből derbylovak fognak-e kikerülni, vagy pedig olyan lesz csak, mint a tavalyi volt, melyből Inaska és Szentenczia holtversenyben váltak ki elsőnek, ugyanazok egyike, melyek a múlt versenynapon Rabenvatert nem tudták megverni. Vajjon csak megközelítőleg hasonló lesz-e ahhoz a Trial Stakes, amelyben Tokio állott a starthoz és feltartva, tíz hosszal vonult el a bírói páholy előtt.

Alig hisszük, sőt merjük állítani, hogy ez a jelenet egyhamar nem fog megismétlődni. Azt is véljük, hogy Inaska-nál jóval kiválóbb tehévérek fognak a holnapi Trial Stakes-ben megmérkőzni, mert az ideai tapasztalatok alapján okunk van azt hinni, hogy az ideai derbyvívóját jóval felte áll a tavalyinak.

A valószínű indulók a következők:

- Báró Springer Gusztáv stpmje Lulu 56 kg. lovagolja Hyams
- Dreher Antal skja Busserl 54 és fél kg. lovagolja Smith
- Báró Königswarter Hermann snje Áruló 56 kg. lovagolja Adams
- Lovag Wiener-Welten pmje Maikönig 56 kg. lovagolja Prati
- Péchy Andor stpmje Doria 56 kg. lovagolja Samps
- Szemere Miklós pmje Makó 56 kg. lovagolja Clemenson
- Gróf Kinsky Zdenko pmje Pressburg 56 kg. lovagolja ?

E listából a Busserl neve tűnik ki, azé, mely tavaly ugyazólván veretlen volt. Nincs egyet-

len háromévesünk sem, Mindiget sem véve ki, mely oly kiváló formát mutatott volna, mint Busserl. A Lipót-díjtól — tehát május elsejétől — késő őszig, az Ausztria-díj napjáig egymásután verte le évjárata legjobbait s csak utolsó futásánál az Ausztria-díjban volt fejhosszal második az idősebb Gomba mögött, melynek két kilogrammot czedált. Amellett Busserl istállója mindig a legjobb társaságokban küldte ki, s hogy mégis győzelmet győzelemre halmozott, magas klasszisa mellett rendkívüli szívósságának tulajdonítható. A jeles kancza az Ausztria-díj eredménye alapján Maiköniget, Doriát, közvetve pedig még a veretlen Mindiget is tartja; mert Mindig egyenlő súly alatt három hosszal könnyen verte meg Doriát a Criteriumban, Busserl azonban 3/4 kilogramm súlytöbblet alatt is jóval messzebb hagyta maga mögött Doriát. Ez az egy forma is elégséges ahhoz, hogy Busserl — ha egészséges — a Trial-Stakes legrealisabb kandidátusának tekintsük.

Egy bökkenő azonban mégis van a dologban. Egyes közepes háromévesek ideai szereplésük alkalmával meglepő javulást mutattak. Így Nickerl, Hebe, Murillo, Kárpát, Billnitz, Doge stb, Épességel nem tartjuk kizártnak, hogy egyes, már tavaly is az első klasszishoz tartozott csikók a télen át hasonló javuláson mentek keresztül. Busserl képességei tetőpontján állott tavaly. Őszi szereplése állandóságot mutat a formában s így tőle javulás már alig várható. Egynémely konkurrens azonban már tavaly is folytonos javulást mutatott és valószínű, hogy a téli pihenő alatt előnyösen fejlődött. Különösen áll ez Lulu-ra és Áruló-ra. Lulu már tavaly is közel volt egyszer ahhoz, hogy Busserl-t megverje; a Kladrubi díj-ban ugyanis 5 font teher-többlet mellett holtversenyt futott a kanczával. Hogy ez a forma reális volt-e, azt a holnapi mérkőzés lesz hivatva eldönteni, Lulu tavalyi szereplése azonban már így is elég jó ahhoz, hogy a Harwester-csikót, kis javulás mellett, Busserl mellé állítsa. És Lulu-ról tényleg mesés hírek keringenek. Állítólag kilókkal javult a télen át, beavatott helyről szakadatlanul fogadják, ami némileg szintén igazolja a javulásáról keringő híreket.

Egy másik veszedelmes konkurrens: Áruló, mely tavaly futásról-futásra nagyot javult s az év végén már a legjobbak közé volt sorozható. Róla szintén csudahírek szivárognak ki istállójából, melyek, ha a valósnak megfelelnek, Áruló-t holnap veszedelmes ellenfélle teszik. Makó-nak forma szerint absolute semmi esélye nincs ebben a társaságban, ugy szintén Pressburg-nak, amit Maikönig-ről és Doria-ról épenséggel nem mondhatunk. Maikönig a Helenenthal-díjban ép oly könnyen verte le Doriát, mint Mindig a Criteriumban; ezt a formát Doriát-val szemben az Ausztria-díj eredménye is igazolja. Igaz ugyan, hogy ennek a versenynek az alapján Maikönig-nek edeskevés kilátása van Busserl-el szemben; csak hogy a Reeves-istálló Maikönig-nek az utóbb említett futását sohasem ismerté el reálisnak s magunk is azon a véleményen vagyunk, hogy a mén, ha istálló-társa, Gomba, nem nyeri meg a versenyt, közelebb lehetett volna Busserl-hez.

A meglepetés lova pedig: Doria. Az Adriacsikó kipróbálásához Milne-mesternek kétségkívül kitűnő mértéke van Nickerl-ben, amely ideai szereplése alapján körülbelül maga is a legjobbak közé sorozható. Ha Doria jobb mint Nickerl — s hozzáértő szakemberek azt mondják, hogy tényleg jobb — ugy holnap az első között kell lennie.

Amint a mondottakból kitűnik, az ideai Trial Stakes nyílt verseny. Szigoruan a papirformát véve azonban alapul, mégis

Busserl

- a tipának. Hozzá legközelebb Lulu-t és Áruló-t várjuk.
- A meglepetés lova, mint már említettük: Doria.
- A többi futamokat illetőleg tipjeinkre utalunk:
- I. Práident—Vert-Vert—Wagner.
- II. Hipp Hipp Hurrah—Mauritius.
- III. Busserl—Lulu—Áruló.
- IV. Primula—Gábor.
- V. Fache—Várbung.
- VI. Old Jack Dickinson—Csoko.
- VII. Főth Park—Dezsd—Aga.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A budapesti királyi főügyész az ipolyági királyi ügyészséghez irnokká a mezőhegyesi állami menesintézetnél alkalmazott Borbély Miklós igazolvánnyal ellátott császári és királyi számvivő altisztet, a trenesvári pénzügyigazgató ság Friedl Lajos szolnai lakost a császári adóhivatalhoz segélydíjas gyakornokká, a nagybecskereki törvényszék elnöke a nagybecskereki járásbíróhoz Mires Dusan nagybecskereki lakos magyar királyi államépítészeti hivatali rapidíjas szolgát III-ad osztályu szolgává nevezte ki.

Magyar név. Kiskoru Goldner Arthur és Goldner Béla zalaegerszegi lakosok „Gerő”-re változtatták vezetéknévüket a belügyminiszter engedelmével.

Arverések a fővárosban. Nagy Jakab ingóságai Hunyady-tér 1. szám, április 25. Andor András ingóságai Ranolder-utca 9. szám, április 25. Weisz Mór ingóságai külső-keropesi-ut 30. szám, április 26. Czeizler Katalin ingóságai Kazinczy-utca 12. szám, április 25. Bernold József ingóságai Kmetty-utca 18. szám, május 2. Kovács Alajos ingóságai Indóház-utca 7. szám, április 26. Neubrand István ingóságai Király-utca 108. szám, április 25. Berchtold Artur ingóságai Kecskeméti-utca 7. szám, május 9.

Pályázatok. Az alsó-kubini járásbírósnál aljegyzői állás, a vingai járásbírósnál díjnoki állás, a kolozsvári törvényszéknél irnoki állás, a zalaegerszegi adóhivatalnál adóiszti állás, a budapesti állatorvosi akadémiánál irodaszolgai állás, a budapesti állatorvosi akadémia gyógyszer-tanszékénél szolgai állás, Brassó vármegyében gyakornoki állás, a lugosi pénzügyigazgatóságnál szemlélni állás, a nagy-rőzei adóhivatalnál ellenőri állás, a pozsonyi fővámbivatalnál gyakornoki állásra van pályázat kihirdetve.

NYILTTÉR.

Szt.-Lucásfürdők. Gőzfürdők
Téli és nyári (1898) urakés hölgyek részére
gyógy-hely. egész napnyitva

HURUT KÖHÖGÉS,
REKEDÉS, ASZTMA, KATARRH,
ELISMERT LEGJOBB A
GLEICHENBERGI
CONSTANTIN ÉS EMMA FÖRÉK

Tisztelt barátainknak és ismerőseinknek van szerencsém jelenteni, miszerint törvényszékiileg bejegyzett cégem alatt

Ingatlan- és termény-bizományi irodát nyitottam.
Neumayer Arnold
Telefon 566. V. Hold-utca 21. sz.

MATTONI-FÉLE
GISSHUBLER
TÉRMÉSZETES
SAVANYÚ-KUT

Téli és nyári kardipárkocsi.

Columbia

a legelső amerikai kerékpár
1898 újdonsága a lánc nélkül.

Fodor Károly és társa.
Irisz-dé-utca 27. sz. Telefon 14-33

A Hazai Általános Biztosító-Társaságnak
Helyben.

A mai napon külön nyugta ellen felvettünk pénztárunknál

75200 frt. azaz hetvenötezerkétszáz frt mely összeget Önök nekünk készpénzben galatái faraktárunkban volt tüzkár kiegyenlítése fejében kifizettek.

Készséggel és köszönettel kinyilatkoztatjuk hogy e kárból származó összes igényeink ezáltal teljesen és a legconlánsabban kielégítést nyertek.

Talán ismeretlenül
POPPER LIPÓT
biztosítvány-társaság:
Fogor & S., Kezsg & S.

Budapest, 1898. április 24.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, április 23. (C. T. B.)

	április 23. cents	április 22. cents
Buza májusra	111	111 ¹ / ₂
" júliusra	94 ³ / ₄	94 ³ / ₄
" szeptemberre	86 ³ / ₄	87 ¹ / ₂
Tengeri májusra	36 ¹ / ₂	37

Chicago, április 23. (C. T. B.)

	április 23. cents	április 22. cents
Buza májusra	114	114 ¹ / ₂
Tengeri májusra	32 ¹ / ₄	32 ¹ / ₄

A tőzsde hete.

A magyar közgazdaság minden körében várva várták az Ausztriával való egyezkedésünkre vonatkozó törvényjavaslatok heterjesztését. A kormány letette a Ház asztalára a javaslatok nagy csomagát; az érdeklődők elolvasták, áttanulmányozták a fontos aktákat, véleményét; is képezték maguknak róluk és mégis a nagy tény, melyhez még csak három hónap előtt is oly nagy reményeket kötöttek, mely iránt annyi aggodalmat tápláltak, ma hatás nélkül múlt el, mintha a kormánynak bármely más köznapi jelentőségű közleményéről lett volna szó. Az újságok cikkekkel kísérték az egyes fontosabb rendelkezéseket; a tőzsde, mely máskor minden legcsekélyebb fölvilágosítást is kapzsisággal ragad meg, ez alkalommal ügyet sem vetett a nagy fontosságú tervezetre.

Sőt több is történt. Az osztrák közvélemény még nem látott egyértelműséggel kijelentette, hogy ezek a javaslatok el nem fogadhatók; az osztrák képviselőház jobboldala afölött kezdett tanácskozni, hogy az általa támogatott kormányt ne lépje-e meg a szeretetreméltósággal, hogy en bloc utasítja vissza az összes javaslatokat; és még ezekre a föltűnő ellenséges készülődésekre sem hederített senki. Föltűntek, eltűntek. Mintha csak soha sem léteztek volna. Egészen olyan formát ölt a dolog, mintha az értékvásár emancipálta volna magát a parlamenti czivakodások befolyása alól.

Ez a függetlenség azonban csak látszólagos. A nagy ellentét, mely az osztrák és a magyar politikai körökben az egyezkedés föltételeire nézve nyilvánult, még megteszi hatását valamikor. Majd ha az üzlet világának nem lesz más és erősebb praoccupatiója a kiegyezésnél.

Ma azonban van égetőbb gondja ennél.

A spanyol-amerikai háborút, amíg csak mint veszély lebegett a fejek fölött, könnyedén vették. Ugy vélekedtek, hogy talán nem is tör ki. A spanyolok nem akarják, az amerikaiak nem készültek el rá, és mindkét ország népe sokkal komolyabb, semhogy ledér módon menjen bele a nagy akcióba. És elvégre, ha meg is volna, az sem lesz baj. Mert hát mit tartozik az mi ránk, ha a hidalgók verekszenek a yankee-ekkel. Így hallottuk a véleményeket nyilvánulni mindenfelé.

Most azonban, midőn a háboru meg van üzenve és perczről-perczre várják az első ágyulövést, hirtelen megfordult a vélemény. Kezdi komolyan számíthatni, hogy Franciaország egyedül a spanyol extérieur-ökön több mint egy fél milliárdot vesztett csak mai napig is; hogy ezentul, ha a spanyol pénzügyek a háboru nagy költségei folytán egészen tönkre mennek, a francziák vesztesége még nagyobb is lesz; hogy viszont Angolország tengersokot veszít amerikai papirosokon; hogy az arany, melyet Amerika eddig vesztgetelni hagyott európai adósainál, most azonban sürgősen bekövetel saját pénztárába, hiányozni fog a „szárazföldön“, hogy ennél fogva az angol bank emelgetni fogja a kamatálat; hogy ezt pedig Berlinben és Bécsben követni lesznek kénytelenek; hogy tehát végül a pénz — a májusi gazdag esedékségek daczára is — meg fog drágulni mindenütt és nálunk is.

Ezek az elmékedések hangolták le a tőzsdéket a héten egész Európában. És a

papírok, melyek négyheti „háborufélelem“-nek ellenálltak vala hősiiesen, megrendültek árukban hirtelen és már jelentékenyebb mértékben. Különösen azok a helyi papírok, melyek mindennapi üzlet tárgyát képezik, szenvedtek feltűnőbb mértékben nálunk is, Bécsben is. Pedig eddigelé ép ezek tartották magukat legszilárdabban.

A héten tehát eléggé komoly képe volt a tőzsdének. Mindent kínáltak befektetési, ipar- és bankértékeket egyaránt. És vevő csak kevés akadt, vagy csakis tetemesen mérsékelt árak mellett. Az árak színvonala tehát érezhetően alászállt.

Nem is tudjuk, mivé fejlődtek volna a dolgok, ha a hét vége felé — csakis péntek délután — a nyugati tőzsdék meg nem békültek volna kissé az új helyzettel. Tényleg Párisból, a legtöbbet szenvedett Párisból jött a javulás. És ez hatott. Sőt még eléggé gyorsan is. Ma reggel már több bizalommal tekintettek a világra a papírosok birtokosai. Ha a főbeleg lábadozik, azok, kiket az ő baja csak közvetve érdekel, fölemelhetik fejüket.

Föl is emelték; és az árfolyamokat is kissé. Nem igen nagyon. Mert a bajok forrása nyitva van és soha sem lehet tudni, hogy mi jön ki rajta. A jövő hét még mindig nagy probléma. És ez a körülmény óvatosságra int mindenkit. Minden attól függ, hogy a verekedők közül, melyik mutatkozik erősebbnek az első összetűzésben. Ha az amerikaiak igazán erősen készültek titokban — aminthogy híresztelik — akkor a háboru nem tart soká. De ha a spanyoloknak kedvez eleinte a szerencse, akkor baj lesz. Mert az amerikaiak csak mint győztesek kötik meg a békét velük. És ha a világ végéig kellene is küzdeniök. Mert náluk a háboru csak pénz kérdése. Pénzüik pedig van.

És ha a harez soká tart, mi lesz akkor? Akkor a tőzsde talán — hozzá fog szokni a zajhoz, engedvén lármázni a lármázókat.

Mezőgazdaság.

Falusi tejszövetkezetek értekezlete. Holnap vasárnap délelőtt 9 órakor tartatik meg Budapesten a Köztelek dísztermében a falusi tejszövetkezetek értekezlete. Ezen szövetkezetek létesítését három év előtt kezdette meg az országos tejgazdasági felügyelőség azon célból, hogy az 1—2 tehenses kisbirtokosoknak oly községekben is módjuk legyen tejfölöségüket értékesíteni, melyek nagyobb városoktól távol esnek. Ma már 58 ily szövetkezet van megalakulva s több mint 50 már működik is, még pedig oly szép sikerrel, hogy egy-egy községben évenként 15—25 ezer forint áru tej dolgoztatik fel vajjára. Az országos értekezletnek célja a szövetkezetek egyöntetű működése és jövedelmük fejlesztése érdekében tanácskozni. A holnapi értekezlet iránt igen nagy az érdeklődés, amennyiben Baranyából 24 tejszövetkezet 49 taggal, Tolnából 16 tejszövetkezet 34 taggal, Sopronból 2 tejszövetkezet 6 taggal, Somogyból 2 tejszövetkezet 4 taggal, Nógrádból 1 tejszövetkezet 2 taggal, Szatmárból 1 tejszövetkezet 1 taggal, Fejérmegyérből 1 tejszövetkezet 8 taggal, összesen 47 tejszövetkezet 107 taggal jelentette be képviselőt; 11 szövetkezet eddig még nem tudatta a rendezőséggel képviselőinek névjegyzékét. Érdekes, hogy az értekezlet tagjainak 90 százaléka egyszerű földműves.

Kisgazdák tanulmányútja. A Keszthely-videki gazdakör, B o g y a y Máté országgyűlési képviselő elnöklése alatt tartott közgyűlésén elhatározta, hogy mozgalmat indít az iránt, hogy a falusi gazdák, gazdasági ismereteik gyarapítása céljából, a földművelésügyi miniszter átirata értelmében az állam költségén, május és szeptember hónapban a kisbéri és bábolnai ménesuradalmakat kisebb csoportokban megtekinthessék. Kránitz Kálmán indítványára pedig sürgetni fogja a gazdakör a paraszt-mezőgazdaságok berendezését.

Ipar és kereskedelem.

Országos iparegyesület. Az egyesület végrehajtó bizottságának Matlekovits Sándor elnöklése alatt tartott tegnapi ülésén Gelléri Mór igazgató bejelentette, hogy az önálló vámtarifa ügyében megindított anketának az elnök által előkészített kérdőpontjai közül 72 iparágra vonatkozó iv már szétküldetett s a hátralévő legközelebb szintén szét fognak küldetni. Igazgató bemutatja a tisz. Béla báró levelét, amelyben bejelenti, hogy 500 forinttal az egyesület alapító tagjai közzé lép. Bemutatja továbbá az alsó-ausztriai iparegyesület és a bécsi

jubileumi kiállítás meghívóját, melyben a kiállításnak testületi meglátogatására meghívják az egyesületet. A végrehajtó-bizottság a meghívást egyelőre közönnyel fogadja s a továbbiak iránt való végleges intézkedést az elnökségre bizza. A mezőgazdasági gépgyárosok országos szövetsége ügyében igen sok hazai gépgyáros nyilatkozott már és valamennyi kijelentette a szövetséghez való csatlakozását; e szövetség alakuló ülését április hó 23-ának délutáni 5 órájára tűzték ki. Igazgató bejelentette, hogy a csomagokban árukt cikkek mennyiségartalmának meghatározása tárgyában az érdekelte szakkörök meghallgatása után az egyesület véleményes jelentést terjesztett a kereskedelmi miniszter elé. A bizottság a bejelentést tudomásul vette.

Bécsi vasztergári marhavásár, április 23. A mai vásárra felhajtottak 369 drb magyar szarvasmarhát, e között volt 24 drb soványmarha. Mivel kevés szamu vevő jelent meg, az üzlet vontatott volt és a mult hétfői árak nem tarthatták fenn magukat. Jegyzetelt 100 kilónként élő sulyban: magyar ökör, tarka 29—36 frton, prína 36—38 frton, magyar ökör fehér 36—38 forinton.

Kőbányai sertésplaccz, április 23. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli sulyban) 57—58 krajczár. Közép (páronként) 300—400 kilogramm sulyban) 56—57 krajczár. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 60—61 krajczár. Közép (páronként 251—320 klgir terjedő sulyban) 59—59¹/₂ kr. Könnyű (páronként 250 klgir terjedő sulyban) 58¹/₂—59 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klgir, felüli sulyban 58¹/₂—59 krajczár, közép (páronként 240—260) kilogramm sulyban) 58—58¹/₂ krajczár. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) 57—58 krajczár. Sertéslétszám: 1898. április 21. napján volt készlet 32.219 drb, április 21-én felhajtott 492 drb, április 22-én elszállított 375 darab, április 23-ára maradt készletben 32.136 darab. A hízott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, április 23. A ferenczvárosi petroleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. április 22-én érkezett 445 drb. Készlet 424 darab, összes felhajtás 869 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 702 drb. elszállítatlan maradt 167 drb. Napi árak: 120—180 kilós 58—59 krajczár, 220—280 kilós 57—59 krajczár, 320—380 kilós 57—58 krajczár, öreg nehéz 53—57 kr, malacz 38—42 kr. A vásár hangulata élénk volt.

Pénzügy.

Magyar agrár- és járadékbank. Az intézet ma tartotta évi rendes közgyűlését Hieronymi Károly valóságos b. titkos tanácsos elnöklése alatt. Az előterjesztett és felolvasottnak tekintett igazgatósági jelentés kiemeli, hogy a mezőgazdasági viszonyoknak az elmúlt évi szokatlan rossz termés következtében beállott kedvezőtlen alakulása, valamint egyre érezhetőbbé váló szükségé annak, hogy a művelési módok beruházások utján javíttassanak, az országban sokféle hitelszükségletet teremtettek. Ezeknek a hitelszükségleteknek a pénzbeszerzésre hivatott hitelintézetek utján való kielégítése azonban nehézségekbe ütközött, mert az ezen czélokra szolgáló adóssági czimletek elhelyezésére hátrányos befolyással volt az osztrák járadékadó és a nem aranyértékre szóló kibocsátásokkal szemben Németországban mutakozó ellenállás. Miután az eredetileg kiltátsba vett egységes czimletek kibocsátásától el kellett tekinteni, az igazgatóságnak úgy véltük, hogy teljes üzleti tevékenységének megindítását mindaddig el kellett odáznia, amíg sikerülni fog ezek helyett azon különböző czimletek kibocsátásáról gondoskodni, amelyeket az alapszabályok terveznek. Ezek kelendősege abba a helyzetbe juttatta az intézetet, hogy a fölmerülő igényeknek állandóan megfeleljen. A vazolt viszonyok mellett az intézet üzleti tevékenysége csak szűk határok közt fejlődhetett s azoknak az üzletágaknak körültekintő továbbvitelére szorítkozhatott, amelyek már az elmúlt esztendőben kezdeményeztettek. Az alaptőkéből az üzletvégen mintegy 8 millió forint volt használható s a hátralévő rész, mint betét volt kamatozásra elhelyezve. Az Országos Mezőgazdasági Hitelügyelet a lefolyt esztendőben kielégítő fejlődésnek indult. Az összesen kért 2.230,800 forint hitelből 1.843,500 forint engedélyeztetett. Az engedélyezett kölcsönök állománya az 1897. év végén 3.460,700 forint volt, amiből tényleg 2.053,265 forintot vettek igénybe. A s z ö l ö k ö l e s ö n ö k kiosztását az 1896. évi V. törvényczikk alapján az 1897. év elején kezdték meg. Az év végeig 1555 fél részére 4.441,800 forint kölcsön engedélyeztetett, amiből 2.979,890-13 forint volt folyósítva; ezzel 4322 kat. hold szőlőterület felújítása pénzügyileg biztosítottnak tekinthető. Az ezen kölcsönök alapján kibocsátott 4 százalékos kötvényeket az Union-Bank csoportjának adták el. A bankkal szövetkezett összes vidéki intézetek kedvező eredményeket tüntettek fel. A szolnoki mezőgazdasági takarékpénz-

tár 1897-re 7 százalék, a temesi agrár takarékpénztár az elsőbbségi részvények után öt és fél százalék, a törzsrészvények után 6 százalék, a heves megyei agrár takarékpénztár 6 százalék, és az agrár takarékpénztár Maros-Vásárhelyt az első üzletre 5 százalék osztalékot fizetett. Ezekről az intézetektől, szavatosságuk mellett, 1897-ben 1.021.818-83 forint jelzálogilag biztosított kölcsönt vállalt át és 9.590.885-23 forint értékű váltót számmal le a bank. Megszerezte a bank a székesfehérvár-börgönd-sárbogárdi és a szolnok-kis-kunfélegyházi helyi érdekű vasut részvény társaság elsőbbségi részvényeit. Átvette továbbá az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság 10.000 darab törzs-részvényét végleg, 2000 darab ily részvényre pedig optio illeti meg. Részt vett a temesbégavölgyi vízszabályzó társulatnak állami szavatosságot élvező 4 százalékos kölcsönére és a Commission für Verkehrsanlagen in Wien II. kibocsátású 4 százalékos kölcsönére a bécsi Union-Bank által alakított consortiumokban. Mindkét üzlet azóta haszonnal lebonyolított. Részt vett mérsékelt összegekkel orosz vasuti kölcsönökre alakított több syndikátusban. Az Union-Bankkal, a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bankkal és külföldi társakkal közösen részt vett ez év elején a Magyar Jelzálog-Hitelbank ujonnan kibocsátott részvényeinek átvételében. A heterjesztett mérleg szerint a rendelkezésre álló tiszta nyereség 656.564 forint 69 krajczár. Az igazgatóság javasolja, hogy ebből részvényenként 8 forint, tehát 480.000 forint folyó évi május 1-től mint osztalék kifizetessék és miután a tartalékalap javadalmazása nem mutatkozik javasolhatónak, a fennmaradó 176.564 forint 69 krajczár új számlára írassék át. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette a nyereségelosztási javaslatot elfogadta és a felmentvényeket megadta. Végül a felügyelő-bizottságba új tagul Sin a László választott meg.

Szelvényfelvétel. A Budapesti közutivaspályatársaság abbéli jelentése folytán, hogy részvényeinek folyó évi május 1-én esedékes szelvényei 14 fttal, élvezeti jegyeinek szelvényei pedig 9 fttal már folyó évi április 23-tól kezdve beváltak, a tőzsdetanács ezennel elrendeli, hogy a nevezett társaság részvényei és élvezeti jegyei 1898. évi április hónap 23-ik napjának déli tőzsdéjétől kezdve az 1897. évi osztalék-szelvény nélkül, a részvények 1898. évi január hónap 1-től számítható 5%-os kamatokkal jegyeztessenek.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE.

Budapest, április 23.

Az izzalmakban gazdag hétnek mai utolsó napja már sokkal higgadtabb lefolyást vett. A légkör tisztult, a gabonacsarnok megszáradt az oda nem való elemektől és immár nyugodtan ítéltetjük meg a szituációt, vizsgálva, hogy az árfolyammozgások után vajon mily jegyzések körül jegyezsedik majd a tendenzia, kutatva, hogy a fekevesztett spekuláció nem lépte-e túl az észszerű határt. Hogy erre mindjárt meg is feleljünk, azt hisszük, hogy daczára a zabolálatlan üzérkedésnek eddigelő absolute tarthatatlannak mondható árak nem kerültek felszínre, vagyis a dolgok ez időszaki állapota szerint jelentékenyebb és rohamosabb reakciótól nem kell tartani.

Az áprilisi buza utolsó kötéseit délután 14 forint 10 krajczáros árfolyammal fogantatották. E határidőre nézve nézetünket megmondottuk már hónapok előtt. Többek között márczius elején, amikor még azt kellett bizonyítanunk, hogy a készáru és a határidő árfolyama közötti disparitás merő abszurdum, mondjuk mintegy két hónappal ezelőtt, amikor körülbelül 11 forint 85 kr. volt a határidő kurzusa, közzétettünk egy táblét az utolsó tizenöt év tavaszi hónapjainak árváltozásairól, kimutatva, hogy az ilyen árkülönbség még mindig a határidő végeig teljesen kiküszöbölhetett. Akkor a tavaszi buza április végén várható árfolyamaként odairtuk a tizennégy forintos árat.

Megemlítjük még, hogy ma 20.000 métermázsza buzát mondtak fel és hogy e mennyiséget egy cégnek osztották ki, tehát nyilvánvaló, hogy immár csak az utóbbi képviseli mostan a hausszet.

A bejelentések között az ismeretes bank nyolczezer métermázsával szerepelt, egy helybeli cég ugyanest a mennyiséget mondogta fel, miután buzáját (orosz származék) a készpénzpiacra nem tudta kedvezőbben elhelyezni és még négyezer métermázsát azok jelentették be, akik az előző napokban a banktól átvették az árut.

A főszerkesztés most a május-juniusi buza felé irányul, amely határidő délután 13, forint 50

krajczárral (tehát 15 krajczárral magasabban zárul.) Azt a nézetet vallják, hogy a terminus sorsa azonos lesz a tavaszi búzával. Meglehet, hogy így lesz, de ez korántsem bizonyos, mert kedvező terméskültségeknek mégis csak kérdéses, hogy ezek az évtizedek óta nem látott mostani árak fennmaradhatnak-e?

A szeptemberi buza este ismételt fluktuációk után 10 ftt 50 krt, tehát a tegnap záró árfolyamot jegyzi. Nincs kizárva, hogy ez az ár már körülbelül stabilizálódik. Mi már a 9 fttos árak idején, mikor még a baisse javában működött, azt hangoztattuk, hogy szó sincs róla, miként egyenest vissza mehetnének az olcsó árak nívójára. Szem előtt tartottuk már akkor, hogy a [mostani] szokványbuza hetvenhat kilogrammos, tehát egy kilogrammal nehezebb minőségű, mint az eddigi standard, hogy továbbá szeptember huszonegyedikén már szállítandó a buza és, hogy végre mi jelenünk meg először az európai piacon új termékünkkel. Ez pedig sokat nyom a latban, amikor az összes importállamok addig ugyszólván egy zsák szemtermény nélkül fognak állani. Lesz exportunk Ausztriába, Svájcba, Délmetországba és a külföldi vevők zsákjai már a cséplőgépnél várják majd az új búzát. Semmi kétség, hogy augusztus-szeptemberben néhány millió métermázsát elhelyezünk a vámsorompókön kívül és ha így esetleges feleslegünkön hamarosan tudhatunk, az a minden évben az aratás után észlelhető sürgős kínálat ezuttal nem fog mutatkozni, már azért sem, mivel a termelők nem felejtik el egyhamar, hogy az idén jól jártak azzal, hogy nem sietteték nagyon az eladást. Optimisztikus reményeket azért semmi esetre sem akarunk keltetni, csak azt gondoljuk, ha a mostani ár nagyjában fennmaradna, hogy ettől nem lehetne a jogosultságot elvitatni, de azért lehetnek még forintos árhullámzások is.

Az amerikai lisztkiviteli tilalom dolgában újabb fordulat nem állott be. Ezt is különben ma már sokkal nyugodtabban ítéljük meg. Mondják, hogy a tilalmat escompteálta a börze és utálnak a 1891-ki orosz gabona kiviteli tilalomra. Akkor is addig míg híre járt, hogy készül valami, határtalan izgatottság fogta el a tőzsdét és abban a percben, amikor kihirdették az export inhibícióját, már is itt volt a — krach. A börze mindig előre escompteálja az eseményeket.

Az áprilisi rozs ma husz krajczárral emelkedett árában és 9 forint 40 krajczárral zárul. E határidőnél szintén olyanok a viszonyok, mint a búzáé, a contremine be van hálózva és fizeti a neki dik-tált árakat; ma különben 1000 métermázsát mondtak fel.

A terméskültségek roszban tartósan kedvezők; a szeptemberi terminus néhány krajczárral lemorzsolódott és 8 forint 08 krajczárral zárul.

Áprilisi zab is emelkedett 7 forint 50 krajczárig a fent körülírt okoknál fogva, míg a szeptemberi határidő néhány krajczárral csökkent.

Tengeri változatlan áron zárul, nagyobb árhullámzások után. E cikk határozottan szállár. Ma már tudják, hogy azok az oláh szállítások, amelyekkel az elmúlt hónapokban fenyegetőztek és amelyek nyomasztólag hatottak az állásra, hogy ezek nagyjára el fognak maradni, mert az oláh tengeri mindenütt jobban értékesíthető, mint Budapestben. Ma is legalább 100.000 métermázsát fedeztek az „oláhok“.

A határidőpiacok egyébként ma ugyszólván egészen civilizáltan viselkedtek, de azért jó lesz, ha a tőzsde gazdasági titkársága rövidesen megcsináltatja azt a tervezett harriert, amely hivatalos lesz a tőzsdetagokat a betóduló látogatók moleztálása ellen megvédeni, mert az idei szezonban az ilyen izzalmas napokhoz, mint ezen a héten, alkalmasint többször lesz még szerencsénk.

A készárupiacon az összes cikkek újabb árjavulást tapasztaltak.

A külföldi vásárokról említésre méltó változások nem jelentettek.

Argentína buza elhajózási kitétek a héten 83.000 angol quar.erst Angliába és 48.000 quartert a kontinens felé, összesen 131.000 quartert, szemben a múlt heti 125.000 quarterrel.

Buza.
Elkelt 20.000 métermázsza buza 20 krajczárral magasabb áron.

Előfordult eladások búzában.

Mennyiség métermázsában	6 vagy új	származás	minőség megj.	átadást hely	ár, netto 100 Kgr. kint	Kész. vagy 8 óra
500	uj	tiszavidéki	77 ^a	átlag	Budapest	14.27 1/2
300	..	..	80	..	..	14.40
100	..	..	76	..	..	14.40
200	..	..	76	..	..	13.85
300	..	..	74 ^b	..	..	13.85
100	..	..	78	..	..	13.45
200	..	..	76 ^b	..	..	13.90
250	..	..	78 ^a	..	..	14.20
100	..	..	74 ^a	..	..	13.55
100	..	..	77 ^a	..	..	14. —
1800	..	feles magy. bánáti	78 ^b	..	..	13. —
2000	..	raktárúru	74 ^b	..	..	13.75
2000	..	bolgár	79 ^b	transzito	..	11.50
1000	..	..	76 ^b	..	..	11.50
4800	..	oláhországi	74 ^b	..	..	12. —
2900	..	..	74	..	..	11.85

Határidőüzlet búzában: Őszi buza kezdetben szállár volt, később nagyobb realizációkra gyengébb. Májusi buza ingadozó, áprilisi buza emelkedett árában.

Hivatalos jegyzések búzában.

F A J	Minta, mely belet.	100 kilogr. kőszp. ára	Minta, mely belet.	100 kilogr. kőszp. ára			
		frtől	frtíg	frtől	frtíg		
Tiszavidéki	uj	74	18.45	18.55	75	18.65	18.70
..	..	76	18.75	18.80	77	18.90	14. —
..	..	80	14.05	14.16	79	14.20	14.25
..	..	80	..	..	..	..	..
..	..	74	18.40	18.50	77	18.60	18.65
..	..	78	18.70	18.75	77	18.80	18.85
..	..	78	14. —	14.10	79	14.15	14.20
..	..	80	..	..	..	..	..
..	..	74	18.45	18.60	75	13.70	13.75
..	..	78	18.80	18.85	77	13.95	14.05
..	..	78	14.10	14.20	79	14.20	14.25
..	..	80	..	..	..	..	..

Előfordult határidőkötések búzában.

Határidő	Délutáni és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdet	forgalom	zárlat	kezdet	forgalom	zárlat
április	18.95	18.98	14.10	14.05	14.08	14.10
..	..	14.01	..	..	..	..
május	18.42	18.44-45-46-47-49	18.50	18.50	18.51-52-54	18.50
..	..	51-52-54-55-58-60	..	..	53-52-51	..
..	..	59-60-65-64-52-50	..	..	..	..
..	..	49-47-49-50-51-52	..	..	..	..
..	..	58-52-51	..	..	..	..
szept.	10.80	10.59-55-58-59-60	10.51	10.52	10.58-54-55	10.50
..	..	59-58-58-58-55-56	..	..	56-55-54-58	..
..	..	59-60-61-60-64-61	..	..	52-51	..
..	..	58-58-58-50-49-50	..	..	..	..
..	..	55-54-51-53-54-52	..	..	..	..

Hivatalos határidőjegyzések búzában.

Határidő	Déli tőzsde zárata				Lezároló árfolyamok
	április 23.		április 22.		
	penz	áru	penz	áru	
április	14. —	14.10	13.55	13.80	13.55
május	13.50	13.52	13.23	13.25	..
szept.	10.51	10.58	10.42	10.44	..

Rozs.

Készáruüzlet: Elkelt néhány kocsirakomány 5 krajczárral magasabb áron.

Előfordult eladások rozszban.

Mennyiség métermázsában	6 vagy új	származás	minőség megj.	átadást hely	ár, netto 100 Kgr. kint	Kész. vagy 8 óra
100	uj	pestvidéki	—	Budapest	9.40	kp.
100	..	..	..	Bpest par.	9.35	..

Hivatalos jegyzések rozszban.

6 vagy új	származás	100 kilogramm kőszp. ára		
		frtől	frtíg	
uj	előrendi mánoárendű	70-73	9.25	9.30
uj	..	..	9.15	9.20

Raktárállomány: A közraktárban 24400 métermázsza; a nyugati pályaudvaron 1147 métermázsza.

Határidőüzlet rozszban: Tavaszi rozszban csekély forgalom volt, emelkedő árak mellett őszi rozsz is szállár.

Előfordult határidőkötések rozszban.

Határidő	Délutáni és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdet	forgalom	zárlat	kezdet	forgalom	zárlat
április	9.38	9.39-38-37	9.41	9.40	9.41-42	9.40
..	..	34-33-30-31	..	..	41	..
..	..	3-35-37-40	..	..	..	..
..	..	3-17-18-20	..	..	..	..
..	..	21-22-23-22	..	..	..	..
..	..	15-17-18-14	..	..	..	..
..	..	10-06-07-05	..	..	..	..

Hivatalos határidőjegyzések rozszban.

Határidő	Déli tőzsde zárata				Lezároló árfolyamok
	április 23-án		április 22-én		
	penz	áru	penz	áru	
április	9.35	9.45	9.19	9.20	9.19
szeptember	8.08	8.28	8.08	8.28	..

Takarmánytél.

Készáruüzlet takarmánytélben: Zab szállár, a kínálat gyér. Árpa üzletlen. Tengeri szállár, tiszavidéki árúrt magas árakat fizetnek.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Table with columns: Mennyiség, Ár, Faj, Hely, etc. listing various types of grain and their prices.

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Ár, Faj, Hektoliterenkénti súly, 100 kg. készp. listing official grain prices.

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárakban 73000 métermázsza árpa, 9000 métermázsza zab, 14.800 métermázsza tengeri. A nyugati pályaudvarban 319 métermázsza árpa, 24 métermázsza tengeri. A Silosban 6000 métermázsza tengeri.

Határidőüzlet. Zab és tengeri irányzata szilárd, az árak különösen tengeriben nagyobb fedezésekre emelkedtek, délután valamivel gyengültek. Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Table with columns: Ár, Határidő, Délelőtti és déli tőzsde, Délutáni tőzsde. Listing market prices for various goods.

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Ár, Határidő, Délelőtti és déli tőzsde, Délutáni tőzsde. Listing official market prices.

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1898. évi április hó 21. este 6 óráig április 22. este 6 óráig Budapestre vasúton és hajón érkezett s innen elszállított gabonaküldeményekről és a budapesti fővárménél előjegyzett gabona- és lisztküldeményekről a következő kimutatást teszi közzé:

Table with columns: Az áru megnevezése, Erkezett, Elszállított. Listing grain and flour trade statistics.

Table with columns: Az áru megnevezése, Erkezett, Elszállított. Listing trade statistics for various goods.

Table with columns: Az áru megnevezése, Erkezett, Elszállított. Listing trade statistics for various goods.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, április 23.

A legbarátságosabb hangulat, mely a tőzsde tegnap esti zárlatában nyilvánult, a mai nap folyamán még megerősödött. Reggel jobb hírek érkeztek a nyugati tőzsdékről; ennél fogva a fedezések, melyek tegnap megkezdődtek, ma is folytatást leltek. Később Londonból jelentették a spányol értékek árának újabb emelkedését és délben nagy fedezések történtek Berlinben és Bécsben. Mindez buzdítólag hatott nálunk is és a vásárlások megindultak — habár nem is nagy mértékben — de az egész vonalon. Alig van érték a rendes napi üzletben, mely árát meg nem javította volna. Az osztrák hitel tulment a 350-en, az államvasut pedig az utó-tőzsdén a 342.50-es árfolyamot látta. Az igaz, hogy ezt a papírost azért keresték jobban, mert a mérlegéből merített és ma reggel közzétett adatok

üzleti viszonyait kedvezőbb színben tüntetik fel, mint minőnek időszakai kimutatásai után itélve hittek. Osztrák 28 1/2 frank, magasabb, mint remélték. A magyar hitel, a jelzálogbank, a rimamurányi és a közúti ára is emelkedett.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 369—370.25, Jelzálogbank 245.75—246.50, Osztrák hitelrészvény 348.30—349.—, Osztrák-magyar államvasut 339.50—341.—, Kereskedelmi bank 1388—1390, Közúti vaspálya 336—338.50, Villamos vasut 267—268.50, Rimamurányi 246.75—247, Salgótarjáni 605—609 forintot köttetett.

Délelőtti 11 óra 15 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 348.60, Magyar hitelrészv. 369.50, Aranyjárdék 120.—, Koronajárdék 99.—, Leszámitoló bank 250.—, Jelzálogbank 246.25, Rimamurányi 247.—, Osztrák-magyar államvasut 340.75, Ipar- és kereskedelmi bank 102.—, Déli vasut 72.50, Márka 58.93, Villamos vasut 268.—, Lóvasut 378.75.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Koronajárdék 98.95—99, Kereskedelmi bank 101.50, Salgótarjáni 608—609, Közúti vasut 378.75—379.75 (szelvény nélkül), Villamos vasut 267—268, Magyar hitelrészvény 370—371, Magyar ipar- és keresk. bank 101.50, Magyar jelzálogbank 246—247.25, Magyar leszámitoló bank 249.75—250, Rimamurányi 247—247.25, Osztrák hitelrészvény 348.80—349.80, Déli vasut 73—73.50, Osztrák-magyar államvasut 341—341.60, Drasche téglagyár 865—880.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2.50—3.50 forint; 8 napra 6—7 forint, május utóljára 13—15 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: Ár, Határidő, Délelőtti és déli tőzsde, Délutáni tőzsde. Listing market prices for various goods.

Az utótőzsde szilárd maradt. Osztrák-hitelrészvény 346.70—350.25—349.80, magyar hitelrészvény 370.25—370.50, leszámitoló bank 250.—, osztrák-magyar államvasut 341.75—342.50, közúti vasut 378.75—379.50 forintot köttetett.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with columns: Ár, Határidő, Délelőtti és déli tőzsde, Délutáni tőzsde. Listing market prices for various goods.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, április 23. A vásári forgalom: Husnál a forgalom élénk, árak szilárdak. Baromfi-nál élénk, árak szilárdak. — Halban csendes, árak csökkentek. Tej- és tejtermékek élénk. — Tojásnál élénk, árak szilárdak. — Zöldség-nél élénk. — Gyümölcsnél élénk. — Fűszereknél csendes. Időjárás: derült, enyhe. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Has. Marhabús hátulja I. 50—56 frt. II. 44—50 frt. Birkahús hátulja I. 36—40 frt. II. 28—33 frt. Borjúhús hátulja I. 56—60 frt. II. 45—50 frt. Sertésbús elsőrendű 66—68 frt, vidéki 53—50 frt. (Mindenkint 100 kilonként.) Kolbász füstölt: 60—80 frt (kilonként); Sertésbús hordóval 60.0—60.5 frt (100 kilonként). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.20—1.50 frt. Csirke 1 pár 0.50—1.00 frt. Lud hizott kilonként 4—5 frt. — Kátonfélék. Tojás 1 láda (1440 db) 27.75—29 frt. Sárgarépa 100 kötés 3.00—6.00 frt. Petrezselyem 100 kötés 3.00—6.00 frt. Lencse m. 100 kiló 14—18 frt. Bab nagy 100 kiló 8—12 frt. Paprika I. 100 kiló 30—50 frt. II. 10—30 frt. Vaj közöns. kilonként 0.95—1.00 frt. Vaj-téa kilonként 1.10—1.40 frt. Burgonya-rózsza 100 kiló 3.00—3.50 frt. Burgonya sárga 100 kiló 2.65—3.50 frt. — Halak. Harcsa (élő) 0.80—1.00 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.80—1.00 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.40—0.60 frt.

Szesz.

Budapest, apr. 23. Kontingens nyersszesz jegyzése 19.25—19.50 forint. Finomított szesz nagyban 57.75—58.—, Finomított szesz kicsinyben 58.25—58.50, Elestő szesz nagyban 57.75—58.—, Elestő szesz kicsinyben 58.25—58.50, Nyers szesz adózva nagyban 56.75—57.—, Nyersszesz adózva kicsinyben 57.25—57.75, Denaturált szesz nagyban 21.25—21.50, Denaturált szesz kicsinyben 21.50—21.75. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, közpénzüzetés mellett értendő. Irányzat szilárd.

ben 58.25—58.50, Nyers szesz adózva nagyban 56.75—57.—, Nyersszesz adózva kicsinyben 57.25—57.75, Denaturált szesz nagyban 21.25—21.50, Denaturált szesz kicsinyben 21.50—21.75. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, közpénzüzetés mellett értendő. Irányzat szilárd.

Bécs, április 23. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 19.70—19.90 forintot kelt el. Zárlatjegyzés 19.70—20.— forint.

Prága, április 23. Adózott tripló szesz nagyban 55 1/2 frton kelt el. Adózatlan szesz azonnali szállításra 19.— forintot jegyeztek.

Trieszt, április 23. Kiviteli szesz tartályokban szállítva 90% hektoliterenkint nagyban esch áru 12.50, román áru 11.50 forintot jegyeztek április-augusztusi szállításra.

Bécs, április 23. Kontingált szesz kész áruban 20.30 frtól 20.50 frtig. Hausse.

Berlin, április 23. Szesz helyben 53.40 márka — 31.45 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenkint a 10,000 litereszállék. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.90 frt.

Stettin, április 23. Szesz 70 márka fogyasztási adóval 52.70 márka = 31.03 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.90 frt.

Borostó, április 23. Szesz (50-es) pr. áprilisra 71.20 márka = 41.94 frt; szesz (70-es) pr. áprilisra 51.50 márka = 30.34 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.90 frt.

Hamburg, április 23. Szesz áprilisra 25.25 márka = 14.87 frt; ápril—májusra 25.25 márka = 14.87 frt; május—júniusra 25.25 márka = 14.87 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.90 forint.

Páris, április 23. Szesz folyó hora 49.— frk = 25.91 frt; májusra 48.50 frk = 25.65 frt; májusstól 4 hora 48.25 frk = 25.42 frt; 4 utolsó hora 44.— frk = 23.27 frt. Az árak 10.000 liter százelékonként 1/4% leszámitással értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.70 frt.

Cukor.

Páris, április 23. Nyers cukor (88 fok) kész áru 29.50—30. frk, fehér cukor áprilisra 32.75 frank, májusra 33.— frk, 4 hora máj-tól 33.25, 4 hora okt-tól 30.7% frk. Finomított készáru 102.50—103 frank.

London, április 23. Jávaczukor 11 1/4 shilling, nyugodt. Nyers cukor nyugodt. Jegyezett cukor jól keresve, ártartó. Finomított darab-cukor igen jól keresve, ártartó. Külföldi tört-cukor ártartó és drágább. Jegyezett: készáru 10.9 shilling, máj-aug-ra 10.11 1/4 sh. Répaczukor jól keresve, drágább. Német (88%) áprilisra 9.0 1/4 shilling, májusra 9.0% shilling, júniusra 9.2 shilling, júliusra 9.3 shilling, augusztusra 9.4 1/4 shilling, okt.-decemberre 9.4 sh. Határidőüzlet: áprilisra 9.0 1/4 sh., májusra 9.1 sh., júniusra 9.2 1/4 sh., júliusra 9.3 1/4 sh., augusztusra 9.4 1/2 sh., október-decemberre 9.4 1/2 shilling.

Olajok.

Páris, április 23. Repceolaj folyó hora 56.— frk (= 26.44 frt); májusra 56.— frk (= 26.44 frt); 4 hora májusstól 56.50 frk (= 26.68 frt); 4 utolsó hora 57.25 frk. (= 27.04 frt). Árak 100 kilonként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.70 frt.

Hamburg, április 23. Repceolajhelyben 50.50 márka (= 29.75 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.90 frt.

Köln, április 23. Repceolaj májusra (hordóval) 56.— márka (= 32.98 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.90 frt.

London, április 23. Terpentin 23.7 1/2—23.9 sh. Repceolaj 21.9 shilling. Lenolaj 16.3—sh. Gyapotmagolaj 14.9—16.3 shilling.

Petroleum.

Hamburg, április 23. Petroleum helyben 5.15 márka = 3.03 frt.

Antwerpen, április 23. Petroleum fin. helyben 15.1/2 frank = 7.21 frt.

Brems, április 23. Petroleum fin. helyben 5.30 márka = 3.12 frt.

Newyork, április 23. Petroleum fin. 70 Abel Test. Newyorkban 5.60 cents, fin. petroleum Philadelphiában 5.55 cents; United Pipe Line Certificates áprilisra 72.—; nyers petroleum áprilisra 6.25 cents.

London, április 23. Petroleum, amerikai 4 1/2 sh., orosz 4 1/16—4 1/8 sh.

Kávé, tea, rizs, juta, shellack.

London, április 23. Kávé. Santos, határidő jól keresve, ártartó. Jegyezett apr-ra 28.3 sh., májusra 28.3 sh., júliusra 28.6 sh., szeptemberre 29.3 sh. decemberre 29.9 sh. Tea: jól keresve, magasabb. Rizs: igen szilárd. Juta: változatlan. Shellack: szilárd, ápril-júniusra 61 sh., augusztusra 64 sh.

Fémek.

London, április 23. Réz, G. M. Brände 51 1/2—51 1/4, készáru és 52—52 1/4 font st. 3 hora; best sel 56 1/2—57 font sterling. Ón: finom, külföldi 64 1/4—65 1/4 font sterling, készáru és 65 1/16—65 1/2

font sterling 8 óra. Ólom: angol 12 1/16 font sterling. Horgany: külföldi 18 1/16 font sterling. Higany: 7.13 font sterling első és 7. — font sterling másodkézből. — Vas: A glasgovi nyersvaspiacz ártartó, kis-mérvű üzlet mellett. Zárlatárak: 46.1 sh. készáru és 46.3 1/2 sh. egy óra. Cleveland 40. — shilling készáru és 40.2 1/2 sh. egy óra; Hematit 49.6 1/2 sh. készáru és 49.9 1/2 sh. egy óra; ...

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, április 23. Az áremelkedő irányzat ma csak tavaszi határidőkben nyilvánult. Az effektív üzletben szilárd volt az irányzat. Buza e héten egy teljes forinttal, rozs 50—70 krajczárral, tengeri 30 krajczárral emelkedett. Kötetett: buza tavaszra 14.10—14. — buza május—júniusra 13.70—13.53, buza őszre 10.70—10.63, rozs tavaszra 9.80, rozs őszre 8.45, tengeri május—júniusra 6.08—6.02, tengeri július—augusztusra 6.18—6.12 frton.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 13.98—14. —, május—júniusra 13.52—13.54, őszre 10.82—10.84, rozs tavaszra 9.80—9.82, őszre 8.40—8.45, tengeri május—júniusra 6.05—6.06, zab tavaszra 7.60—7.70, május—júniusra 7.55—7.65, őszre 6.35—6.40 forinton.

Boroszló, április 23. Buza helyben 21.10 márká (= 12.43 frt) sárga. Buza helyben 21. — márká (= 12.37 frt). Rozs helyben 15.80 márká (= 9.31 frt). Zab helyben 15.90 márká (= 9.37 frt). Tengeri helyben 12. — márká (= 7.07 frt). Minden 100 kilónkint. Átszámítási árfolyam 100 márká = 58.90 frt. Hamburg, április 23. Buza holsteini 220—232 márká (= 12.96—13.67 frt). Rozs meklenburgi 160—172 márká (= 9.43—10.13 frt). Rozs orosz 124 125 márká (= 7.31—7.37 frt). Minden 100 kilónkint. Átszámítási árfolyam 100 márká = 58.90 frt.

München, április 23. Buza 23.10 márká (= 13.61 frt). Rozs 17.35 márká (= 10.22 frt). Árpa 19.65 márká (= 11.58 frt). Zab 19.25 márká (= 11.34 frt). Minden 100 kilónkint. Hozatal 4.210 q. Készlet 2.968 q. Átszámítási árfolyam 100 márká = 58.90 frt.

Lindau, április 23. Orosz buza 20.70—22.30 márká (= 12.19—13.14 frt), román buza 20.30—23.10 márká (= 11.96—13.61 frt).

Zürich, április 23. Orosz buza 26.50—28.50 frank (= 12.64—13.59 frt), román buza 26. — 29.50 frank (= 12.40—13.83 frt). Minden 100 kilónkint. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.70 forint.

Páris, április 23. (Megnyitás.) Buza folyó óra 31.50 frank (= 15.03 frt). Buza májusra 31.50 frank (= 15.03 frt). Buza július—aug.—ra 30.75 frank (= 14.87 frt). Buza májustól 4 óra 29.60 frank (= 14.13 frt). Rozs folyó óra 19.75 frank (= 9.42 frt). Rozs májusra 20.25 frank (= 9.66 frt). Rozs július—aug.—ra 19.75 frank (= 9.42 frt). Rozs májustól 4 óra 18.25 frank (= 8.70 frt). Minden 100 kilónkint. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.70 forint.

Páris, április 23. (Zárlat.) Buza folyó óra 31. — frank (= 14.79 frt). Buza májusra 31.40 frank (= 14.84 frt). Buza július—augusztusra 30.40 frank (= 14.51 frt). Buza 4 óra májustól 29.50 frank (= 14.07 frt).

London, április 23. Az irányzat szilárd. Buza 1—1 1/2, zab 3/4, uszó árpa 3/8—1/2 sh. — gal magasabb. Hozatalok: buza 54.580 és árpa 49.820 q. Tengeri helyben 22 sh.

Liverpool, április 23. Buza 3—6, tengeri 3, liszt 2 1/2 pennyvel magasabb.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, április 23. A bécsi előtőzsde párizsi hírekre szilárduló irányban indult meg, mit megerősített a német birodalmi bank kamatlábemelési hírének alaptalan volta. Nagyobb kereslet államvasuti és alpesi bányarészvényekben volt. Később berlini értesülésekre némi gyöngülés állott be, mely azonban a déli tőzsdén ismét javult. Reportdíjak hitelrészvényénél 45—55 krajczár, államvasutinál 55—65 krajczár.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 348.65—349. —, Anglo-bank 155.75, Unio-bank 298.50, Magyar jelzálogbank 247. —, Magyar hitelrészvény 369—370, Osztrák-magyar államvasut 399.75—341.25, Déli vasut 72.15—72.50, Fegyvergyár 306—307, Tramway 493—490, Alpesi bánya 153.50—154.40, Rimamurányi 247—247.50, Adria 200, Salgótarjáni 605, Magyar aranyjárdék 120, Magyar koronajárdék 99. —, Török sorsjegy 55.60—55.90, Német márká 58.95—58.93, Osztrák földhatal 454.50—455.50, Länderbank 219.50—220, Elbevolgyi vasut 254. —, Dunagőzhajózási 444. —, Dohánysorsjegy 125. —, Májusi járadék 101.80.

Dél előtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 348.62, Magyar hitelrészvény 368.50, Länderbank 219.50, Osztrák-magyar államvasut 341. —, Déli vasut 72.50, Alpesi bánya 153.50, Rimamurányi 247.50, Májusi járadék 101.80, Török sorsjegy 55.60.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 349.50, Magyar hitelrészvény 369.50, Anglo-bank 155. —, Bankverein 258. —, Unio-bank 295. —, Länderbank 219.75, Osztrák-magyar államvasut 341.62, Déli vasut 72.37, Elbevolgyi vasut 254. —, Kazaknyugoti vasut 241. —, Török dohányrészvény 124.50, Rimamurányi 247.50, Alpesi bánya 154.10, Májusi járadék 101.80, Magyar koronajárdék 99. —, Török sorsjegy 55.80, Német márká 58.91, Osztrák koronajárdék 101.49, Fegyvergyár 306.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjárdék 120.10, Magyar koronajárdék 99. —, Tiszai kölcsönsorsjegy 139.60, Magyar földtehermentesítési kötv. 96.75, Magyar hitelrészvény 369.75, Magyar nyereménykölcsön sorsjegy 160.25, Kassai-oderbergi vasut 189.75, Magyar kereskedelmi bank 138.4. —, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.10, Magyar keleti vasuti állami kötvények 121.30, Magyar lezámitoló és pénzváltóbank 248. —, Rimamurányi vasrészvénytársaság 247.75, 4-2% papírjárdék 101.30, 4-2% ezüstjárdék 101.15, Osztrák aranyjárdék 120.75, Osztrák koronajárdék 101.40, 1860. sorsjegyek 142. —, 1864. sorsjegyek 195.50, Osztrák hitelsorsjegyek 204.75, Osztrák hitelrészvény 350. —, Angol-osztrák bank 154.75, Unio-bank 294.50, Bécsi Bankverein 258.50, Osztrák Länderbank 222. —, Osztrák-magyar bank 916. —, Osztrák-magyar államvasut 342.50, Déli vasut 72.75, Elbevolgyi vasut 254. —, Dunagőzhajózási részvény 413. —, Alpesi bányarészvény 154.20, Dohányrészvény 124.75, 20 frankos 9.56 1/2, Cászári királyi vort arany 5.70, Londoni váltóár 121. —, Német bankváltó 58.87, Az irányzat szilárd.

Bécs, április 23. (Utőtőzsde.) A déli tőzsde zárata után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 350.25, Magyar hitelrészvény 370.50, Anglo-bank 155.25, Bankver. 259. —, Unio-bank 294.50, Länderb. 222.25, Osztrák-magyar államvasut 342.75, Déli vasut 73. —, Elbevolgyi vasut 254.50, Kazaknyugoti vasut 241.50, Török dohányrészvény 125. —, Rimamurányi vasut 248.50, Alpesi bánya 154.10, Májusi járadék 101.80, Magyar koronajárdék 99. —, Török-sorsjegy 56.60, Német márká azonnali szállítóra 58.90.

Berlin, április 23. Ezüstjárdék 100.75, Osztr. aranyjárdék 102.20, Magyar aranyjárdék 101.60, Magyar koronajárdék 99. —, Osztrák hitelrészvény 218.90, Osztrák-magyar államvasut 145.60, Déli vasut 31.80, Buxtehédi vasut 294. —, Osztrák bankjegy 169.85, Rövid lejáratu váltó Bécsre vagy Budapestre 169.70, Rövid lejáratu váltó Párisra 81. —, Rövid lejáratu váltó Londonra 20.58, Orosz bankjegy 218.50, Olasz járadék 91. —, Laura-kohó 183.10, Harpeni 173.75, Olasz központi vasut 131.50, Török sorsjegy 111.40.

Az utőtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 218.90, Osztrák-magyar államvasut 145.50, Déli vasut 31.90, Magyar aranyjárdék 101.60, Disconto-társaság 192.90.

Páris, április 23. Új 3% francia járadék 100.72, 3%-os francia járadék 102.92, 3 1/2%-os francia járadék 106.27, Osztrák földhatalintézet 1280, Osztrák-magyar államvasut 782. —, Länderbank 470. —, Déli vasuti elsőbbség 377.50, Alpesi bánya 336. —, Török dohányrészvény 270. —, Török sorsjegy 100.50, Olasz járad. 91.60, Spanyol kölcson 35.18, Meridional 665, Otomanbank 537.50, Rio Tinto 666. —, Debeers 639.50, Eastrand 102, Chartered 64.50, Randfontein 35.50.

Frankfurt, április 23. (Zárlat.) 4-2% papírjárdék 85.80, 4-2% ezüstjárdék 85.20, 4% osztr. aranyjár. 102.20, 4% magy. aranyjárdék 101.50, magyar koronajár. 98.85, osztr. hitelrészvény 296.37, osztr.-magyar bank 780. —, osztr.-magyar államvasut + 293.50, déli vasut 64.17, elbevolgyi vasut —, bécsi váltóár 169.55, londoni váltóár 20.537, párizsi váltóár 81.066, bécsi bankverein 290.37, villamos részvény 135.90, alpesi bányarészvény 123. —, 3% magyar aranykölcsön 89.50, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, április 23. (Utőtőzsde.) Osztr. hitelrészvény 296.50, osztrák-magyar államvasut 293.87, déli vasut 64.25.

Frankfurt, április 23. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrész. 295.87, Déli vasut 64. 1/2, Osztr.-magyar államvasut 294.50, Az irányzat gyengült.

Hamburg, április 23. (Zárlat.) 4-2% ezüstjárdék 85.85, osztrák hitelrészvény 306.50, osztrák-magyar államvasut 734. —, déli vasut 152. —, olasz járadék 91.25, 4% osztr. aranyj. 102.60, 4 1/2% magyar aranyjárdék 101.80, Az irányzat szilárd.

London, április 23. (Zárlat.) Angol consolok 110. —, déli vasut 7. —, spanyol járadék 88. —, olasz járadék 89. 1/2, 4% magy. aranyjárdék 101.90, 4% rusia 91. 1/2, Canada papírvasut 77. —, bankváltó bankváltó 4. —, ezüst 25. 1/2, Az irányzat szilárd.

New York, április 23. Estet 68. —.

IDŐJARAS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1898. április 23-án reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Légnyomás mm. 100 +, A hőmérséklet Celsiusus szerint, Csapadék mm., Állomások, Légnyomás mm. 100 +, A hőmérséklet Celsiusus szerint, Csapadék mm.

Míg a déli depresszió jobban fejlődött és Dél-Magyarországot is elhárította, addig a magas légnyomás keveset módosulva, megmaradt Európa szélén.

Az időjárás főleg délnyugati Európában esős, így Olaszországban, déli Franciaországban és az Alpokban. A hőmérsékleti viszonyok egészen változatlanok.

Hazánkban a tegnapi eső leginkább a nyugati megyékre és Erdélyre szorított és az Alföldet alig érintette. Mult éjjel a Dunántúl, Horvátországban és az Alföldön sivatark voltak. A hőmérséklet maximuma tegnap az ország déli felében 20° fölé ment. Esőre hajló, kissé hűvösebb idő várható.

VIZALLÁS.

Table with columns: Folyó, Vízmértés, Vizállás reggel, Aradás v. apadás v. apadás, Folyó, Vízmértés, Vizállás reggel, Aradás v. apadás v. apadás.

A szerkesztésért felelős: a főszerkesztő.

Budapesti cégmutató.

Palkovics szállodája az Angol királynő-höz.

Kisfaluja szálloda a város közepén, kilátással a Dunára. Éttermek és fürdő a házban, villanyvilágítás és lift. — Mérsékelt árak.

Vadászkürt alsóbrangu szálloda.

A város közepén, olyan a környékben rendezve. — Kávétár és étterem a szállodában. — Kifőző-kiszolgálás, olcsó árak. — Világítás és kiszolgálás az árakban bennefoglalatik.

Idős Kamar Erő, tulajdonos.

Gundel János István főherceg szállodája.

A város közepén, a főherceggel szemben, kilátással a budai hegyekre és a királyi palotára. Agóház és villamos vasuti állomás közelében. Széles terasz, pontos szolgáltatás, kifőző magyar és francia konyha, kíméletlenül legjobb italok.

Feneclere, Fenti biztonsági-intézet.

Alapítva 4 millió koronára. Nyitva és díjtalanul, valamint évi alfordítással 25 millió koronára. Kiváló sz. jár. szállítványok és helyettesítések. Kezontól déli V. és Sas-utca 10. —

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogbank.

Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10.000.000 korona. Készlet: 10 millió korona. Alapítvány: 5. Párk: Korona. Hozam: utca 11. Zálogbank: Mátyás körút 12. Királyi-utca 57. Járuléktörzs: 10. és Kálvária-utca a főpostával szemben.

Férfi-fürdő.

Nagyteremmel és kámedényekkel. Vasuti állomás. Kényelmes szobák. Fürdő-utca Dr. Károly Kálmán. Tűz-fürdő, csátd. és térd-fürdő, mosó-fürdő. Kifőző, szanatórium, jó konyha és pincze. —

Moller Ernő

Alapítványi ügyek, számviteli tanácsadás. Budapesti Vll. Széchenyi körút 14. a főpostával szemben. —

Férfiruha-bérlés

uj, eddig nem élvezett kedvezményekkel.

Bármikor felbontható!

Mindazok, kik elegáns és fashionable angol ruhákat szeretnek viselni, bizonyára örömmel fogják üdvözölni

uj ruhabérlési rendszeremet,

mely a legerősebb elveken épül, hogy a t. megrendelő urak melege-
dése és ajánlása folytán mindig szélesebb és szélesebb körökben verhesen
gyökeret.

Minden további magasztalás helyett itt az egyes főbb feltételek, vala-
mint az általam összeállított 10 ruhacsoport kivonatának közlésére szo-
ritkozom:

A ruhabérlés két évi időtartamra terjed; bármikor megkezdhető és bármikor és bármily oknál fogva felbontható!

A megrendelő a ruhához való anyagot az összes, raktáron levő dus
választékú legfinomabb angol divatkelmékből izlésének megfelelőleg, szabadon
választhatja.

A megrendelő azon kedvezményben részesül, hogy a bérlés tartama alatt
a szállítandó ruhaneműeket nemcsak saját, hanem családja tagjai részére
is megrendelheti.

A ruhabérlési összeg negyed- vagy félévi részletekben törlesztendő.

A bérlés tartama alatt nálam készült ruhák tizenkétszer díjtalanul ki-
vaslatatnak és kitisztítatnak.

A két évi bérlési tartamra a következő ruhaneműeket szállítom:

I. Csoport.

125 frtos évi bérlésszegnél.

- 1 téli kabát
- 1 nyári öltöny
- 1 felöltő
- 1 tavaszi öltöny
- 1 jaquet-öltöny
- 1 őszi öltöny

IV. Csoport.

200 frtos évi bérlésszegnél.

- 1 téli kabát
- 2 tavaszi öltöny
- 1 salonöltöny vagy 2 nyári öltöny
- 1 frakköltöny
- 1 őszi öltöny
- 1 felöltő
- 1 finom téli nadrág
- 1 jaquet-öltöny

VI. Csoport.

250 frtos évi bérlésszegnél.

- 1 téli kabát
- 1 tavaszi öltöny
- 1 átmeneti kabát
- 2 nyári öltöny
- 1 felöltő
- 1 őszi öltöny
- 1 salonöltöny vagy 2 sport-öltöny
- 1 frakk-öltöny
- 1 finom téli nadrág
- 2 jaquet-öltöny
- 1 finom nyári nadrág

VIII. Csoport.

300 frtos évi bérlésszegnél.

- 1 városi bunda
- 2 jaquet-öltöny
- 1 téli kabát vagy 1 tavaszi öltöny
- 1 átmeneti kabát
- 2 nyári öltöny
- 1 felöltő
- 1 őszi öltöny
- 1 salon-öltöny
- 1 sport-öltöny
- 1 frakk-öltöny
- 1 finom téli nadrág

Felvilágosításokkal és prospectusokkal készséggel szolgálok.

Deutsch J. Károly

Competitive English Tailoring

Férfi szabó

BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 1. SZ.

Mérték utáni első rangú finom angol szabóság.

Különlegességek: Magyar díszruhák, urasági libériák, saját
műhelyben készített városi bundák.

A cég kizárólagosan csak a valódi angol és skót szövékülönlegességeket tart
raktáron.

A legszebb Magyar Könyv!

Az összes magyar műkritikusok egyhangú véleménye szerint a legszebb magyar könyv a

RÉVAI TESTVÉREK

IRODALMI INTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

kiadásában megjelent

Kiss József

költeményei

illusztrált díszkiadása.

A legnagyobb negyedrész alakú, pompás díszkötésű mű, tizenhatszáz fényképet (Litogravür), tizenkét autotypikus színes művellettel és harmincz szívesképpel foglal magában.

A képeket a nagybányai művészkolónia tagjai festették:

FERENCZY KÁROLY, GRÜNWARD BÉLA
RÉTHY ISTVÁN, HLL OÖSY SIMON és
THORMA JÁNOS.

A pompás díszmű ára fényes vászon-díszkötésben

— 24 forint. —

A sajtó nyilatkozatai a műről:

"A könyv formájáról, úgy gondolom, azé nélkül elismernék, hogy ez a legszebb magyar könyv. A Franklin-Társulat s a müncheni híres Meisenbach cég remekelt ezzel a munkával, melyben a szíves nyomásnál csak a képek pontosabb s az eredeti képekénél csak a reprodukciójuk szövege. Ezek a képek meg fogják lepni mindenkit, mint ahogy a Révai-ék külön kiállításán meg is lepték a meghívottakat, akik első nap idegentül fordultak el a gyönyörű különlegességektől, mánap azonban eljöttek rájuk licitálni." *Magyar Hírlap.*

"Ez a kiadás igazán művészi alkotás és a magyar ipar is bátran állhat vele." *Budapesti Hírlap.*

A kötetben nincs rajta az ára. Megér azaz pengőt." *Függetlenség.*

"Kiss Józsefnek összes költeményeit adták ki Révai Testvérek egy olyan kötetben, aminélhöz hasonló fényeset talán még nem produkált a magyar könyvtudomány." *Országos Hírlap.*

Jó volna ezt a művet a külföldre vitetni. Onnan visszakerülne a híre s az ilyen vizsághangok könyvben' híre a közönség, mint az eredeti alkotás." *Uj Idők.*

"Diadala és büszkesége a magyar irodalomnak, hogy a kiadók becsülvényét ily magas fokon láthatjuk. Mintha külföldi ábrándot valószínűleg meg ez a munka, egy irodalmi lelkesen csügö nemzet ábrándját, mely költőt a dícsőség fényében öhajja látni. — Ezzel az érzellemmel forgatjuk a Révai Testvérek kiadásában megjelent díszes könyvet, mely elegancia és művészeti érték tekintetében páratlanul áll a magyar könyvtudomány s mely a világ legelőkelőbb könyvtudományai s megkülönböztetett tiszteletre tarthat számot." *Magyarország.*

Mint hogy az „ORSZÁGOS HIRLAP” kiadóhivatala módot akar nyújtani, hogy előfizetői ezt a legszebb magyar könyvet könnyű szerrel megszerezhessek, a kiadóhivatal oly megállapodást létesített a mű kiadóival, mely lehetővé teszi lapunk t. olvasóinak, hogy a művet csekély havi részletfizetésre megrendelhessek. Egymásután fizetendő 2 frtos havi részletfizetésre rendelhetik meg a díszművet az „Országos Hírlap” előfizetői, ha a munkát az alábbi rendfoglalapon megrendelik és a megrendelő lapot az „Országos Hírlap” kiadóhivatalába beküldik.

Az „ORSZÁGOS HIRLAP”
kiadóhivatala
Budapest, VIII., József-körút 65.

Az „Országos Hírlap” kiadóhivatala által megrendelem a mű kiadójától Révai Testvérek irodalmi intézet részvénytársaságtól

Kiss József költeményei

Illusztrált díszkiadását díszkötésben 24 frtért és kötelezem magamat a mű átvételétől kezdve havonként 2 frtot mindaddig a munka kiadójának Budapesti részére fizetni, míg a teljes vételár törlesztve nincs.

A részletfizetések be nem tartása esetén az esedékes összegek rajtam postai megbízás útján (30 kr. postaköltség hozzászámítása mellett) beszédhetők.

Hely és kelte:

Név és állás:

Ezen rendelési lap levelezési lapra ragasztandó és az „Országos Hírlap” címére küldendő.

Emberirtó és a mentőkészülék.

— Egy magyar ember találmánya. —

Budapest főváros utcáin a részvényesek öröme és a közönség riasztására száguldó kocsik napról-napra megkivánják a maguk áldozatát, akárcsak az ókor rémistene, az emberhussal élő, vérivő Moloch.

Alig van nap, hogy emberi testeket ne tépneek szét ezek a száguldó guillotinek. Hiába hangzik az árvák és özvegyek zokogása, hasztalan zudul fel a közvélemény és eredmény nélkül támad fel, önzetlen eréllyel a sajtó, a részvénytársaságok siketek maradnak, mert nem a humanizmus a fődolog, hanem az osztalék, nem az emberélet kímélése a cél, hanem a forgalom növelése.

Az elmúlt héten nyolcz embert ölt meg s volt olyan nap, melyen három embert tiport halálra a civilizációnak ez a pokolgépe.

A művelt világgrész mérnökei és laikusai, bölcses és nem bölcses, sok jóindulattal, de kevés eredménnyel azon törték a fejüket, hogy kitaláljanak egy olyan mentőkészüléket, melylyel a villamos kocsik elé került halandókat megszabadítsák az elpusztulástól; csak a budapesti villamos részvénytársaságok nézték összetett kézzel a véres sineket, és csupán annyit tettek, hogy szakközvegeiket utasították egy olyan készülék megalkotására, mely megóvja a kerekéket attól, hogy azok küllői közzé ne kerüljenek az elgázolt áldozatok husdarabjai, hogy a halottat gyorsan ki lehessen huzni, nehogy sokáig szüneteljen a forgalom.

Tehát nem az emberi élet megmentése a cél, hanem az „akadály“ elhárítása.

Egy magyar ember, névszerint Komáromy Mihály budapesti mérnök, néhány évvel ezelőtt egy hálószerkezetű mentő-készüléket talált fel.

Ezt a készüléket a villamos kocsikra kell alkalmazni, mely a véletlenül eléje került embert bokában megüti, hátra buktatja és felfogja; ő volt az első, ki a mentésnek ezt a praktikus módját a tehetellenség törvényére alapítva, sikerrel alkalmazta.

Ennek a magyar embernek a találmányát az élelmes és humánus érzésű amerikaiak 1894. év óta használatba vették s a hivatalos statisztikai adatok alapján meggyőződünk róla, hogy 219 esetben 150 ember teljesen sértetlenül került a hálóba, 39 csekély karczólással, 19 pedig jelentéktelen zuzódással menekült meg a biztos haláltól; csupán három ember szenvedett súlyosabb sérülést és 8 ember halt meg.

Komáromy Mihály azóta tökéletesítette a találmányát s ez a perczent is a minimumra fog törpülni, ha a mostani mentőkészülékét alkalmazni fogják.

A gyufát is Irinyi József, egy magyar ember találta fel, találmányát egy ezüst huszasért megvette egy német, de mi tovább csiholtunk az aczéllal és a kovával; Komáromy Mihály egy ezüst huszaszt sem kér a mentőkészülékért, de a mi Sartoryaink azért tovább csiholnak és sehogysem akar a szívük megpuhulni.

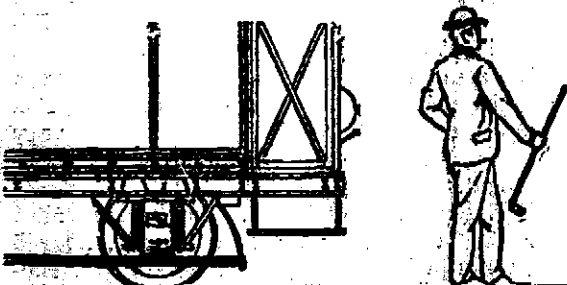
Az igaz, hogy ha felszerelnék a villamos kocsikat ezekkel a mentőkészülékkel, egy pár ezer forint kiadást kellene bejegyezni az évi mérlegbe, amely csökkentené a jövedelmet; arra nem gondolnak, hogy egy pár száz embert mentenek meg az életnek és a családjuknak

Bizony, bizony. ha a bíróságok eréllyel és szigorral megfelelő tartásdíjat ítélnének meg az özvegyeknek és árváknak, akkor az igen tisztelt részvénytársaságok igazgatói is gondolkozóba esnének és kiszámítanák, hogy mégis olcsóbb a mentőkészülék, mint a tartásdíj. De a társaság jogtanácsosai ügyes emberek, mindig találnak mentséget s kézzelfoghatólag, tanukkal bizonyítják, hogy az illető áldozat mindig maga volt a hibás, mert „nekiszaladt“ a kocsinak.

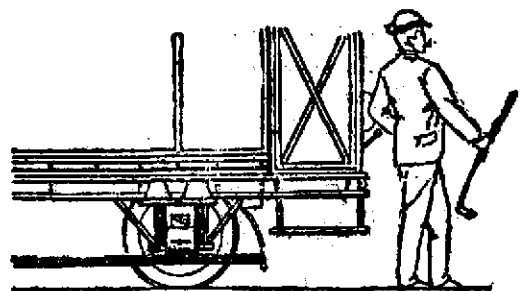
A multkor egy siket tót napszámost gázoltak el, aki után három éhező gyermek sir, majd egy félszemére vak ember „szaladt neki“, az ördögmotolának, ennek a porontyai is kenyér nélkül maradtak.

Azonban nem akarunk igaztalanok lenni. 1897. évi december 15-én a kormány kiküldöttei és számos fővárosi bizottsági tag és részvényes jelenlétében a városi villamos vasut telepen kísérletet tettek a mentő-készülékekkel, hanem egyiket sem fogadták el, mert „tökéletlenek“ voltak és akadályozták a forgalmat.

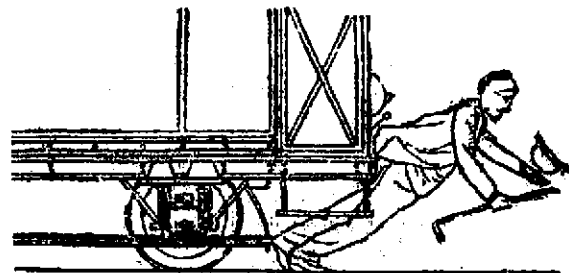
Az igaz, hogy az elgázolás „tökéletes“, amit olvasóinknak az alábbi képes ábrázolattal bebizonyítunk.

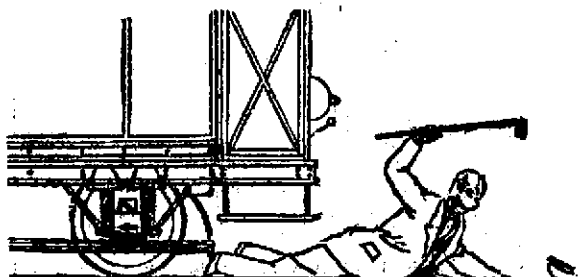
Egy ember, ki veszélyt nem sejtve, a villamos vasut vágányán át akar haladni.

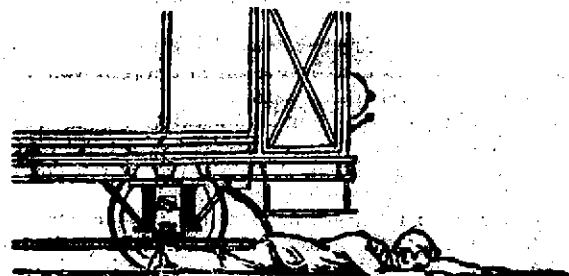
E pillanatban a villamos-kocsi beéri és hátra üli; már az ütés is halálos lehet.

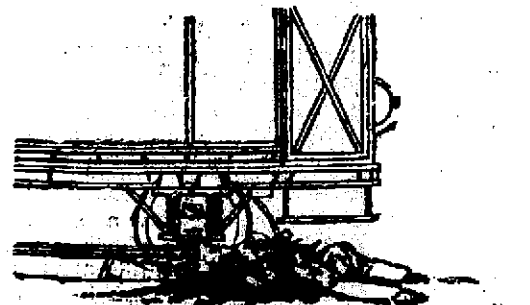
Az ütés folytán azonnal a földre bukik.

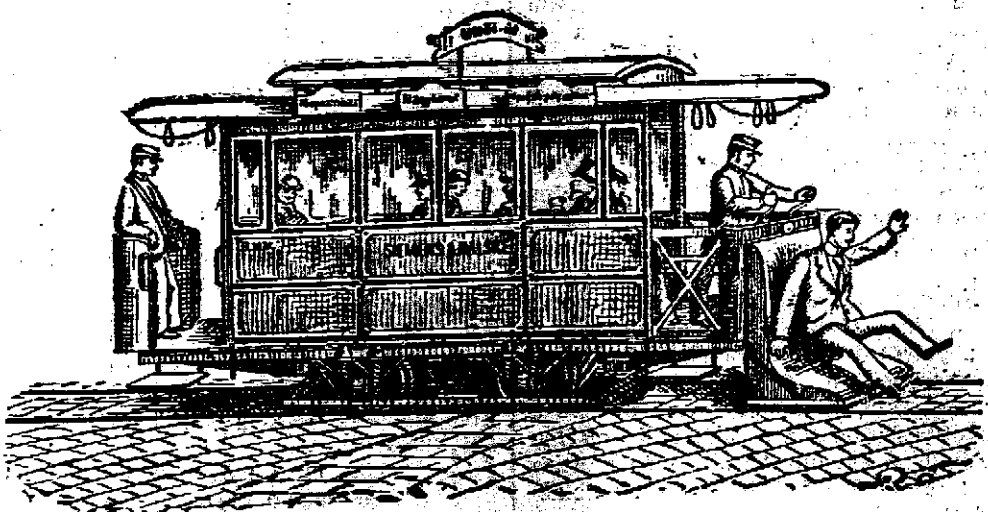
A föltartózhatatlan kocsi testére halad:

kerékbe töri,

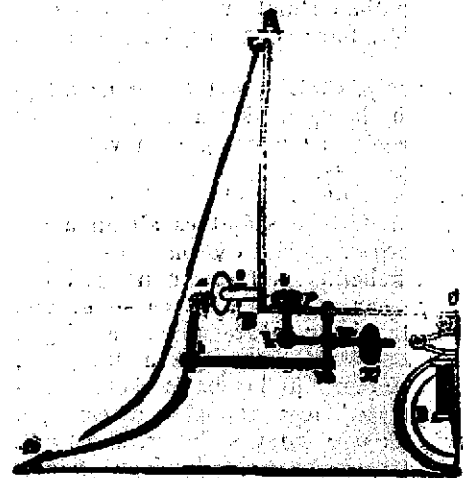

és halálra zuzza.

Ezek után a képes ábrázolatok után bemutatjuk az amerikai villamos-kocsikon alkalmazott Komáromi Mihály-féle mentőkészüléket.

mely az elütött embert a készülékbe kapja és megmenti, valmint a készülék keresztmetszetét.

Urak! Rézvénytársasági igazgató urak! Gondoljanak arra, hogy önöket is érheti baleset.

ÜZLETI HETI SZEMLE.

Gabona. Az időjárás e héten is kedvező volt. Durult, verőfényes napok, csapadékos idővel váltakoztak. A vetések állása országos átlagban kielégítő.

A külföldi gabonapiacokon lázas hausse-áramlat fejlődött. Amerikában körülbelül 1 forinttal (métermázsánként) emelkedett a prompt buza ára, az európai piacokon ugyanez irányban mozgott a hausse. A háború és az összezsugorodott készletek az egész világon arra ösztönözték a spekulációt, hogy nyakra-főre vásárlásokat eszközöljön.

Saját piacunk izgalmas üzletmenetéről napi jelentéseinkben terjedelmesen beszámoltunk. Az alantikban tehát csak az egyes cikkek ármozgalmát összegezzük.

B u z a. A felhozatal 96.433 métermázsára, az összforgalom 120.000 métermázsára rug. Az árak 80 krajczárral javultak.

R o z s. Az árak emelkedése 20 krajczárra tehető, ma 930.45 krajczárt fizetnek helyben.

Z a b 25 krajczárral javította árát és ma 730.50 krajczárt jegyez.

A r p a. Takarmány-árpaért ma 720.40 krajczárt engedélyeznek Kőbányán, ami 10 krajczárnyi emelkedésnek felel meg.

T e n g e r i t 525.50 krajczáron vásárolnak a tiszai állomásokon. Ez árak is 25 krajczárnyi emelkedést jelentenek.

Hüvelyesek. Lényeges változás nem fordult elő e cikkek áraiban. Ma jegyez: B a b fehér 7.50 frt, gombolyú 7.25 frt, tarka 6.50 frt, barna 7 frt. B o r s ó 9—11 frt. L e n c s e 13—16 frt. K ö l e s 4.75—5 frt. K á s a 9.50—10.50 frt. M á k 32—33 frt. K e n d e r m a g 8.50—9.50 frt. B ü k k ö n y 6—6.60 frt.

Olajmagvak. A vetések felőli panaszok és a gyenge készletek miatt e cikkek árai emelkedtek. Jegyez: K á p o s z t a r é p a 12—13.50 frt. L e n m a g üzletellen, mert nincs áru. G o m b o r k a 12—13 frt. V á d r é p c z e 6—7 frt.

Vetőmagvak. Az üzlet folyamata a lefolyt héten kielégítő volt és a főcikkekbeli készletek majdnem mind elfogynak. Vöröslőháre az előre-haladt időt tekintve vége igen keresett volt és ily nagymérvű kelendősége mellett az évad minden valószínűség szerint minden készlet nélkül fog záródni. Luczernák szintén van még kelete, de már kevés van belőle. Takarmányrépa és fűmagvak folytatónál kielégítő kelendőségük van.

Ropcczeolaj. Kész áruban az üzlet csendes, jegyzése változatlan. 34.50—35 forint Budapesten; batáridő áruban ellenben a helyzet mindjobban

kellemtelenné válik, a ropcczeolaj iránti rossz kilátást ma már mint tényt lehet elfogadni és ezért gyárosok új olaj eladásával nagyon rezerváltak.

Ropcczeopogácsa. Csekély készlet mellett jegyez nagyban 5.80 forint, kicsinyben 6 forint, métermázsánként Budapesten.

Liszt és korpa. Az üzlet lefolyása a lefolyt héten nagyon izgalmas volt. A malmok a buzaárak rohamos emelkedése következtében kénytelenek voltak a lisztárakat is ismételtelen fölemelni, de az emelkedések oly gyorsan következtek egymásra, hogy nagyobb üzlet nem tudott kifejlődni.

E héten a korpaüzlet is nagyon megszilárdult és egy a finom, mint a görömba korpa ára lényegesen emelkedett; mindkét fajtában hiány van.

Árjegyzéki átlagárak:

0	1	2	3	4	5	6
21.80	21.40	21.—	20.50	19.90	19.—	18.10
		7	7½	8	F	G
		16.10	14.10	7.90	5.20	4.80

100 kilónként, zsákostul, Budapesten szállítva.

Zsiradékok. A lözsdéket a spanyol-amerikai háború kitörése uralja és ennek behatása alatt állottak. Az amerikai áru, úgy a szalonna, mint a zsír rohamosan emelkedtek, amely áremelkedés aztán a hazai e nemű termékekre is kiterjed. A hét vege felé a nagymértékben felszökött árak mérseklődtek, mindamellett a nagy bécsi bevásárlásokra az irányzat szilárd maradt magasabb árakkal.

B é c s: A legutóbbi keddi vásáron a sertés-árak a nagy felhozatal következtében 1 krral csökkentek, de ezen arányatlanság a zsírdekarákra nem volt hatással és jegyeztetett disznózsír 50—57 frttal, 3 darabos táblás szalonna 56 frttal. B u d a p e s t: A helyi tőzsde a bécsi és külföldi tőzsdék hatása alatt állott és a zsírdekarék ára 1 és fél frttal emelkedett egy nap alatt. Nemsokára azonban reakció állott be és ma jegyez: elsőrendű pesti disznózsír 61—62 frt 3 darabos fehér táblás szalonna 54—55 forint, 4 darabos fehér táblás szalonna 53—53 és fél forint; négy darabos füstölt szalonna 61 forint.

Czukor és kávé. B u d a p e s t, április 23. Czukor. Nagyban, ah Budapest vasút, fogyasztási adó nélkül. Finomítvány prima 37.25—37.50 forint, közke 33.25—33.50 frt, Pile 56.25—36.50 frt, kristály-czukor 35 frt, Candis fehér 46 frt, Candis sárga 41 frt, Szőlőczukor 25 frt. K á v é. A spanyol-amerikai háború eddig a kávé áralakulására legcsekélyebb befolyással sem volt; még a kubai és portorikói fajokra nézve sem. Sőt inkább a tendencia inkább hanyatló. Árak ah Trieszt elvámoltatlanul: Santos good average 39—41 frt, Santos superior 42—48 frt, Portorico 102—118 forint, Jáva, sárga 90—124 forint, Menado 140—170 forint, detto barna 180—190 forint, Carracas 66—80 frt, Lagayra 88—90 forint, Jamaica 90—110 frt, Sal-

vatore 75—85 forint, Lahat 98—100 forint, Mocca Hodeida 104—114 frt, Preanger 118—120 frt, Közép-amerikai 104 forint, Rio 50—58 forint, W. J. B. 100—140 frt, dette gyöngy 128—145 forint, Santos gyöngy 72 forint, Bogota 72—75 forint, Lavé-gyöngy 86—92 forint, Guatemala 100—112 forint, Viktoria-gyöngy 68 forint.

Konzervek. Mai hamburgi jelentések szerint az árak következőképp alakultak: A n a s z, szingaporei érkezett 450 láda. 100 darab 1¼ kilogrammos doboz 58 márká; detto 100 darab 1 kilós doboz 45.50 márká; detto Guadeloupe 100 darab 1 kilós doboz 94 márká; detto Bahama, láda á 24 doboz 158—160 márká; detto Saint-Miguel érkezett 480 láda, ankezióra került 460 láda 3 márká áremelkedéssel, per 100 kg. 235 márká. Tengeri rák: 96 dobozos láda á ¼ klgr. 60 márká, detto 48 dobozos láda á ½ klgr. 52 márká, Lazacz 48 dobozos láda á ½ klgr. 30 márká; detto magas dobozban 26 márká. Mustár maille 12 doboz á 1 klgr. 9.50 márká; detto ½ kilós doboz 6.50 márká; detto diaphane 12 doboz á 1 klgr. 6.75 m. Szarvasgomba: Perigord, legjobb minőség, 10 darab ½ doboz 65 márká, detto üveghen 60 márká; szárított per klgr. 14 márká. Sajtok: Viktoria 20—30 kilós darabokban per klgr. 2.40 márká; Chester 7—30 kilós darabokban per klgr. 2.30 márká; Stilton 4—6 kilós darabokban per klgr. 3.80 márká; Roquefort 2½ kilós darabokban 2.30 márká. Neufchatel 37 darabos kosárban 4.75 márká. Eidam 2 kilós gömbben 1.50 márká; hollandi tejszín per 10 klgr. 20 márká. Svájci per 10 klgr. 18 márká; Parmesan per klgr. 2.40 márká. Sardines à l'huile 1800 ládával érkezett; árak változatlanok. Trieszt, április 23. Szardella 68—70 frt. Ajóka 35—36 forint.

Fűszer- és déli gyümölcs. B u d a p e s t, április 23. D a t o l y a: Kalafát 26—32 forint, alexandriai 20—22 forint, koszoru 15 forint, szabadon 20—24 forint. F ü g e: koszoru 18.—18.50 frt, Calamata 20.—20.50 frt, kosáru 14—15 frt, szabadon 14.—14.50 frt, Puglia 9—12 frt. Szmirna 34—38 frt, Maratonisi 14.—14.50 forint. M o g y o r ó. Siciliani 24.50 forint, nápolyi hosszú 35—36 frt, Levante 16—17 forint. S z e n t J á n o s k e n y é r. Puglia 9.50—10.50 forint, M a n d u l a Avola courris 89—96 forint, Molfetta 82—84 frt, Catania 85 forint, Palma 85 forint, Girgent 86 forint, Bari 75—78 forint, édes Puglia 90—92 forint, dalmát 78.50—80 frt, armelin 45 frt. P i g n o l 62 frt per láda. M a z s o l a s z ó l ó: Vourla 36—38 forint, Yerli 36—39 frt, Caraburno 45.—46.50 frt, Elemé 22.50—23.— frt, vörös Samos 18 frt, fekete Thyra 16 frt, fekete Samos 22 frt. B o r s. Irányzat szilárd. Singapore fekete 52—58 frt. Penang fekete 46.— forint, detto fehér 76 frt. G y ö m b é r: bengali 28.—28.50 forint. S z e g f ü s z e g 40 frt. babérlevél 9.—10.— forint, per 100 kilogramm eif. Trieszt.

A fog.

Irta: Mark Twain.

Potts urat rettenetes fogfájás kinozta és amikor már nem tudta a fájdalmat tovább elviselni, halálmegvetéssel a híres Slugg fogorvoshoz ment, hogy azt a fránya fogat kihuzassa.

A fogorvos, akit ugyancsak sok beteg keresett fel és ezért nem is tudta a sok rossz fogat egymaga kihuzni, épen ebben az időben állított össze egy nagyszerű önműködő foghuzógépet.

A genialis gépet gőzmotor hajtotta és főalkatörése az a meglehetősen bonyolult szerkezetű emeltyű volt, amely egy fogót fel-emelt, kinyitott, előretolt, becsukott, de ugyanabban a pillanatban ismét visszahuzott és a magasba rántott, mire egy rugó ismét lefelé nyomta.

Ezt a pompás találmányt Slugg ur a legelsőnek érkező betegén akarta kipróbálni és szerencsétlenségére az a beteg nem volt más, mint Potts ur. Potts, mitsem sejtve, leült a székre, az orvos felszólítására, aki jó messze állott tőle, kinyitotta a száját és abban a pillanatban csikorgás, zugás, csörömpölés hallatszott, valami kellemetlen tárgy, mint egy hoszszu, sovány kar előre nyúlt és — svapp! Potts ur érezte, hogy megragadják a fogát, fölemelik őt a székről, felhajtják a levegőbe, odacsapják a falhoz, jobbra-balra kétszer-háromszor, hogy csak úgy ropogtak a csontjai, azután levágják úgy, hogy se látott, se hallott, végre ismét a magasba hajítják, hogy fejével átiyukasztotta Slugg apjának olajfestésű arczképét és lábával bezúzta a nagy tükröt; azután hirtelen fönn kóválygott a csillár körül, azt lerántotta és végre odacsapott az asz-

talon heverő hegyes műszerek közé. Itt félhoitan fekvé maradt Potts, ahonnan föl-emelték, óvatosan hazavitték, ahol három óra mulva arra tért magához, hogy faj minden porcikája és hogy újra kinozza a rettenetes fogfájás, mert a pokolgép kirántotta két vagy három egészséges fogát, de bennhagyta a beteg fogát.

Néhány nap mulva Potts ur nem állta már ki a fájdalmat és elhatározta, hogy ő maga rántja ki a rakoncziatlankodó fogat. Hal-lotta, hogy a foghuzás legbiztosabb, legkényelmesebb és legkevesebb fájdalommal járó módja a következő: A fogra erős czérnát köt az ember, a czérnát golyóhoz erősíti, a golyót belefeszí a fegyverbe és — bummm, a golyóval együtt a fog is kirepül. Ezt az eljárást olyan praktikusnak találta, hogy mindjárt hozzá is fogott végrehajtásához.

Fogta tehát a czérnát, odaerősítette a foghoz és a golyóhoz, ezzel megtöltötte revolverét, az ablakhoz lépett és — nem, a lövés nem dördült el, mert Potts ur meggondolta, löjjön-e vagy ne, mivel a fájdalom, csodálatos módon, épen ebben a pillanatban megszűnt. Várt egy, két, tíz percig, a fájdalomnak vége volt.

— No, gondolta, akkor leveszem a zsinort; de ebben a pillanatban — bummm, eldördül a lövés és a golyóval együtt, ötven mérföldnyi kezdő sebességgel, a beteg fog is kirepült Potts ur szájából, aki kiabálva, üvöltve a földre bukott és rángatózva mindaddig ott hevert, míg Potts né asszony berohant és annyira magához térítette férjét, hogy ismét az ablakhoz ülhetett, ahol friss levegő érte.

Szinte elbutulva, érzéketlenül tekintett kifelé — és mit lát? Négy embert, aki egy ember vérező testét vitte.

— Mi történt? — kérdezte megijedve,
— Valami kutya agyonlőtte Dingus urat.
— Dingus urat?

Ez érdekes volt és Potts ur, akinek ereje csodálatos gyorsan visszatért, szerette volna a részleteket hallani. Föltette a kalapját és elment a bíróhoz.

Épen amikor odaérkezett, magához tért a megsebesült és elmondotta: az almafán ült és almát szedett, amikor hirtelen lövés dördült el és ő czombján találva, lezuhant. Honnan jött a lövés, azt nem tudja és nem is sejtí, ki lehet a gyilkos támadó.

Az orvos hozzáfogott a seb megvizsgálásához és az első dolog, amit látalt, egy erős czérnaszál volt, melyen nagy puskagolyó csüggött. Az orvos, amikor a czérnát huzogatni kezdte, erős ellenállásra akadt, a beteg megordított, mintha nyársra huznák. Az orvos ebből természetesen azt következtette, hogy még más löveg is van a sebben. Kijelentette, hogy ilyen eset nincs feljegyezve az orvosi tudomány annalesai között és hogy ő erről jelentést terjeszt a tudományos akadémia elé.

Mindenekelőtt a löveget kellett eltávolítani. Evégből az orvos kloroformmal elaltatta a beteget, azután egy erős metszéssel kitágitotta a sebet.

Az operáció alatt Potts ur rendkívül rosszul érezte magát és épen erősen rugdalózni akart, amikor az orvos meglepetve nagyot kiáltott: a beteg czombjából jó nagy fogat huzott ki.

Az eset must még érthetlenebb volt.

A fogat golyó gyanánt nem használhatták, mert darabokra tört volna; Dingus ur nem is nyelhetette azt le, mert akkor hogyan került volna a golyóval és a czérnával a czombba. Másrészt a seb belső sérülésre mutatott.

Petroleum. A fogyasztás ilyenkor már igen csekély és új készletet se tart most már senki sem miáltal a forgalom is egészen aláhanyatlott. A gyárak erősen dolgoznak, de már a jövő campagne számára és még csak az árakra vonatkozó mérvadó szempontokkal kell majd tisztába jönniök. hogy az eladás csatatervét el lehessen készíteni. Itt persze első sorban a contingenciális elvek fognak befolyással bírni, amennyiben ezek kartellszerű hatással szabályozzák majd az árakat is. A kiegyezés esetleges sikere, főleg pedig az abban megállapított nyersolaj-vám felemelése, de leginkább az általános bizonytalanság lényegesen hátráltatják a tárgyalásokat gyors menetükben.

Nagybani jegyzések. A kőolaj-fütemítő-gyár: Fiumei egyesültagos (amerikai) petroleum: 21.50 frt. Háromcsillagos (orosz) petroleum: 17.50 forint. Brassói prima: 14.50 frt. — A magyar petroleum-ipar-részvénytársaság: Császár-olaj: 23.50 forint. Egykeresztes petroleum 19.25 frt. Orosz háromkeresztes petroleum: 17.50 frt. Kétkeresztes petroleum: 16.50 frt. Budapestben, 100 kilogramm tiszta súly után, netto tara, hordóval együtt (ingyen hordó). Világos hengerolaj I. számú: 31 frt. Sötét hengerolaj II. számú: 29 frt. Könnyű gépolaj III. számú: 14.50 frt. Nehéz gépolaj IV. számú: 17.50 frt. Keverőolaj (tisztító olaj) X. számú: 9.— frt. Keverőolaj nehéz, fajsúly 0.905) XI. számú: 10.50 frt. A X. és XI. számú olaj fénytelen minőségben egy és 1/4 forinttal drágább. Budapestben 100 kilogramm tisztasúly után netto tara, ingyenhordóban, per cassa 2 százalék árengedménnyel. Orsovai Standard White (salon) petroleum: 16.— forint. — Az Apolló ásványolajgyár-részvénytársaság: Liliom-császár-olaj: 23.50 forint. Egysziv petroleum: 17.50 forint. Háromsziv petroleum 16.— forint. Csillag-kereszt 15.50 forint. Lámpaolaj: 13.50 forint. Budapestben netto cassa, 100 kilogrammonként, ingyenhordóban, 20% tara. Apolló III. számú gépolaj: 18.50 forint Budapestben 100 kilogrammonként, hordóval együtt, netto tara: per cassa 2 százalék árengedménnyel vagy váltóval négy hónapra. Egyes hordók 25 krajezárral drágábbak. Üres petroleumos hordók ára: 2.05 forint. Üres olajos hordók ára 1.20 forint. Ásványolajok: Jóllehet az orosz nyersanyagból készült olajok igen keresettek, főleg a galicziai olajok könnyebb minőségei olcsóbb árakkal már is erősen tért hódítanak, orosz nyersanyagból gyártva. Henger-olaj (magas gyulladási fokkal): 26 forint. Igen nehéz gépolaj (fajsúly 907—910): 22.— forint. Nehéz gépolaj (905—908): 20.— frt. Könnyű gépolaj (900—902): 18.— forint. Orsólaj (900): 15.— forint. Tisztító olaj (885): 13.— forint. Vulkanolaj: 9.— forint. Budapestben 100 kilogrammonként, ingyen hordóban, netto tara. Nem orosz nyersanyagból gyártott olajok a minőség szerint két-három forinttal olcsóbbak.

— Az eset rejtélyes, mondotta az orvos, ilyen esetem még nem volt. A golyónak, a fog-nak és a czérnának tisztára az égből kellett lepotyanni és pedig . . . de mi ez Potts ur, rosszul van ön? Hiszen vérzik!

— Én . . . én . . . én . . . vérzem?
— Igen, véres a szája.
— Oh, az nem baj. Nem régen elvesztettem egy fogamat.
— Ugy? És ki húzta ki?
— Én . . . én . . . jaj, mindent beválllok. Én magam kilöttem a szájból.
— Ki . . . lötte?
— Igen!

Ezután Potts ur mindent bevállalt. Gyilkosság kísérlete miatt vád alá helyezték és Dingus ur, aki megtudta a dolgot, menyreföldre esküdözött, hogy mihielyt meggyógyul, a többi fogát is kilövi a szájából; a többiek pedig meglincselni akarták a gyalázatos mérénylőt.

Ezt a bíró szerencsére megakadályozta; kiűrtette a termet és amikor magára maradt Potts urral, odament hozzá s így szólt:

— Ön egy közönséges gazember! Érti?
— Igen — dadogta Potts — de igazán nem tudtam sem azt, hogy a fegyver elsül, sem azt, hogy Dingus ott ül a fán.

— Ostobaság, hiszen nem is erről beszéltek. De ha az ember lő, akkor agyonlő. Most ugyanannyi dolgom lesz és csak felületeket szedhetek. Ez gyalázatosság, Potts ur, jegyezze meg ezt a jövőre.

Potts ur egészen meg volt törve. Belátta, hogy helytelenül cselekedett, úgy, hogy a bíró meghatva hozzája lépett, a vállára tette a kezét és szólt:

— No, nem kell azért olyan nagyon busulni. Menjen haza és máskor jobban csinálja a dolgot! . . .

Vas. A lefolyt héten a vaspiacra a nyersvas üzlet meglehetősen szilárd volt. A kereslet a kínálattal szemben tartósan emelkedett, a vidéki vevőelem a piacon nagyobb számban jelenvén meg, ott meglehetősen élénkséget idézett elő. Kötések elég nagy mértékben kötlettek. Budapesti helyiárak 100 kilogrammonként készpénzfizetés mellett 20% pénztárengedmény ellenében: magyar nyersvas 4.45—4.65 forint, Bessemer nyersvas 4.70—4.80 forint, witkowitzi nyersvas 4.55—4.65 forint, fél-nyersvas 4.20—4.30 forint. Ócska vasak: nehezebb vasdarabok 3.30—3.40 forint, könnyebb vasdarabok 2.90—3.00 forint, elégett öntött vastörmelék 1.50—1.60 forint, elsőrendű öntött vastörmelék 3.70—3.80 forint, 100 kilogrammonként készpénzfizetés mellett.

Gépolaj és kenőcsök. Budapest, április 23. Olivaolaj valódi puglia: 44 frt. gyári olivaolaj 40 forint, Bakuolaj valódi orosz 22 forint, Ragosinolaj 26 forint, transmisszióolaj 28 forint, turbinaolaj 33 forint, vulkánolaj 22 forint. **Kenőolajok:** Cilinderolaj 33 forint, valódi amerikai 38 forint, egyéb cilinderolaj 22—36 forint, consistentis gépenőcs 30—35 forint, bányakocsikenőcs 16—18 forint, sodrony- és kenderkötélkenőcs 16—18 forint, valvolinolaj elsőrendű 50—55 forint, fogaskerékenőcs 20—24 frt, szíj- vagy szerszámkenőcs 35—40 frt. Gyantaárak: Serfőzdeszurok 15—17 frt, terpentínolaj fehér orosz 27 frt, amerikai 38 frt, osztrák 36 frt, gyanta 7—11 frt, gyantaolaj 18—20 frt. **Kátránytermékek:** Carbolineum 12—13 frt, kőszénkátrány 4—4.25 forint, fenyőkátrány 10—12 frt, Vaselin bőrkenőcs 20—25 frt, szerszám- és fegyverkenőcs 30—35 frt. **Halzsír:** svéd 36 frt, grönlandi 35 frt, oroszlanzsír 12—13 frt. **Lenolaj:** 26 frt, valódi hollandi 30 frt. **Lenolajkenőcs:** leülepedett 22—30 frt, vaselinkenőcs 35—40 frt. **Faggyu:** 38—40 frt. **Tejszinzappan** 22 frt. **Kocsikenőcs:** fekete vagy sárga 5.50—5.75 frt, fehér finom 6.50—7.— frt, monfalkonei 7.50 frt, kék finom 7 frt, uszó 7.50—9.— frt, fehér 7.50 frt, fiakkerkenőcs 9.75—10 frt, finom belga paraffin 7.50 frt. **Schellack:** narancs 116 frt, fél-narancs 88 frt, rubin 85 frt. **Szalimák:** fehér angol 56 frt, jegecz 28 frt. **Naftalin:** hordókban 14.50 frt. **Glicerín:** 48—90 frt. **Benzin:** fehér 28 frt. **Kolofonium:** belföldi 6.75—7.25 frt, amerikai elsőrendű 6.50—11 frt. **Szurok:** bognárszurok 7.25—8 frt, fenyőszurok bajor 12.25—12.75 frt, detto fehér 5.50—6.75 frt, vargaszurok 10.50—12 frt, mind per 100 kilogramm ab Budapest. **Trieszt,** április 23. **Gummi arabiai** 75—77 frt, detto kevert 39—42 frt, kereskelmi 45—48 frt, Litti 34 frt per 100 kgr. ab Triest.

MINDENFÉLE.

Az óhság érzése. A minap megemlékeztünk néhány dilettáns koplaló rekordjairól. E sorokra egy nem önkéntes koplaló a következő sorokkal reflektál: Az éhezés magában véve nem is olyan kellemetlen érzés, mint gondolják, csak — hozzá kell szokni s az ember még sokkal rosszabb dolgokhoz is hozzászokik idővel, ha a körülmények rákényszerítik. Két esztendeje már, hogy rövid megszakítással önkéntelen koplaló-kurát tartok. Ez a kúra 78 fontra redukálta testem súlyát ruhástul, cipőstül és kalapostul, pedig nem vagyok alacsony természetű; katonai mértékkel 1 méter és 78 centiméter a magasságom. Legnehezebb a koplalás olyan napok után, amelyeken bőven étkezünk. Két nappal később már könnyebben megy a dolog, aztán napról-napra egyre javul a helyzet. Az ember nem is kívánja már az ételt, de nem is búsul; sőt határozottan jókedvű. Én még verseket is irtam abban az időben. Nem éreztem magamon semmi elváltozást, csak a hangom tompult. Hosszabb ideig tartó koplalás után, — nálam többnyire husznapos periodusok voltak — már a vizet sem kívánja az ember, vagy legalább nem nagyon. A test hőmérséklete azonban nagyon csökken és érzékenysége annyira fokozódik, hogy hidegebb napokon az egészségre nézve kockázatos dolog az ágyból fölkelni. Alvásról alig lehet szó. Fekvésnél azonban nagyon kell ügyelni arra, hogy valahogy az oldalára ne feküdjék az ember, mert akkor az üres szervezet megváltoztatja helyzetét, ami roppant nagy fájdalmat okoz. Ha az utcán megy az ember, mindig olyan zaj motorozkál a fülében, mintha egy egész hadsereg vonulna el előtte, dobbal és trombitaszóval. A hallási érzéke annyira finom, hogy a saját lépéseit még a tulsó oldalról is véli hallani. Nagy munkásságot persze lehetetlen ilyen állapotban kifejezni.

mindamellét többször megtettem, hogy naponként néhány órát irtam és több kilométert gyalogoltam. Ez a kúra, sajnos, még mindig tart, és, mint ebből az írásból is kitetszik, már egészen beletörődtem. Ételszag, vagy pompás peccsenye-illat nem izgat már, egyáltalán elvesztettem minden érzékemet az evés iránt, hanem úgy érzem, mintha fiatalkoromban a szivemet vették volna ki a keblemből. Fáj, nagyon fáj az állapotom.

A bábörtönözött proféta. Nern Pedersen norvég esztergályos az első proféta, akit a zsarnok hiteltelenség börtönbe vet. De hogy ilyen körülmények között legyen mártírja hitének a proféta, az mégis ritkán fordul elő. Pedersen esztergályosnak egy napon nem volt munkája, hát ráért egyről-másról töprenkedni. Elmékedései közben rájött, hogy Isten ellen való vétek volna, ha ő anélkül térne meg a boldogabb hazába, hogy ezen a földön egy szektát ne alapított volna. Hiszen ha csak az kell? gondolta, Norvégiában, a misztikus Norvégiában semmi sem könnyebb, mint szektát alapítani. Ki is eszelt aztán valami nagyon furcsa vallást a maga-magát megtevén profétának, erélyesen látott hozzá a hívek toborzásához. Ment is a dolog, mint a karikacsapás. Akadt is hívő egy-kettőre akárhány. Nemrégiben azonban baj esett. Két tanítót, a szekta híveit, azzal vádolt Pedersen, hogy súlyosan megsértették a szentséget és halálra ítélték őket. A hívek megnyugodtak az Istennek Pedersen által tolmácsolt rendeltetésében és nem felebbezték. A halál neme, a szekta szerint az egyetlen nem bűnös halál: az éhhalál. Pedersen bezárta a két elítéltet egy szobába, hogy ott várják be a megváltás óráját. Az egyik elítélt túrt vagy négy napig, akkor azonban megszökött és a legközelebbi kocsmában húzta meg magát. A másik sokkal buzgóbb hívő volt: bevárta csöndesen magába szállva a halál óráját. Holttestét a napokban találták meg börtönében. A profétát elfogták; ezután a börtönben elmékedhetik majd arról a régi igazságról, hogy haláttalan dolog a vallásalapítás, mert a zsarnok hiteltelenség börtönbe veti mindig az új hit profétáit . . .

A kigyómarás ellenszere. Nagyon valószínű, hogy azoknak a népeknek, amelyek a civilizációtól mentesen, tropikus éghajlat alatt élnek, van valami ellenszerük a kigyók mérge ellen. Sőt egyes állatoknak, többek közt a majomnak is van valami növényfélje, amelylyel esetleg megmárt majomtársát megmenti a kiülődéstől, sőt a szenvedésektől is. Egy Phisalix nevű amerikai orvos már régen keresi ezt az ellenszert és most, azt hiszi, végre meg is találta. Csakhogy a doktor Phisalix orvossága nem növényi szer, hanem epezsír (cholesterin), mely a magasabb rendű állatok epéjében, idegeiben, a tojás sárgájában és még más szerves anyagokban is befoglalatik. Armand francia orvos a mocsári répában találta meg a kigyóméreg gyógyszerét, amely szerinte némely gabonafélékben és növények zöldjében előfordul. Phisalix szerint ez az ellenszer az epezsíron kívül érett sajtokban, gombákban és virágokban található. Ezekkel a szerekekkel, állítólag, annyira ártalmatlanná lehet tenni a kigyó mérget, hogy a beoltás után 24—48 óra tetszés szerinti mennyiségű mérget lehet a vérbe bocsátani, anélkül, hogy a beoltottnak csak a hajszála is meggörbülne. Eddig csak állatokkal kísérleteztek, még pedig nagyobb, erősebb állatokkal; kérdés tehát, hogy az emberek baján is segíthetnek-e?

Mesterséges óborok. Ebben a czimban nem a mesterséges bor az ujság, hanem az, hogy a bort mesterségesen olyanná alakítják át, mintha az a dédapánk gyermekkorából való volna. És ez a különös. Mig az emberek egyre azon vannak, hogy magukat fiatalítsák, hogy az idő nyomait elűtkolják, elérjék arcukon, addig a borokat, képeket és szobrokat a múlt idők patinájával akarják bevonní. Egy londoni borkereskedőnek támadt az az eszméje, hogy a boros palaczkokat porral és pókhálóval vonatja be; ezek a preparált palaczkok rémítően régieknek látszanak és azzal, aki belőlük csak egy kis pohárral is iszik, a suggestio segítségével úgy megfordul a világ, mintha valóságos hetven-nyolcvan esztendősi bort ivott volna.

A MILLIOMOS.

Angol regény.

(5)

Írta: CROKER M. B.

— Nem is egyszerre... épen nem egyszerre jutott az eszembe, felelte habozva Sally. Gyakran érzem magam elhagyatva; a te unokanővéredre, hogy igazat mondjak, csak ma gondoltam, amikor meghallottam, hogy Langrishe asszony egy unokanővérét várja Kalkutából.

Pelham hamar lekapta a szemüvegét és hosszan, sajtóságon fűtött.

— Most már mindent értek! Langrishe asszony semmiben se lehessen előttem. Az ő unokanővéredet szembe akarod állítani a te unokanővéredet és versenyezni akarsz vele, hogy melyiknek lesznek szebb ruhái, kinek lesz több udvarlója és ki megy hamarabb férjhez. Nem, Sally, ilyen terveket nem támogatok és ehhez nem engedem egyik unokanővéredet sem felhasználni. Ezeket mondván, keresztbe vetette lábait és új cigarettára gyújtott.

— Csak hallgass meg, folytatta a felesége. Amitől te tartasz, az nem fog megtörténni és különben is a te unokanővérednek egészen más volna a helyzete. Ugy bánnék veled, mintha a saját gyermekem lenne, azt pedig tudod, hogy velem jól meg lehet férni. A Gordonok különben is legközelebbi rokonaid és neked kötelességeid vannak irányukban. Halálod után ugyanis minden vagyonodat ők öröklék. Nővéred beteges és ha baj érne, nemcsak egy leánya, hanem mind a három a nyakadba szakadna. Hogy tetszenék az neked? Ha azonban az egyik szerencsésen férjhez ment, akkor a másik kettőt veheti magához.

— Hiszen belőled egész szónok válik és van is valami igaz abban, Sally, amit mondasz. Mindenesetre fontolóra veszem a dolgot és holnap megmondom a feleletet. Ami pedig a Gordonokra jutó „vagyonomat” illeti, hát én csak ötvenkét éves vagyok és vagyonom jó részét még magam akarom elkölteni.

Ezzel Brande újságot vett a kezébe és úgy tett, mintha figyelmesen olvasná. De nem olvasott, hanem az imént hallottak felől gondolkodott.

Nővérednek leányait nem látta, amióta két szám kellett ezeknek, hogy életkorukat leírhasák; legközelebbi rokonai voltak, szegények és Angolország egyik félreeső helységében laktak. Kötelessége volt, hogy valamit tegyen az érdekében; öreg felesége társaságot kívánt és neki magának is kellemes lett volna egy fiatal úd arcz látása. De vajon jól nevelt, fiatal angol nő mit fog gondolni erről a nénről, aki hibásan beszél, feltűnően öltözködik és nagyon fesztellenül viselkedik? Hiszen az nem bizonyos, vajon elég hamar észreveszi-e milyen jó a szíve ennek a derék, bár kissé különös asszonynak.

A következő reggelen, miután jót aludt a dologra, Brande beleegyezett és Sallynak jelentékeny összegről szóló checket nyújtott át. Az asszony nagy izgatottsággal irászereket és szótárt véve magához, bezárkózott a szobájába, hogy zavartalanul levelet írhaon és két órai, kemény munka után tényleg el is készült a levéllel. A bélyeget erősen rányomta a fontos levélre, azután maga vitte a postára, hogy sajátkezűleg dobja bele a szekrénybe.

Amikor ezzel elkészült és megfordult, váratlanul gyűlölt vetélytársnőjét látta maga előtt, aki két fiatal ember kíséretében felfelé jött a lépcsőn. Langrishe asszony mindig a legnagyobb szeretetreméltósággal viseltetett ellensége iránt, mert tudta, hogy az udvariasság és a barátságos mosoly csak még jobban felbőszíti őt.

Most is odanyújtotta neki keztyűs jobbát és szívélyesen kérdezte: Hogy van, kedves Brande asszony? Már emberemlékezet óta nem láttam! Igaz, hogy nekem kellett volna őnt meglátogatnom, mert én érkeztem később; de annyi dolgot kellett elintéznem, meg a sok látogató...

— Oh kérem, nem kell magát meglátogatnom, kiáltotta Brande asszony, kinek a vér az arcába szökött. Őszintén megvallom, én olyan feledékeny vagyok, hogy azt hittem, már meg is látogattam engem!

A jó asszony ugyancsak vaskos hazugsága után most ismét a másikon volt a sor, hogy ellenségét megboszantsa.

— Bizonyára találkozni fogok önnel a nagy ebéden, amelyet jövő héten Maitlandék adnak! mondotta, bár jól tudta, hogy ellenségét meg sem hívták oda. Ott lesz az egész előkelő társaság. Igaz, hogy nem érkezett még meg valamennyi család, de hiszen kora tavasz van még; de azért mégis jól fogunk mulatni. Az ebédet a báró tiszteletére rendezik.

— Én nem leszek ott; engem nem hívtak meg, felelte Brande asszony, bár nehezére esett ez a vallomás. De ő mindig megmondta az igazat, még akkor is, ha ez, mint most is, nehezére esett neki.

— Nem hívták meg? Ez igazán nagyon különös! — kiáltotta Langrishe asszony meglepetve és mosolyogva hozzátette: — Maitlandék bizonyára a második ebédhez fogják őnt meghívni. Ugy hallom, vidám életre van az idén kilátásunk.

— Nekem azt mondták, hogy kevés lesz a fiatal ember!

— Igazán? Nos ez önre, aki nem tánczol, nem lovagol, nem játszik tennist, meglehetősen közömbös lehet. Reám nézve ez kellemetlen újság volna, mert Kalkutából egy unokanővéredet várom és kellemes társaságra számítok.

— Téved; engem épen annyira érdekel a dolog, mint őnt, kedves Langrishe asszony — felelte az ellenfél. Ön talán még nem is tudja, hogy én is egy unokanővéredet várom, egy unokanővéredet, aki egyenesen Angolországból jön! Amint látja, másnak is van unokanővére! Ezeket mondván, az öreg hölgy mélyen meghajolt, lesietett a lépcsőn, beleült rickshawjába és tovastett.

Langrishe Ida egy pillanatig állva maradt, hogy a kék-sárga egyenruhába bujtatott jampanaikat, akiket csakhamar eltakart a földkavarodó por, gunyosan végig tekintse.

— Mint látja, másnak is van unokanővére! — ismételte kísérőinek, az öreg hölgy hangját utánozva. Nem lehet azt az asszonyt lefőzni. De képzelmű, milyen lesz ez az unokanővér. Árpaczukor színű haj, ruhák a szivárvány minden színében és a grammatikával való folytonos harc: erről lesz nevezetes.

IV.

A dolog igaz volt: Gordon asszony és leányai Hoyleban, Angolország ez unalmas, elhagyatott fészkeben laktak. Itt laktak, először azért, mert olcsó volt az élet és másodsor, mert Gordon asszony úgy megszokta Hoylet, hogy ő csak akkor távozott volna onnan, ha földréngés pusztítja el a kis községet.

Hoyle Angolország déli részében van, egy kőhajításnyira a sziklás tengerparttól és onnan el lehet látni Franciaország fehér partjára. Régi fészek, ötven év előtti szokásokkal, ahol még harangozással figyelmeztetik az embereket a tűz, a gyertyaláng eloltására, ahol távirat mindig csak halálesetet jelent és a lassan csuszó vegyesvonal napjában csak egyszer-kétszer áll meg a községtől félóránnyira fekvő állomásnál. A lakóokról azt beszéli a hír, hogy csempészéssel, amely számára a francia tengerpart közelében levő Hoyle, mintha csak teremtvé volna, vagyonot szereznek. Sokat tudtak beszélni mindenféle azokról a hoylei kalandókról, melyek csempészés közben történtek és a község határán levő kocsmá tágas pinczejében állítólag emberemlékezet óta sok csempésznek cognac és selyem volt elrejtve.

E kocsmá és a falu között öreg, vörös, erős kis házikó volt kis kerítél, melynek közelébe utján az ember a szűk, zöldre festett ajtóhoz érkezett. A házikó ablakai kicsinyek voltak, a szabálytalan szobák meleg és tágasak, de alacsonyak, a csekély bérösszeg megfelelt ezeknek a viszonyoknak és mindenkitűnően illett a mostani lakóhoz. A kis házigébben kedvencz kiránduló hely volt és mindig csak régi nevén „A vidámsághoz” ismerték; de már tizenöt év óta, azaz Gordon ezredes halála óta, azaz örvegye és három leánya lakott benne.

(Folytatás következik)

Évente 4 huzást csak az
Olasz vör. ker. sorsjegyek
nyújtanak.

Legközelebbi huzás május 2-án.

Főnyeremény 55,000 frank aranyban és számos melléknyeremény. Magyar és osztrák főfőhelyezgessel ellátott sorsjegyek

részletfizetés mellett

kaphatók és pedig

2 drb 36 havi 1 frlos részlet mellett,
3 drb 36 havi 1 frt 48 kros részlet mellett,
6 drb 36 havi 2 frt 45 kros részlet mellett,

Két részlet (és vidékre 20 kr. postadíj) beküldése ellenében kiszolgáltatom a törvényes részletet, mely a huzások alkalmára kizárólagos tulajdon- és játékjogot ad.

A 3-ik részletet ingyen nyugtázom.

Uj. SCHÖN ÁRMIN bankháza,
Budapest, VII., Erzsébet-körút 48. szám.
A Royal-szállodával szemben.
Jártas ügynők előnyös feltételek mellett alkalmaztatnak.

BUDAPEST,
Nádor-utca 20.

Kereskedelmi és irodalmi papírok.

Hivatalok,

egyletek, pénzüzetek, kereskedelmi és iparvállalatok, ügyvédi irodák stb. kérjenek árjegyzéket

Sárosi Adolf papírkereskedéséből

BUDAPEST,
Nádor-utca 20.

Újleti könyvek. Nyomatványok.

Déli vasut.

F. é. május hó 1-én a déli vasut vonalain új menetrend lép életbe, mely a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

a budapest-pragerhofi

vonalon a gyorsvonatok lényegesen gyorsítva lettek, minek következtében ezen vonatok Budapestről későbbben fognak indulni illetve oda korábban érkeznek be és pedig a reggeli gyorsvonat 7 óra 30 percz helyett még csak reggel 8 órakor, míg az éjjeli gyorsvonat 7 óra 45 percz helyett még csak este 8 órakor indul Budapestről. Az ellenkező irányban a gyorsvonatok d. e. 9 óra 50 perczkor és este 9 óra 20 perczkor érkeznek Budapestre, míg az érkezés eddig 10 óra 14 perczkor d. e. és 9 óra 40 perczkor este történt. A gyorsvonatok Székesfehérvárról helyett Balatonföldváron fognak feltételeesen megállani. A 214. sz. személyvonat reggel 6 órakor indul Székesfehérvárról és 8 óra 15 perczkor d. e. érkezik Budapestre.

A székesfehérvár-komáromi

vonalon mindegyik irányban egy új másodrendű személyvonat hozatik forgalomba, melyek közlekedtetése által a helyi forgalom úgy Székesfehérvár, mint Komárom felé és viszont nagyon előnyössé tétetik. A vonatok forgalma ezen vonalon a következő lesz: Székesfehérvárról indulás reggel 5 óra 30 perczkor, d. e. 10 órakor és este 8 óra 30 perczkor; ezen utóbbi vonatnak Budapest felől az 5 óra 25 perczkor este induló 217. sz. személyvonathoz lesz csatlakozása. Komáromból reggel 4 óra 40 perczkor, d. u. 1 óra 30 perczkor és este 6 óra 30 perczkor. A d. u. 1 óra 30 perczkor induló vonat Székesfehérvárról a 8 óra 15 perczkor este Budapestre beérkező 206. sz. személyvonathoz fog csatlakozni.

A steinbrück-sziszeki

vonalon az eddigi 510. és 511. sz. másodrendű személyvonatok gyorsabban közlekedő rendes személyvonatokká alakítottak át (indulás Zágrárból 9 óra 40 perczkor este, érkezés Steinbrückbe 12 óra 18 p. éjjel; indulás Steinbrückből 5 órakor reggel, érkezés Zágrábra 7 óra 24 perczkor reggel).

Közelebbi adatok az állomásokban kifüggesztett menetrend-hirdetményekben foglaltatnak. Zsebrétü menetrendek ugyint eddig a vasuti pénztárnál árusítatnak el.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. április 23-án.

Table with multiple columns listing various securities, bonds, and bank shares. Columns include 'Kamatláb', 'Márk-árfolyam', 'Utolso osztalék', 'Részvények száma', 'Befizetés', 'Kamatláb', 'Márk-árfolyam', 'Utolso osztalék', 'Részvények száma', 'Befizetés', 'Kamatláb', 'Márk-árfolyam', 'Utolso osztalék', 'Részvények száma', 'Befizetés', 'Kamatláb'. Sections include: I. Államadósság, II. Más közközlésnök, III. Záloglevelek és kölcsönkötvények, IV. Elsőbbségi kötvények, V. Bankok részvényei, VI. Takarékp. részvényei, VII. Biztosító-társ részv., VIII. Gőzmalom részv., IX. Bányák és téglagy. r., X. Vasművek és gépgy. r., XI. Könyvnyomdák r., XII. Különléle váll. részv., XIII. Közleked. váll. részv., XIV. Sorsjegyek, XV. Pénznemek, XVI. Váltók árfolyamai (lára), XVII. Határidőre kötött értékp., XVIII. Zálogmunkák árfolyamok április 21-éről.

Színházi műsorok.

	Könyvi Színház	K. M. Színház	W. Színház	M. Színház	Magyar Színház	Kisfaludy Színház
Hétfő	Romeo és Julia	Aida	Feri kisasszony	1848. Hadak utja	Aranylakodalom	Betyár kendője
Kedd	Rejtett boldogság	She	Vége a szerelemnek	A baba	Utazás egy apa körül	Két árva
Szerda	Bohéme világ	Lohengrin	Feri kisasszony	1848. Hadak utja	A gésák	Próbaházasság
Csütörtök	A Zách család	Otello	Niobe	A varázsgyűrű	Utazás egy apa körül	Bűnhődés
Péntek	Folt, amely tisztít	A troubadour	Feri kisasszony	A baba	Aranylakodalom	—
Szombat	A hol mulatnak Buszárszerzem	Mignon	Mozgó fényképek	A gyimesi vadvirág	Utazás egy apa körül	Szegény Jonathán
Vasárnap d. u.	—	—	Coulisset ur	1848. Hadak utja	Aranylakodalom	—
Este	Bohéme világ	She	Mozgó fényképek	Talmihercegnő	Utazás egy apa körül	Tótleány

Zongorák és pianinok

A világ első gyárából, valamint saját készítmények, melyek zene művészek által a zenegyöngyeinek nevezettek el, ez időben legbiztosabban vásárolhatók.

Keresztély mintazongora termében

Budapest, Váci-körút 21. sz.

Ócska zongorák becsapóitól és hangalkosok valamint javítások lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Váci-körút 21. sz. (Ipar udvar).

Felülmulhatlanul jó arczkenőcs,

mely igen hasznosan működik a szeplő, májfolt, bőrszín, bőrpír és egyéb bőrbajok ellen, ugyancsak az arcnak különös fiataloság üdéséget szolgát, sárga színt felváltja fehér, rózsaszín. Arczkenőcsmet kátrán használhatják tisztelt hölgyeim, mivel az hivatalosan megvizsgáltott és az árusítás hivatalos engedély alapján történik. Ezen arczkenőcshez igen szükséges és nélkülözhetlen a szintén álcakam készített szappan. Tisztelettel

Löffler Karolin, VII., Hufolya-utca 11. sz. II. em.

ÁRAK: Egy nagy kőcsög 1 frt, egy kis kőcsög 60 kr., egy drb szappan 30 kr. Az arczkenőcs hasznosságát számos elismeréssel bizonyítja, melyek nálam láthatók. Kapható **Török József** ur gyógyszerüzében, továbbá **Főnyeremény** ur „Diana” gyógyszerüzében, Dob-utca és Károly-körút sarkán.

Május 1-től István-ut 3/B. sz. I. emelet.

Dr. Pajor-féle vizgyógyintézet BUDAPEST,

VIII. kerület, Szentkirályi-utca 14. Massage, villanyozás, izasztó kurák.

Vér új életet ad! MOSER S. Esterházy herceg volt uradalmi orvosa

Élet-Elixir-je

Általános elgyengülésnél már használat után a legmeglepőbb, leghatásosabb és legjobb sikert eredményez; mentőszor minden betegség ellen; bámulatos hatásával az előbbi természetes erőt ismét helyreállítja, felvillanyozza az életszelmet, élesbíti az eszméket, nyomtalanul eltávolítja az idegek rezgését, gyengíti a közpérvény, podagra fájdalmait és elhárítja ennek benyomását a belső béresekbe, tisztítja a gyomrot a benyálkásodó nedvektől, melyek emésztési nehézségeket, fejfájást és gyomorérellyést szülnek, egyzavál jektázi a legtöbb betegségnek biztos forrását. Kitávolítja a bélgörcsöt a gyomorban, jó kedvre és derűsége ebraszt.

Egy palack ára használati utasítással 2 frt 50 kr., egy kis palack 1 frt 25 kr. o. é. A széküldés az ország előleges be- küldése, vagy utánvét mellett a világ minden irányába pontosan eszközöltetik.

Főraktár: Török József gyógyszerész

urnál Budapest, Király-utca 12. szám és minden nagyobb gyógyszerüzében kapható.

Katonai előkészítő tanintézet Kolozsvárott.

Aki egyéves önkéntes öhajjt lenni és a meghívást képzettséggel nem bír, lépjen be az

„Önkéntes-jelöltek tanfolyama”

név alatt már hét éve fennálló intézetbe. Előképzetésnek elegendő néhány osztály. Az intézet most egyezzen újraszervezték és májusban újkezny nyit. Bővebb felvilágosítást az igazgatóságál nyerhetik.

Bőr- és szépség-ápolás szakorvosa. Med. univ.

Dr. Révész Benő

Budapest, VIII., Kerepesi-ut 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyítja az összes **bőr-, ideg- és nemí bajokat. Szépségi hibákat, szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyas végtagok, hajkorpa, hajhullás, sebek szak-szerű tanácsokkal szolgál az arcz és kézápolásra.**

Feltűnő eredménnyel gyógyítja a stíkos betegségek név alatt ismert összes fajtá- és nőt bajokat és azok következményeit.

Rendel: d. e. 8-12, d. u. 3-5, este 7-8 óráig. **Levelekre azonnal válaszol.** Kívánatra gyógyszeréről is gondoskodik. Mindenkor mély diszkrétció.

Pénz-Előfizetések

Hirdetések

Wohl J. banküzletében Budapest, Ferecz József-tér 3. Diana-túrdó. 656

felvételnek lapunk kiadó-hivatalában, VIII., József-körút 65. szám

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság.

2511/A 1898. A részvényes urak ezennel meghívattak a f. évi május hó 26-án délelőtt 10 órakor Bécsben, I., Eschenbachgasse 9. szám alatt (az osztrák mérnök- és építész-egylet termében) megtartandó

negyvennyolcadik közgyűlésre.

NAPIREND:

- I. Az évi jelentés felolvasása;
- II. az 1897. évi zárszámadás feletti határozathozatal;
- III. az igazgatótanács részbeni megújítása;
- IV. a számvizsgálók megválasztása;
- V. javaslat az 1899. évi 50%-os külön kölcsön-kötvényeinek konvertálása (lebélyegzése), az ezen célra, valamint a befektetési szükséglet fedezésére szükséges új kölcsönök felvétele és ezzel összefüggőleg egyetértően szabályozott ügyek tárgyában a magas cs. kir. államigazgatással kötött egyezmény jóváhagyása, valamint az igazgatótanácsnak a beruházási szükséglet fedezése végett felveendő új kölcsön successiv kibocsátására leendő felhatalmazása iránt;
- VI. a bozen-kalneri helyi érdekű vasut (Über-etscherbahn) üzemének átvétele;
- VII. az alapszabályok 47., 48. és 49. cikkének módosítása iránti javaslat, a társaság részvénytőkéjének törlesztését, esetleg még egyéb ezzel összefüggő alapszabályszerű határozmányokat illetőleg.

Az alapszabályok 22. cikke szerint a közgyűlésben csakis azon részvényesek vehetnek részt, kik legalább 40 részvényt birtok s ezeket legkésőbb 14 nappal a közgyűlés összehívása előtt az alantabb megjelölt pénztárak valamelyikénél letétmenyesték é. p.:

- Bécsben:** A cs. kir. szab. osztrák kereskedelmi és iparintézetnél;
- Bécsben:** Rothschild S. M. urnál vagy a társaság számvevőségénél a déli vaspálya udvaron (igazgatósági épület);
- Budapestben:** A magyar általános hitelbanknál;
- Triesztben:** A cs. kir. szab. osztrák kereskedelmi- és iparhitelintézet fiókjánál;
- M/m. Frankfurtban:** Rothschild M. A. és fiai urnaknál;
- Berlinben:** Bleichröder S. urnál vagy a Discontotársaság igazgatóságánál;
- Hamburgban:** Behrens L. és fiai urnaknál;
- Baselben:** Speyr és társa urnaknál;
- Zürichben:** A svájci hitelintézetnél;
- Párisban:** A társaság letéti pénztáránál Rue Lafitte 17.
- Londonban:** Rothschild N. M. és fiai urnaknál;
- Milanóban:** a Banca Lombarda di Depositi e Conti Correnti;
- Genfben:** Lombard, Odier és társa urnaknál;
- Lyonsban:** Cambefort, Saint Olive F. és társa urnaknál és Veuve Morin, Pons és társa cégégnél.

A letétmenyezett részvények helyett letéti jegyek és igazolványok szolgáltatnak ki, mely utóbbiak a közgyűlésen való megjelenésre jogosítanak.

Távollevő részvényesek írásbeli meghatalmazás útján más, a közgyűlésen részvételre jogosított részvényes által képviselhetetik magukat. (23. cikk.)

Képviseltetés esetén az igazolási jegyen előnyomott meghatalmazás kitöltendő, a meghatalmazó által sajátkezűleg aláírandó s legkésőbb t. é. május hó 18-án a társaság számvevőségénél Bécsben (déli vaspálya udvar) felmutatandó, megjegyeztetvén, miszerint az alapszabályok 25. cikke szerint egy részvényes sem egyesíthet magában többet 10 szavazatnál saját joga alapján és mint más szavazat jogosult részvényesek meghatalmazottja.

Bécs, 1898. április hó 20-án.

Az igazgatótanács.

Csak az Olasz vörös kereszt-sorsjegyek

birtok az összes-létező sorsjegyek között azzal az előnnyel, hogy a játéktartam alatt

évenként 4 huzásuk van.

Legközelebbi huzás már május 2-án.

Főnyeremény 35,000 FRANK aranyban.

Osztr.-magyar bélyegzett havi részletfizetésre

3 drb 40 havi részletben à 1 forint 40 krajczár.

Az első és második részlet beküldése után a sorsjegyek aranyat és ezüstöt, valamint a 3. részlet befizetése után az ötödik részletet tartalmazó részletet kifizetnek. A két részlet beküldése után a vezető az azonnali és gyorsított játékjogosultságot is. Minden huzás után sorsolási jegyzéket küldök. — Ügyökük kedves felhívás mellett felvételnek.

FUCHS H. váltóháza

Budapest, IV., Kecskeméti-utca 1. Ar Egyszem-tér sarkán. Alapítva 1866.

Európa szálloda

BUDAPEST, Nádor-utca 5.

Szobák

1 firtól kezdve. Hónapos-szobák olcsóbban mint bárhol.

Assicurazioni Generali

KIADÁS

Nyerés- és veszteség-számla az A. mérleghez. Elemi-biztosítási ág (1897.)

BEVÉTEL

	korona	fl	korona	fl	korona	fl	korona	fl
I. Kifizetések (a kifizetési költségekkel együtt):								
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	6.327.090,40							
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	2.943.376,18		9.270.466,58					
II. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók térítvényeit):								
1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen törlesztve)	1.742.037,26							
2. Jutalékok	1.732.081,18		3.474.118,46					
3. Folyó igazgatási költségek			1.045.746,70					
4. Adók és illetékek								
III. Leírások és egyéb kiadások:								
1. Leírások teljes követelésekre	6.823,18							
2. Egyéb kiadások: Járulékok és kamat a hivatalnokok ellátási pénztárába	151.820,22		158.643,50					
IV. Tartalék függő károkról:								
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	921.475,13							
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	1.331.330,93		2.252.806,06					
3. Jégbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	938							
V. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:								
1. Díjtartalék	6.184.873,96							
a) Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	338.591,78							
b) Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	5.846.282,18							
2. Tőkésített nyereségtartalék	2.625.000							
3. Értékpapírok árfolyam-tartaléka	2.418.455,63		12.065.720,50					
4. Kétes követelések tartaléka	80.000							
VI. Évi üzleti nyereség			609.916,49					
Összesen			22.159.908,40					

Nyerés- és veszteség-számla a B. mérleghez. Életbiztosítási ág (1897.)

	korona	fl	korona	fl	korona	fl	korona	fl
I. Esedékes biztosítások és járadékok kifizése:								
1. Halál esetére szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	5.246.382,22							
2. Elézés esetére szóló biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	1.116.874,98		6.363.257,20					
3. Járadék-biztosítások	256.045,36							
II. Fizetéseket visszavárólt költségeikért, levonva a viszontbiztosítók részét			1.560.051,02					
III. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók térítvényeit):								
1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen törlesztve)	1.130.906,35							
2. Szervezési költségek	1.257.111,78							
3. Folyó igazgatási ügyek	807.557,24		2.919.436,08					
4. Belső jutalékok	148.359,70							
5. Orvosi költségek			812.154,10					
6. Adók és illetékek			26.810,29					
V. Leírások és egyéb kiadások: Leírások kétes követelésekre és ingatl.								
1. Halálosra szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	583.425,10							
2. Elézési biztosítások, lev. a viszontbiztosítók részét	387.353,62		1.181.205,46					
3. Járadék-biztosítások	11.427,34							
VII. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:								
1. Díjtartalék								
a) Halálosra szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	Kor. 93.013.234,70							
b) Elézési bizt., lev. a viszontbizt. részét	9.245.911,19							
c) Járadék-biztosítások	3.022.908,66		101.286.464,54					
2. Díjtartalék								
a) Halálosra szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	Kor. 4.189.622,22							
b) Elézési bizt., lev. a viszontbizt. részét	265.938,24		4.374.922,56					
3. Külön tart. a kamattal esedéges hanyatlásának kiegyenlítésére	400.000							
4. Tőkésített nyereségtartalék	2.125.000							
5. Értékpapírok árfolyam-tartaléka és kiegészítő tartalék	6.206.498,22							
6. Kétes követelések tartaléka	80.000							
7. A biztosítottak osztalékajaja	1.285.784,54		117.342.633,66					
VIII. Évi üzleti nyereség:			1.231.884,64					
Összesen			151.894.930,64					

VAGYON

AZ ASSICURAZIONI GENERALI VAGYONÁLLASA 1897. december 31-én.

TEHER

A tétel neve	A			B			Összesen		
	korona	fl	korona	fl	korona	fl	korona	fl	
1. A részvényesek adólevelei a tőke be nem fizetett részéről	2674000		2675000		7750000				
2. Ingatlanok									
a) Városi ingatlanok			18150000		18150000				
b) Mezőgazdasági birtokok	2512200		2512200		2512200				
3. Építési alatt álló intézeti ház Milánóban			92132286		92132286				
4. Kétféleképp a társaság életbiztosítási kötvényeire			12499296		12499296				
5. Kamatozó jelzálogdíj biztosított tőke-közfőzők ingatlai			6878778,28		6878778,28				
6. Kétféleképp értékpapírokra	568842,09		568842,09		568842,09				
7. Állam- és más értékpapírok	88591,88		8859220,49		9352844,74				
8. Folyó kamatok	248308,24		533412,48		781720,70				
9. Váltak a társaságban	811139,70		811139,70		811139,70				
10. Rendelkezésre álló pénzek hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál	3985649,90		17995728		4166807,26				
11. Készpénzkészlet az intézet igazgatóságánál és főkönyvénél	56239,70		61721,98		91451,74				
12. Maradvány a viszontbiztosítók számláitól	742359,78		481321,40		791481,18				
13. Maradvány az intézet főkönyvénél számláitól	2923196,78		4307496,66		3819893,44				
14. Maradvány a A mérleg folyó számláitól			2264619,94		2264619,94				
15. Ártócsök külföldi cégek alatt	941228,44		63167,84		994341,48				
16. Letételek kezesség és biztosítók gyanánt	431166,04		4567389,08		7809052,12				
a) Letételek Goldschmidt alapítvány	12000		12000		12000				
b) Besse József alapítvány	6000		6000		6000				
c) Calabi R. alapítvány	6000		6000		6000				
17. Előzetes és visszatérítendő a társaság kezesség hivatalnokok, ügyvédek, papir- és nyomtatvány az egyes reklámokban									
18. Előzetes jutalékok és szervezési költségek									
Összesen	2900844,18		13391845,48		14392689,66				

Az 1897. december 31-én a jövő évre átvett nyereség osztalékjainak értéke Kor. 68.130.768,83

A jövő évreban leírásnak átvettbiztosítási díjak kor. 68.130.768,83

Az a kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben.
Besse József, Besse M., Dr. Besse Camille, Dr. Levi J., Graf Papadopoli Miklós, Romanin-Jacur Manó, Segré V., Vivante Fortunat.
 A vezértitkár: **RICHETTI ÖDÖN.** — Magyarországi vezérigazgató: **HEGEDŰS SÁNDOR,** igazgató-tanácsos: **STEINHAARDT, POÓR.**
 Az intézet hivatalos helyiségei Budapeston, Dorottya-utca 10. szám alatt az intézet saját házában.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

47469, 96. szám.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. államvasutak mozdony- és fűtő-személyzete részére 1898. évi október hóban kiosztandó téli ruházat készítésének és szállításának biztosítása czéljából nyilvános pályázatot hirdetünk.

A folyó 1898. évi október hóban szállítandó megközelítő szükséglet, mely 25°-al több vagy kevesebb is lehet, a következő:

1. 2400 darab bundabélelés kabát mozdonyvezetők részére,
2. 2400 pár csizma, halinából, bőrrel fejelve, mozdonyvezetők részére,
3. 1200 darab szürke szövettel bélelt posztó-kabát fűtők részére,
4. 1200 darab magyar szabásu nadrág szerencseszürke posztóból fűtők részére.

Az 1., 3. és 4. pont alatt említett ruhadarabok elkészítéséhez megkivántató felső kelmeiket, valamint a 3. pont alatt említett posztó-kabáthoz való oldal és zsebélés gyanánt szükséges szürke bélelés szövözetet a magy. kir. államvasutak igazgatósága átadni fogja, a készíttéssel illetőleg a szállítással megbízott szabónak f. évi június és július hónapokban.

Az ezen ruhadarabok teljes elkészítéséhez megkivántató egyéb összes kellekeket a ruhák készítésével és szállításával megbízott vállalkozók tartoznak beszerezni. Ugyszintén a 2. pont alatt említett csizmák készítésével megbízott szállítók tartoznak beszerezni az ezen csizmák teljes elkészítéséhez megkivántató összes kellekeket.

Az összes ruhák készítéséhez kizárólag belföldön gyártott anyagok és cikkek használandók fel. kivétel engedtetik meg azon anyagok és cikkeknek, melyek belföldön nem gyártatnak. A szállítók által beszerezendő anyagok és cikkek származására és minőségére nézve ellenőrzést gyakorolhat az igazgatóság és e czélból tartozik szállító az illető cikkek beszerzési forrását előzetesen az igazgatósággal közölni.

A kész ruhák mily módoni elkészítésére és azok szállítási határidejére, valamint a szállításra vonatkozó egyéb határozmányok az érvényben álló 122291/96. sz. általános, ezen pályázati hirdetésben foglalt feltételek és a szolgálati egyenruhák szállítására vonatkozó 28792/1888. sz. különleges feltételek 4., 6., 9. és 11. §-ban foglalt határozmányok mérvadó.

Az általános, valamint a különleges feltételek az igazgatóság anyag- és leltár-beszerzési szakosztályánál, valamint az üzletvezetőségeknél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, esetleg darabonként 25, illetve 15 kr. lefizetése mellett megszereshetők.

A szállítandó ruhák alakja és elkészítése tekintetében irányadóul szolgálnak az üzletvezetőségek vonalszertáiraiban megtekinthető hasonló ruhadarabok.

Tartozik ajánlattevő azonban mindazon ruhadarabból, melynek szállítása iránt ajánlatot tesz, teljes elkészített állapotban 1—1 darabot, illetőleg 1 párt pecsétjével ellátva és annak megjelölésével, hogy a szállítandó ruhadarabokat a betervezett mintának teljesen azonos minőségű anyagok felhasználásával fogja készíteni, az ajánlat betervezésének napjáig központi szertárunknak (Budapest—Józsefvárosi állomás) megküldeni és megjegyeztetni, hogy ezen mintaruhák a nem nyertes czégeknek visszaadandók fognak.

A szállítandó ruhadarabok a közlendő méretek szerint elkészítendő és a megrendelési leveleken kitüntetett szállítási határidőig a szerződésileg megállapított helyen átadandók. Ezen ruhák részleteire nézve megjegyeztetik, hogy az 1. pont alatt említett bundabélelés kabát sima háttal kapcsoló nélkül lehajtott gallérral készíttendő és legjobb minőségű erdélyi fekete báránybőrrel bélelendő ia gallér onpedgöndör fekete báránybőrrel ellátandó. A kabát hossza térdig ér, g. ban Imely az 20 méternél hosszabb nem lehet.

A 2. pont alatt említett csizma hátsóvarrással előlában, hegy- és oldal bőr borítással és szegezett bőrlappal ellátott jó minőségű erős halinából készíttendő. A csizma hossza térden felül 10—15 cm.-ig érjen, mely azonban 0.75—0.80 méternél hosszabb nem lehet.

A 3. pont alatt említett posztókat sima háttal, kapcsoló nélkül, lehajtott gallérral készíttendő. A kabát hossza a térdig ér, azonban 1.20 méternél hosszabb nem lehet.

A 4. pont alatt említett nadrág magyar szabásra készíttendő a szertárunkban megtekinthető alakban. Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve „Ajánlat a mozdony és fűtőszemélyzet részére való ruhák szállítására iránt” tartalmazó külső czímmel 1898. évi márczius hó 10-ig, déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 73. II. em. 43. sz. a.) benyújtandók vagy oda posta útján beküldendők.

Az ajánlatban az egység árak számokban és betűkkel kiírva kiteendő és abban megnevezendő a magy. kir. államvasutak azon állomása is, hová az ajánlott egységárak értendőnek és hová a ruhadarabok bérmentesen szállíttatni fognak. Továbbá ajánlattevő tartozik az ajánlatban határozottan kitenni, hogy az 1. 3., és 4. sz. alatt említett egyes ruhadarab elkészítéséhez, alapul véve, hogy a felső kelme és bélelésszövet 136 csm. szélességgel bír, továbbá, hogy egy a bunda béleléses kabát, mint a posztókat hossza legfőljebb 1.20 cm. lehet és végül, hogy a posztó kabát oldal és zsebélésére az igazgatóság által adandó bélelés szövözet használandó fel. *Átlag* mily mennyiségű felsőkelmet és bélelés szövözetet igényel, melyből a ruhákat a közlendő méretek szerint elkészíteni köteles lesz.

Továbbá az ajánlatban kötelezőleg kijelentendő, hogy az ajánlat alapján kötendő szerződés értelmében késznek nyilatkozik az 1899. és 1900. években is esetleg kisebb mennyiségben felmerülő ruhadarabokat a megállapított egységár és feltételek mellett szállítandó.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének megfelelő 5% készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban az ajánlatok benyújtására kitűzött határidő megelőző nap vagyis f. évi május hó 9-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak igazgatóságának budapesti főpénztáránál letendő. Az ajánlatban a megtörtént letételek megemlített, az arról nyert letéti jegy azonban az ajánlatához nem csatolandó.

Ajánlati lehet az összes kiirt cikkek vagy ezek közül bármelyiknek szállítására.

Azon esethen, ha a megrendelt ruhadarabok mennyisége a megállapított határidőig be nem szállíttatik, jogában áll a magy. kir. államvasutak igazgatóságának vagy a késedelemmel beszállított ruha értékéből minden nap után 0.50%-ot bírságképen visszatartani vagy a határideig be nem szállított ruhamennyiséget késedelmes szállítóczég terhére minden további meghallgatás vagy külön értesítés nélkül bárhol és bármily áron is megrendelni.

Ezen feltételektől eltérő ajánlatok továbbá olyanok, melyekben javítások és vakarások fordulnak elő, nemkülönb, melyek nem a kitűzött határidőig érkeznek vagy pótlólag vagy táviratilag tételnek, végre oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétel, figyelembe vételre nem számíthatnak.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlók közt tekintet nélkül az ajánlat feltételeire szabadon választhasson, továbbá, hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti rész mennyiség szállítását is átengedhesse oly formán, hogy ajánlók az ily részbeni szállítást is elfogadni köteleztetnek, ha csak ajánlatukban világosan ennek ellenkezőjét ki nem kötötték és végre, hogy a czél elérésére másféle intézkedéseket is teheszen.

Az ajánlat kötelező erővel bír az ajánlattevőre nézve azonnal az ajánlat benyújtásának határidejétől kezdve a magy. kir. államvasutak igazgatósága részéről hozandó határozat hozataláig.

Budapest, 1898. évi április 2-án.

Az igazgatóság.

Szerencseszámok BEIMEL-nél

M. kir. szab. osztályosorsjáték

II-ik sorsjátéka már május havában veszi kezdetét.

Május hó 11-től október hó 13-ig hónaponta egy húzás.

50.000 nyeremény.

egy millió korona

A főnyeremény legerősebb esetben

Árak a május 11—12-iki húzásra:		Árak mind a hat húzásra:	
Égész sorjegy	8 frt — kr.	Égész sorjegy	80 frt
Fő sorjegy	3 " — "	Fő sorjegy	40 " "
Negyed sorjegy	1 " 50	Negyed sorjegy	20 " "
Kiszed sorjegy	75 " — "	Kiszed sorjegy	10 " "

Fevőimnek minden húzás után megköldöm a hivatalos kimutatást ingyen és bérmentve. A sorjegyeket a piaca elzetes beküldése vagy utánvétellel küldöm.

Beimel Lajos bankháza

a m. kir. szab. osztályosorsjáték főelárusítója

Budapest, IV., Keoskenéti-utca 13. sz.

Szerencseszámok BEIMEL-nél

BUTOROK

részletfizetésre

legjutányosabb áron

Ehrentreu és Fuchs

testvéreknél

Budapest, Teréz-körut 8.

TITKOS BETEGSÉGEKET,

Dr. GARAI ANTAL

orvos, sebész-, szemész- és szülészudor, v. cs. kir. oszt.-főorvos

Budapest, belváros, IV. ker., Klyó-utca 1. szám. II. emelet. Bejárta a léposzónál.

Rendel naponta déltől 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.

Dijazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyászatról is gondoskodva lesz.

Néknök kúria vártáram.

Ugyanott megjelont és a szerény Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető.

NÉPSZERŰ UTNYUTATÓ.

Tmár a 12-ik kiadásban megjelont a némi betegségek és ezek bárszerű gyógykezeléséhez című könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt bekdőse mellett bérmentve, vagy 90 kr. utánvét mellett.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. II. A némi ötlet bűntető. III. Az infertilitás és az éjjeli magzó dések, IV. Hugsbántar (ripper) és hogszárakulások. V. A bujaker (siphilis) A Avarfolyás. VII. Elgyengült férfes. VIII. Néi magtalanság. IX. A sv d szrak megdtegedésének itányozásje: a prostitúto.

BUTOR

a legrszolidabb kivitelben legerősebben kaphatók

Steinbach Sándor és Társánál

BUDAPEST,

V. kerület, Nádor-utca 17. szám.

Több kiállításal örömmel kitüntette Budapesti Jaleusia és ablakrodőnygyár

Justus Sándor és fia

Andrassy-ut 60. sz. Cseugy-u. sarka.

ajánlja

gördülő faredőnyeit

accélpánttal vagy hevedattal összekötve.

szabadalmazott hengerszerkezetével !!

és minden szakra vágó gyártmányait. Árjegyzék vagy közhelyettség és bérmentve. Telefon 22-94.

